

Diari Oficial
del
Consell General

Núm. 15/2019 - 50 pàgines
Sessió ordinària del dia 10 d'octubre del 2019

El dia 10 d'octubre del 2019, dijous, es reuneix a la Casa de la Vall, (nou hemicicle), el M. I. Consell General, en sessió ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 60/2019, que és el següent:

1- Elecció d'un membre de la Comissió Permanent per cobrir la vacant produïda entre els electes en col·legi nacional.

2- Presa en consideració de la Proposició de llei de modificació de la Llei 6/2015, del 15 de gener, del Fons de reserva de jubilació.

3- Presa en consideració de la Proposició de llei de modificació de la Llei 32/2014, del 27 de novembre, de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal.

Un cop oberta la sessió, sota la presidència de les M. I. Sres. Roser Suñé Pascuet i Meritxell Palmitjavila Naudí, Síndica General i Subsíndica General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sra. Mònica Bonell Tuset
M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny
M. I. Sra. Alexandra Codina Tort
M. I. Sra. Bernadeta Coma González
M. I. Sr. Ferran Costa Marimon
M. I. Sr. Carles Enseñat Reig
M. I. Sr. Raul Ferré Bonet
M. I. Sra. Sílvia Ferrer Ghiringhelli
M. I. Sr. Jordi Font Mariné
M. I. Sra. Rosa Gili Casals
M. I. Sr. Pere López Agràs
M. I. Sra. Eva López Herrero
M. I. Sr. Marc Magallon Font

M. I. Sr. Josep Majoral Obiols
M. I. Sra. Maria Martisella González
M. I. Sr. Joaquim Miró Castillo
M. I. Sra. Ester Molné Soldevila
M. I. Sr. David Montané Amador
M. I. Sra. Carine Montaner Raynaud
M. I. Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells
M. I. Sr. Roger Padreny Carmona
M. I. Sra. Meritxell Palmitjavila Naudí
M. I. Sr. Josep Pintat Forné
M. I. Sr. Joan Carles Ramos Reboredo
M. I. Sra. Núria Rossell Jordana
M. I. Sra. Judith Salazar Álvarez
M. I. Sra. Roser Suñé Pascuet
M. I. Sra. Susanna Vela Palomares

També hi és present el M. I. Sr. Xavier Esport Zamora, Cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Jordi Gallardo Fernández, ministre de Presidència, Economia i Empresa; Èric Jover Comas, ministre de Finances i Portaveu; Maria Ubach Font, ministra d'Afers Exteriors; Josep Maria Rossell Pons, ministre de Justícia i Interior; Víctor Filloy Franco, ministre d'Afers Socials, Habitatge i Joventut; Joan Martínez Benazet, ministre de Salut; Ester Vilarrubla Escalles, ministra d'Educació i Ensenyament Superior; Sílvia Riva González, ministra de Cultura i Esports i Judith Pallarés Cortés, ministra de Funció Pública i Simplificació Administrativa.

Assisteix també a la sessió el Sr. Josep Hinojosa Besolí, secretari general del Consell General.

(La M. I. Sra. Sílvia Ferrer Ghiringelli, secretària de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 16.04h)

La Sra. síndica general:

Bona tarda a tothom.

1- Elecció d'un membre de la Comissió Permanent per cobrir la vacant produïda entre els electes en col·legi nacional.

En primer lloc, demanaria a la Sra. Sílvia Ferrer si pot donar lectura de la candidatura, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies Sra. síndica.

La Sindicatura d'acord amb l'article 84 del Reglament del Consell General ha examinat la candidatura presentada pel M. I. Sr. Carles Enseñat Reig, president del Grup Parlamentari Demòcrata per nomenar un candidat per a cobrir la vacant en la Comissió Permanent del Consell General, i atès que no ha estat formulada cap objecció dins del termini reglamentari, proclama el candidat següent:

- M. I. Sra. Núria Rossell Jordana

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Havent-se presentat una única candidatura pel Grup Parlamentari Demòcrata, proclamada ahir per la Sindicatura i publicada en el Butlletí número 64/2019, del 9 d'octubre, i no havent-se presentat objeccions a la mateixa, proposo la seva elecció per assentiment.

A la vista del resultat, declaro elegida la M. I. Sra. Núria Rossell Jordana com a membre de la Comissió Permanent.

2- Examen i votació de la presa en consideració de la Proposició de Llei de modificació de la Llei 6/2015, del 15 de gener, del Fons de reserva de jubilació.

La Proposició de llei fou publicada en el Butlletí número 49/2019, del 17 de juliol.

El criteri del Govern ha estat publicat en el Butlletí número 59/2019, del 23 de setembre.

Intervé pel Govern per llegir el criteri, el Sr. Èric Jover.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies Sra. síndica.

Sres. i Srs. consellers, el Govern ha examinat la Proposició de llei de modificació de la Llei 6/2015, del 15 de gener, del Fons de reserva de jubilació presentada pel M. I. Sr. Pere López Agràs, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, i d'acord amb el que disposa l'article 103.2 del Reglament del Consell General, manifesta el seu criteri sobre la proposició de llei esmentada, basant-se en els següents:

La iniciativa legislativa proposada té per finalitat principal, com s'explica en la mateixa exposició de motius, incrementar la diversificació de les inversions del Fons de Reserva de Jubilació i fer-les més independents de les fluctuacions borsàries. De forma paral·lela a aquesta finalitat, la modificació de la Llei proposada també hauria de ser una eina important en la dinamització i mobilització del parc immobiliari que fes disminuir l'actual problema de l'habitatge.

Abans d'entrar a valorar l'articulat de la Proposició de llei de modificació de la Llei 6/2015, és necessari deixar paleses algunes incorreccions en les premisses que fonamenten la Llei i que apareixen en l'exposició de motius.

Es considera que, tot i la professionalització del Fons assolida amb la Llei 6/2015, algunes decisions d'inversió han provocat pèrdues considerables al Fons i es dona com a exemple la rendibilitat obtinguda l'any 2018 (-51,7 M€, el que representa un -4,1%).

Cal recordar que si donéssim com a exemple la rendibilitat obtinguda en el primer semestre del 2019 (+75 milions, +6,1%), la conclusió seria completament diferent. Però el fet d'avaluar la tasca efectuada pel Fons sobre la base dels resultats obtinguts de forma puntual, ja siguin positius o negatius, és un error conceptual perquè l'objectiu del Fons no és la rendibilitat a curt termini, sinó, com defineix l'article 26 de la Llei 6/2015, assolir rendibilitats a mitjà i llarg termini que estiguin per sobre de la inflació. En aquest sentit, el Fons de reserva ha obtingut en aquests darrers deu anys una rendibilitat anualitzada del 2,54%, superior a la inflació mitjana que s'ha situat en el mateix període en el 0,78%, i així doncs es compleix amb el precepte legal esmentat.

També es fa esment, en l'exposició de motius, que les despeses de gestió dels valors mobiliaris han estat en creixement constant, fet que és erroni. De fet, gràcies a la bona gestió de l'equip professional del Fons, les despeses de gestió han anat disminuint els

darrers anys i així, per exemple, han passat de ser d'un 0,26% el 2017 a un 0,17% el 2018.

Entrant en el detall de l'articulat, ens trobem amb una certa contradicció entre una de les principals finalitats de la proposició de modificació de fer les inversions més independents de les fluctuacions borsàries.

L'article 27 de la Llei regula les polítiques d'inversió del Fons i, entre d'altres, els llindars d'inversió en diferents tipologies d'actius. Concretament, en l'apartat b) del primer punt es defineix que el Fons invertirà com a màxim el 35% del seu patrimoni en actius de renda variable cotitzats en mercats reglamentats.

Com es pot disminuir la dependència de les inversions dels mercats si la modificació proposada no esmena l'apartat que en defineix el pes màxim?

La segona finalitat de la modificació és diversificar les inversions del Fons, però aquest resultat tampoc no es pot assolir amb la modificació proposada. Actualment el Fons, per assegurar aquesta diversificació, té més de 800 línies d'inversió diferenciades. La modificació proposada tindria l'efecte contrari al desitjat, ja que obliga a invertir un 10%, segons l'article 7 de la proposta, en el sector immobiliari andorrà, fet que representa una concentració de risc pel fet tant de treballar amb un sol sector com en un sol país.

El 2016 la Caixa Andorrana de Seguretat Social va encomanar un estudi actuarial del sistema de pensions andorrà. Les conclusions del treball mostraven que el sistema entrava en dèficit el 2023, fet que obligaria el Fons a fer una política de desinversió progressiva dels seus actius a partir d'aquesta data. Aquest horitzó temporal, molt curt, exigeix una liquiditat de les inversions efectuades, fet incompatible amb la inversió directa en béns immobiliaris.

Així doncs, el Govern considera que la Proposició de llei de modificació de la Llei 6/2015 no tan sols no assoliria els dos principals objectius identificats en l'exposició de motius, sinó que els empitjoraria.

De manera no exhaustiva, també és necessari identificar algunes de les mancances que presenta la Proposició de llei.

L'article 2 incrementa els membres de la Comissió Gestora de cinc a vuit. Aquest augment representarà una despesa de gestió del Fons més elevada i en dificultarà el treball habitual, ja que els dos experts del sector immobiliari que s'hi integren no tindran les competències financeres suficients per aportar un valor afegit a una comissió, eminentment tècnica,

que ha de vetllar per la bona gestió financera del Fons.

L'article 4 obliga la Comissió a gestionar les possibles obres de rehabilitació i el manteniment dels béns i a fer-ne la gestió contractual.

Cal destacar que aquestes noves funcions incrementaran les despeses de gestió del Fons i que s'hauran d'ampliar els seus equips de manera important, ja que actualment no disposen de les competències ni de la disponibilitat necessàries per desenvolupar aquestes tasques.

L'article 5 defineix el mínim de rendiment exigít i introdueix obligacions referents al desenvolupament d'habitatges a finalitat social. El criteri establert de definició del lloguer social és discutible, massa imprecís i de difícil aplicació.

L'article 6 obliga a una important dispersió geogràfica, fet que dificulta i encareix la gestió dels béns.

Aquest article també marca que la decisió de compra s'ha de basar en un diferencial mínim de preus d'un 10% sobre el preu peritat segons valors a 1 de juliol del 2019.

Aquest procediment és erroni perquè fixa un percentatge massa baix, fet que posaria en perill l'expectativa de rendibilitat, s'obvia la dificultat d'establir peritatges representatius i es fixa el criteri de compra en funció de l'estat del mercat en una data concreta, no entenent el caràcter marcadament dinàmic del mercat immobiliari.

L'article 7 fixa en un 10% el percentatge d'inversió en béns immobles del Fons. Invertir aproximadament 120 milions d'euros en habitatges ja existents, d'una banda, representa un risc de concentració evident de les inversions i, de l'altra, podria tenir un efecte contrari al cercat tensant la demanda del mercat d'habitatges de compra, disminuint l'oferta d'habitatge de lloguer i, com a conseqüència, tindria un efecte inflacionista en els preus del lloguer.

A més cal afegir que fixar un percentatge precís fa impossible la gestió d'un fons que té una valoració dinàmica, en funció de les valoracions dels seus actius i dels excedents o dèficits de la mateixa branca de jubilació de la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

L'article 8 obliga a fer una valoració anual externa i independent de les inversions immobiliàries incrementant les despeses de gestió del Fons.

Com ja s'ha comentat, de manera paral·lela, la proposició de modificació de la Llei 6/2015 també té per objectiu reduir la problemàtica associada a l'accés a l'habitatge de lloguer. Tot i compartir el

neguit per aquesta problemàtica, el Govern no considera que aquest text asseguri un valor afegit a aquesta qüestió degut a les limitacions ja comentades dels articles 5, 6 i 7, i el text tampoc no és prou clar sobre la tipologia d'habitatges en què s'ha d'invertir.

En conclusió, la Proposició de Llei de modificació de Llei que ens ocupa es basa en la modificació de la Llei 6/2015 del Fons de Reserva de Jubilació.

Un dels objectius perseguits per la reforma és millorar el Fons de Reserva de Jubilació, la seva gestió i la seva política d'inversions.

Per tots els elements esmentats anteriorment, és improbable que aquests objectius s'assoleixin. També cal remarcar que, més enllà de la posició del mateix Govern, aquesta proposició també ha merescut l'opinió negativa tant de la Comissió Gestora del Fons com, i de forma unànime, del Consell d'Administració del Fons de Reserva de Jubilació.

Malgrat això, el Govern coincideix en la necessitat que cal establir mesures que ajudin a resoldre el problema de l'habitatge i que el Fons de Reserva de Jubilació és una palanca financera interessant.

Buscant aquest mateix enfocament, l'eix de treball del Govern és diferent. Creiem que és preferible no modificar la Llei del Fons de Reserva de Jubilació i crear un fons publico-privat d'habitatge que representi, segons els criteris financers que ja guien l'acció del Fons de Reserva de Jubilació, una oportunitat d'inversió.

Aquest fons de nova creació s'hauria de focalitzar en la rehabilitació d'habitatges actualment no aptes per al lloguer i en la construcció d'habitatges nous.

Govern ja està treballant en el desenvolupament d'aquest fons que formava part del programa electoral de la majoria parlamentària que li dona suport.

Govern comparteix el neguit per la problemàtica de l'habitatge però no la via de solució, és per aquest motiu que el sentit del criteri del Govern és desfavorable.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Intervé ara per presentar la proposició de Llei en representació del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, la Sra. Rosa Gili.

(La M. I. Sr. Maria Ubach Font, ministra d'Affers Exteriors s'incorpora a la sala)

La Sra. Rosa Gili:

Gràcies Sra. síndica.

Avui ens trobem en aquesta Cambra parlamentària per a debatre i votar la presa en consideració de la Proposició de Llei de modificació de la Llei del Fons de Reserva de Jubilació que ha presentat el meu grup, el PS.

Parlem d'una Llei àmplia que, al nostre parer, si es treballa amb ganes i serietat aportarà molts beneficis a la societat andorrana.

Començaré per explicar el context inicial que ens va portar a treballar aquesta Proposició de Llei i a presentar-la fa gairebé 3 mesos ja.

De fet, el passat mes de maig ens assabentàvem de què el Fons de reserva de jubilació havia perdut 53,1 milions d'euros.

Sr. Jover, ja conec la resposta!

Els responsables de la gestió del Fons i el mateix Govern em diran que poc després es van guanyar x milions, però això no deixa que els guanys i les pèrdues fluctuen i que aquests diners es van perdre, per molt que se n'haguessin guanyat d'altres posteriorment.

A dia d'avui, els diners del nostre Fons de Jubilació estan invertits en borsa i aquesta, com tothom sap, segueix les fluctuacions del mercat.

Un mercat lligat a molts factors, que com és evident, no controlem.... ni nosaltres des d'Andorra, ni ningú.

Per tant, la primera de les justificacions de la nostra Proposició de Llei és la de diversificar les inversions que fa el Fons invertint en el món immobiliari (del nostre país per al bé de la nostra gent).

I ho repetirem avui tantes vegades com calgui, perquè potser hi ha hagut un mal enteniment de la nostra proposta o també potser males interpretacions més o menys malintencionades que han volgut deixar entendre que nosaltres pretenem posar en perill les nostres pensions. Cosa totalment insensata i errònia, som seriosos i responsables! I qui ens coneix ho sap perfectament!

El que proposem des del PS és invertir els diners del Fons en béns immobiliaris com es fa en molts altres països, ni inventem res ni és cap insensatesa.

Proposem invertir garantint uns guanys iguals o inclús més segurs, que els que es poden invertir en productes de Borsa.

Per tant, no vulguin tergiversar la nostra proposta!

Si aquesta diversificació en les inversions, a més, serveix per a donar aire al greu problema de l'habitatge que tenim a sobre de la taula des de fa

tant temps, és un doble guany. I així ho hem vist des del PS!

Perquè al final els patiments de la societat andorrana repercuteixen en la seva economia, una economia que pateix posa en perill la subsistència de la seva gent, i no cal ser cap llumenera per albirar la fragilitat accentuada de la persistència d'un Fons de Pensions de Jubilació en una societat que no funciona, debilitada i fràgil.

Ara, si m'ho permet Sra. síndica, presentaré els principals aspectes de la Proposició de llei.

Recalcant una cop més i ho diré totes les vegades que calgui, que la nostra és una proposta oberta a canvis i millores Sr. Jover, a través de totes les esmenes que calguin per a oferir un punt de partida constructiu per a resoldre problemes crònics, ara ja de la nostra societat.

Així avui votarem la continuïtat o no d'una proposició legislativa ambiciosa que busca aportar molts beneficis als nostres ciutadans.

La Proposició de llei de modificació de la Llei del Fons preveu una inversió d'un percentatge dels recursos que integren el Fons de reserva de jubilació en la constitució d'un Parc Immobiliari (article 27).

I amb aquesta proposta aconseguirem els beneficis següents:

Benefici 1: Diversificar les inversions del nostre Fons de Pensions de Jubilació a través d'inversions immobiliàries al país a preus interessants (article 6 de la Proposició de llei)

Benefici 2: Aconseguirem augmentar l'oferta de pisos de lloguer a preus assequibles allunyats de l'especulació del món privat (article 5). Tenint en compte el cost de compra i de rehabilitació del bé immoble, comptant totes les despeses directes i indirectes per a l'explotació dels béns immobles i afegint un 2% màxim de marge d'explotació.

Benefici 3: Autoregulació del mercat immobiliari per l'ampliació de l'oferta de pisos sense intervencionisme sobre els preus de lloguer. Permet acostar l'equilibri de l'oferta a la demanda i per tant, el mercat s'autoregula.

Benefici 4: Augmentar el nombre d'habitatges energèticament sostenibles seguint les últimes recomanacions governamentals basades en els compromisos de la COP 21 de París, i així donar un bon impuls a la transició energètica.

Hi estarà d'acord amb mi suposo la Sra. Calvó!

Benefici 5: Dedicar un mínim del 15% del parc immobiliari a pisos socials pels quals el Govern assegura l'equilibri financer, Sr. Jover, Sr. Filloy, que

avui ens honora amb la seva presència, i Sr. cap de Govern.

És a dir que no fan perdre cap euro al Fons de pensions.

Un cop més ho preciso, i em repetiré més que l'all si convé!

Que poc costa tergiversar, veritat!

A més, actualment les ajudes a l'habitatge reverteixen a les butxaques de privats, aquí revertirien en el bé comú que són les nostres pensions.

Benefici 6: Augmentaríem el nombre de pisos de lloguer amb equipaments d'accessibilitat per a respondre a necessitats de persones amb diversitat funcional.

Benefici 7: Dedicar una part d'aquests pisos, i nosaltres hem proposat un 5% per a estudiants, ja que sabem que hi ha mancança en aquest àmbit i que és un problema quan volem atraure talent al nostre país.

Benefici número 8. Fer funcionar l'economia del país donant feina a totes aquelles empreses que treballaran en la rehabilitació dels pisos o edificis.

Crec que convé insistir de nou en la nostra bona predisposició a treballar conjuntament amb el Govern i amb tots els altres grups parlamentaris aquesta Proposició de llei.

De fet, i en aquest sentit, jo mateixa vaig tenir l'ocasió de trucar dues vegades al Sr. cap de Govern posant-nos a disposició pel que calgués.

De fet la segona trucada va ser després de descobrir en un mitjà escrit del país el posicionament negatiu de la CASS i del Fons de Jubilació que no albirava, evidentment, res de bo respecte al futur de la Proposició de llei, tenint en compte -tots ho sabem- que al consell d'administració de la CASS i del Fons hi ha 4 persones nomenades directament pel Govern. I sí que aprofitaré per agrair-los-hi que ens hagin fet arribar aquesta nota, que sinó, si haguéssim seguit els circuits habituals hagués tardat molt més.

Així lamentem que aquesta nota no s'hagi redactat d'una altra manera, amb l'esperit constructiu que pensem hauria sigut més adient.

No destaca el què podria ser millorable en la proposta, sinó que es dedica a desmuntar-la com si aquesta fos inamovible.

Un informe que ens queda clar que s'acorda principalment beneint la visió d'uns tècnics de fora que porten com és normal i evident la gorra tècnica d'inversors en borsa.

Unes persones completament estrangeres als altres aspectes polítics a tenir en consideració avui, segons el nostre parer.

Em diran -ja ho sé- que la decisió va ser unànime de tots els membres de la CASS i del Fons de Reserva de Jubilació, no ho dubto pas, però com es pot prendre una decisió així, en base a decisions tècniques sense ni tan sols escoltar aquelles persones que l'havien treballat i que l'havien presentat.

Faré cinc cèntims d'aquest informe, si m'ho permet Sra. subsíndica.

La nota interna del Fons es posiciona de forma negativa contra la Proposició de llei per les raons següents:

Defensen la seva independència front als màxims representants del poble -que som nosaltres- per a posicionar-se en contra de la Proposició de llei. És a dir que aquest hauria d'estar per sobre de la voluntat del poble representada pels consellers generals?

Segon aspecte, plantegen dubtes i falta d'informació referent a la situació del Mercat immobiliari andorrà i a la necessitat d'habitatge social de lloguer: quantitat, ubicació, característiques... D'això en parlàvem justament abans d'ahir, Sr. Filloy, Sr. Gallardo, Sr. cap de Govern. Suposo que ho recordaran aquells que hi eren. Aquest no és un problema que provoqui la nostra Proposició de llei i que porten, de fet, molt i molt temps reclamant al Govern anterior que s'aportessin aquestes dades i ho continuem fent ara i aquí.

Punt 3. Al·leguen consideracions tècniques generals esmenables: objectiu de rendibilitat, màxim en actius il·líquids, liquiditat (és a dir la possibilitat de vendre), decisió i pes de la Comissió Gestora en el marc de l'estratègia d'inversió... Temes dels quals podíem parlar i ajustar al que convingués.

Al·leguen restriccions per a l'alienació futura dels béns immobles com a "béns de domini públic". Aspecte que el legislador pot solucionar perfectament si escau. I suposo que ningú d'aquesta Cambra en té cap dubte.

Punt 5. Plantegen problemes de funcionament dins de la Comissió Gestora. No crec que sigui massa difícil analitzar aquesta qüestió i esmenar-la, si convé, amb bona voluntat.

Punt 6. Qüestionen el volum a invertir, la determinació del preu de compra dels béns, el procediment per a l'execució de les compres, la gestió de l'administració dels lloguers i manteniment, el volum d'alienació possible de béns immobles per part dels Fons. Temes tots ells esmenables com convingués. Ho hem dit per activa i per passiva!

No crec que em pugui permetre baixar més en detall per una qüestió de temps i també per no avorrir més tots aquells i aquelles que ens puguin escoltar però permeti'ns expressar la nostra decepció front a una nota que es pretén tècnica però que té molts, massa elements polítics i destaca problemes perfectament solucionables per part del legislador.

De fet en la nota es demana un pacte d'Estat per a les pensions, aquesta aportació ni és tècnica ni té cabuda en aquest informe. Això és clarament de l'àmbit polític.

Pretén, aquesta nota, allunyar el Parlament, màxim responsable del poble, de decisions més que transcendents per a tots nosaltres.

Un informe que es diu tècnic però que diu clarament al legislador el que ha de fer i el que no.

Pretendre que només el Fons de Pensions pot gestionar i és l'òrgan capacitat per a preservar el poder adquisitiu del patrimoni per pagar pensions és com a mínim presumptuós i fora de lloc, al nostre parer.

Diu que no entén del món immobiliari però es permet fer moltes consideracions sobre aquest.

Parla del risc de desafecció de la població: això no és un anàlisi tècnic, és clarament un anàlisi polític!

En fi, concloc aquest anàlisi lamentant l'orientació de l'informe del Fons de Reserva que ni ha volgut escoltar la part proponent de la mesura i, per tant, no ha plantejat l'informe de manera constructiva, tal com s'hauria pogut fer destacant aquells articles que podien suposar un neguit pel que fos i que haurien permès treballar correctament la llei.

Ara em referiré al criteri de Govern que reprèn clarament molts arguments de la nota del Fons.

Un criteri de Govern que es posiciona negativament a prendre en consideració al·legant excuses, sap greu Sr. ministre, però el criteri és un catàleg d'excuses per a no treballar res que pugui venir del PS o de l'oposició.

Al·leguen algun "error" tècnic, totalment esmenable.

Qüestionen la proposta d'invertir un 10% del Fons en el sector immobiliari. Esmenable Srs. de la majoria!

Es refereixen als problemes de desinversió en cas de fallida del sistema.

És a dir, ens fiquen sobre un escenari catastròfic i que, evidentment, per la seva inacció per a resoldre els problemes dels andorrans només fan que atansar aquest apocalipsi a venir. I tot això era esmenable també!

Desprestigien la nostra proposta dient que posa en perill els diners de les pensions quan vostès mateixos proposen mesures improvisades, ho hem anat veient tots aquests dies i m'hi referia encara abans d'ahir, que pretenen -les seves propostes- també utilitzar aquests Fons per a trobar solucions per a l'habitatge.

En vam estar parlant força estona dimarts passat. Sr. Filloy suposo que va tenir l'ocasió de seguir-ho posteriorment.

Qui ens segueixi recordarà, doncs, que la proposta dels Fons publico privat, que van proposar vostès, s'alimentarà també dels diners del Fons de Reserva.

És a dir, que quan fem propostes nosaltres aquestes són dramàtiques. Però quan vostès en fan males còpies, aquestes són fantàstiques? Així anem!

Diuen que nosaltres volem incrementar les despeses de gestió del Fons. Podíem estudiar qui i com pagar aquestes despeses.

Estudiant-ho seriosament podien plantejar-ne una gestió més governamental si hagués convingut.

No els sona una mica a excusa barata? A nosaltres sí!

O és que potser el seu Fons publico privat amb l'institut de l'habitatge serà un proposta a cost 0.

Quins costos tindran els estudis jurídics i econòmics per a la seva proposta?

Quantes persones agafaran per a gestionar l'institut de l'habitatge?

Parlen d'una despesa exagerada, perquè afegim 3 membres més a aquesta comissió.

Reproven despeses vàries quan vostès han tirat milions per coses que no han anat enlloc.

Recordem el Cloud, Sr. Torres!

Ara el problema serà aquest?

Quan vostès ja amb DA han sigut els reis de l'oficina de col·locació i ara amb el tripartit hi ha més ministres i secretaris d'Estat que mai.

No sé que en pensa la gent que ens escolta, però per a nosaltres és un insult a la intel·ligència dels nostres ciutadans, Srs. de DA, Liberals i de CC.

Mirin a aquestes alçades poc més tinc a dir d'un criteri fluix de Govern, un criteri molt fluix que evidencia la mala predisposició d'un Govern que venia fins ben fa poc, que les persones compten i noves maneres de fer.

Eren aquests els seus lemes de campanya, veritat? Només fa 5 mesos, crec!

No poden ni volen acceptar una proposta que no sigui la seva, encara que la situació al carrer sigui

molt greu i ho requereixi. Com a mínim, estaria bé, prendre-la en consideració!

Els importa poc el patiment de molts dels nostres ciutadans, allargaran tant com els hi convingui el treball per a resoldre la crisi de l'habitatge, perquè aquesta no ha sigut mai la seva prioritat!

Les seves són unes altres, i ja ho sabem!

Després de les eleccions generals del mes d'abril, vam veure la constitució d'un Govern tripartit que s'unia, deien, per responsabilitat, per fer avançar el país i cinc mesos més, res de res, Sr. Costa!

Així, avui, ara i aquí per concloure, apel·lo a la responsabilitat dels consellers i conselleres d'aquesta Cambra perquè donin suport a la Proposició de Llei que tenim avui a debat i que ha presentat el nostre Grup Parlamentari del PS.

Perquè ens hi juguem molt, perquè la situació a nivell de carrer requereix un treball seriós per part dels seus parlamentaris.

La situació requereix solucions a curt, mitjà i llarg termini per trobar una solució al greu problema de l'habitatge!

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, té la paraula el Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit.

El Sr. Carles Naudi:

Gràcies Sra. síndica.

Conselleres i consellers, estimats consellers del Partit Socialdemòcrata, el posicionament de Ciutadans Compromesos en la seva Proposició de Llei serà negatiu. I no negatiu perquè ni pugui ser esmenat, sinó negatiu perquè pensem que aquesta no és l'estructura que cal per donar solució a l'habitatge. I com que pensem que aquesta no és l'estructura que cal, per moltes esmenes que li fem, el fonament és ja, al nostre entendre, evidentment, contrari.

Els honoro i els felicito perquè hagin tingut aquesta iniciativa per intentar aportar solucions al problema de l'habitatge, però recordin que aquesta preocupació a la problemàtica de l'habitatge, Sr. López, Sra. Gili, no és patrimoni del PS, ens preocupa a tots. I evidentment, cadascú li dona un enfoc i li busca les solucions d'una manera diferent, que a uns els hi pot agradar més o menys. Però tothom, i crec que puc dir els 28 ens preocupa l'habitatge i ens preocupa trobar-hi solucions.

I insisteixo, aquest problema no els preocupa només a vostès, sinó que crec que ens preocupa a totes les conselleres i consellers. Si més no els hi recordo, amics del Partit Socialdemòcrata, que en el meu primer minut d'intervenció en el debat d'investidura vaig parlar d'aquest tema.

Per tant, insisteixo, buscar solucions a l'habitatge, a la problemàtica de l'habitatge és una preocupació, que crec que compartim els 28 consellers.

En tot cas, el Fons de Reserva de Jubilació, com el seu propi nom diu, té com a objectiu la jubilació, no l'habitatge. I malgrat l'habitatge és un problema súper important que ens preocupa a tots, el Fons de Reserva de Jubilació no és el vehicle per donar solució a això, si més no sí que n'hi pot donar en una petita part, com ja està fent.

El Fons de Reserva de Jubilació ha de garantir a mig i llarg termini les nostres jubilacions, les dels nostres pares, dels nostres avis, dels nostres fills i dels nostres nets.

I en aquest sentit, més enllà del que diu del pacte d'Estat sobre les jubilacions, sobre les pensions, que ja arribarem, el Fons de Reserva de Jubilació de moment ha de preocupar-se per això.

La pròpia CASS, el seu consell d'administració i el propi Fons de Reserva de Jubilació ja es manifesten en aquest sentit en les seves notes, com vostè ha dit Sra. Gili, i per tant, no m'hi referiré més, el seu posicionament contrari a aquesta modificació que vostès presenten, i com he dit, els honora, que busquin una solució que no compartim el mecanisme per arribar a aquesta solució.

Pensem que hi ha altres maneres per fer aflorar pisos, per crear pisos, perquè vostè ho ha dit, Calen pisos, evidentment hi ha un problema d'oferta a Andorra, i hi ha altres mecanismes, altres procediments per arribar a fer aflorar aquesta oferta, aquesta oferta d'habitatge, aquesta oferta d'habitatge, perquè això sigui una realitat. I evidentment no serà d'avui per demà, malgrat el Sr. Filloy ha preparat un paquet de mesures que a alguns els hi agradarà més, a alguns els hi agradarà menys, però són mesures encaminades a trobar una solució.

I tinguem-ho i diguem-ho clar, la solució d'avui per demà no serà complerta.

En tot cas, hi ha procediments, hi ha mecanismes per arribar a aquesta solució i passa perquè hi hagi més oferta immobiliària, perquè hi hagi més pisos. I per tant, si hi ha més pisos, els pisos seran més barats.

En la seva Proposició, si han referit des del criteri de Govern, vostè s'hi ha referit Sra. Gili esmentant els punts que ha dit a la nota tècnica. Al nostre entendre, hi ha diversos punts que fan que aquest

mecanisme dins del Fons de Reserva de Jubilació no sigui òptim.

Em referiré, per exemple, al més conceptual, que és la diversificació. La diversificació en les pensions, el tenim, com ha dit el Sr. Jover, en un full d'inversions de 800 inversions. Quan aquests 1.500 o 1.700 milions d'euros estan invertits en 800 productes diferents, realment hi ha diversificació.

Si portéssim a l'extrem la seva Proposició de Llei que diu fins a un 10% del Fons de Reserva i que és fluctuant, òbviament, tots els mercats financers són fluctuants. Costa molt de dir, és que el mes passat vostès van perdre ix milions d'euros. És que tots els mercats financers puguen i baixen. La tendència i el que ens agradaria és que fos a l'alça. Però és que és inevitable. No hi ha cap mercat financer, que és on inverteixen els Fons de Reserva de Jubilació d'Andorra i de tots els països, que sigui creixent d'una forma sostinguda. Tots estan sotmesos a la volatilitat i a la fluctuació.

Doncs, bé, tornant a això, si s'invertís el 10% màxim del Fons de Reserva amb pisos a Andorra, això equivaldria, si s'ho ha mirat, i crec que sí que ho han fet, les dades, a 981 pisos. És a dir, portat a un extrem, el Fons de Reserva de Jubilació, l'any que ve hauria de comprar o aquest any si això entrés en vigor, 981 pisos. Per què dic aquesta dada? Agafin les estadístiques d'Andorra l'any passat, els 170 milions d'euros que equivalen al 10% del Fons de Reserva de Jubilació són el 10% dels 1.700 milions d'euros que es van moure al mercat immobiliari de pisos l'any passat. És així de senzill. Per tant, equival a 981 pisos a valor de mercat de l'any passat a Andorra.

Una operació d'aquest calat del 10% d'aquests 1.700 milions d'euros, al nostre entendre, suposa una turbulència important al mercat. És a dir, si s'inverteixen aquests 170 milions d'euros amb pisos, que és el 10% del Fons, i que equival a valor de mercat a 981 pisos, automàticament, el mercat immobiliari sofrirà un sotrac a l'alça, perquè el Fons es dedicarà a comprar pràcticament tot el que hi ha al mercat.

Per tant, els preus, perdonin-me, pujaran. I això no beneficia a l'objectiu que vostès persegueixen. Llavors ens trobaríem que el primer d'això a succeir, el mercat inflacionaria.

I algú es pensa que se sostindria així? No, perquè un cop està col·locat, amb una demanda d'un sol demandant de 981 pisos amb un sol any, l'any següent deflacionaria.

Què passa si deflaciona? Que tothom hi perdria diners. Per començar el Fons de Reserva de Jubilació, perquè el mercat immobiliari, agradarà o no agradarà, tampoc és un mercat estable. És més

consistent, però també està sotmès a les fluctuacions. O és que avui els pisos a Andorra valen el mateix que fa 10 anys? Tothom sap la resposta. Per tant, no podem ser ingenus i pensar que el Fons de Reserva de Jubilació s'inverteix el 10% del seu capital amb béns immobles, amb pisos, sempre hi guanyarà diners. Doncs, lamentablement no, perquè els pisos també pugen i baixen de preu.

I això té una segona derivada. I és que aquests pisos, si fan pujar el preu del mercat o el fan baixar, i això ja li deixo a cadascú amb la seva bola de vidre a esbrinar què passarà amb el mercat immobiliari i amb els mercats financers en general, té una conseqüència en els colaterals crediticis, amb els bancs. És a dir, els pisos, no aquests, sinó els que tenen les persones normals i corrents hipotecats, són un colateral creditici amb els bancs.

Per tant, si el Fons de Reserva de Jubilació fa una entrada d'aquest impacte, que és del 10%, que posa en la seva Proposició de Llei, del seu valor amb actius immobles, i fa pujar el mercat. Però després el fa baixar perquè desapareix aquesta demanda, totes les persones alienes a això però que viuen al nostre país, que tenen el seu pis hipotecat i per tant, és un colateral creditici, el banc els hi pot arribar a demanar "perdoni Sr. el seu pis que vostè va hipotecar per 10, és que avui val 7". I vostès em diran, això és un problema del banc i del client. Bé, però també és un problema de solvència d'acord amb la Llei 38/2018 que vam votar fa pocs mesos. I els bancs estan obligats a comunicar aquests problemes d'insolvència a l'AFA.

I què passaria si el nostre sector financer es trobés amb un solvència d'aquest caire, perquè hem intervingut en el 50% del mercat immobiliari fent una operació de 981 pisos que, també he dit d'altra banda, dubto que hi hagi a Andorra 981 pisos a la venda.

Més enllà d'aquest problema de fonament que pensem que el Fons de Reserva de Jubilació que ha de garantir les jubilacions i les pensions no ha d'intervenir d'una forma tan brutal en aquest mercat immobiliari, sinó que pensem que el que ha de fer és garantir les pensions, d'altres problemes que ja li reconec que amb altres mecanismes també es podrien succeir. Però s'imaginin amb aquest volum de pisos que el fixen vostès, el 10% de 1.700 milions. Qui anirà a mes reunions de comunitat de cada un dels pisos? Qui s'ocuparà del manteniment? Si ja és feina, cadascú s'ho sap, pel que té un pis de lloguer o de compra, gestionar els rebuts, el manteniment, els desperfectes o assistir a les reunions de la comunitat, imaginin 981 pisos per molt que molts pisos estiguessin englobats en una sola comunitat,

seguirien havent-hi molts que estarien en comunitats de propietaris diferents.

No vull perdre de vista, que hi ha un punt també negatiu, que és que la pròpia gestió immobiliària que hi ha avui en el Fons de reserva no és positiva. Per tant, ja partim d'una gestió que dona per poc, vora 200.000 euros de gestió negativa en gestió de béns immobles. És a dir, si s'ingressen 2.200.000 euros i se'n gasten 2.400.000 euros, la gestió que fa el Fons de reserva amb els actius immobiliaris no és positiva. Per tant, també arriscaríem una mica quan no és expert en aquesta gestió d'aquest tipus de béns que li en vulguem posar tants de cop i volta a gestionar, perquè la pràctica que té avui en dia no és positiva.

Més enllà dels problemes d'alienabilitat, perquè és així, és alienable però hi ha un problema d'alienabilitat perquè serien edificis i béns públics, hi ha un problema de liquiditat. Que si fessin falta aquests diners així com un producte financer es ven a un segon, un immoble no es ven a un segon, hi ha una sèrie de tràmits que aquí a Andorra no són pocs i és qüestió de setmanes. Hi ha un cost de taxacions. Vostès han especificat en la seva proposició la taxació d'aquest bé. Qui hagi fet una hipoteca del seu pis sabrà el que val el cost de taxar un pis. Ara imaginin taxar aquests 981 pisos que vostès proposen adquirir des del Fons de reserva de jubilació.

Més enllà de tots aquests problemes que vostè ja ha esmentat, Sra. Gili, que estaven a la nota, nosaltres sí que volíem fer un cop més incís en el fet de què hi ha altres mecanismes per alleugerir, si més no, la problemàtica de l'habitatge -el Sr. Filloy ja en proposarà alguns- ja li dic, li poden agradar, o no, però sí que està clar que la voluntat és alleugerir aquesta problemàtica.

I sí que li vull fer incís que hi ha mecanismes per fer això, potser al Fons d'inversió públic privat que s'acaba de mencionar, però n'hi ha d'altres i crec que tots hi treballarem que és fer aparèixer pisos... Com? Amb modificacions legals que de vegades no dependran d'Andorra perquè hi hagi pisos tancats que aflorin al mercat immobiliari; perquè els procediments judicials siguin més ràpids per donar més garanties legals als propietaris dels pisos que estan desencantats amb el funcionament i, per tant, no el volen oferir al mercat de lloguer residencial o fins i tot l'ofereixen a un altre mercat de lloguer que és el vacacional; o augmentar l'oferta -que també ho vaig dir el dia del debat d'investidura-, al final des de fa trenta anys en el mateix terreny que s'ha multiplicat de preu es fan els mateixos pisos que es feien fa trenta anys, i els preus s'han multiplicat i això encareix l'oferta.

A més a més, s'han complicat els procediments administratius. Tot això no beneficia l'aparició de nous pisos, de què hi hagi més mercat immobiliari de lloguer i amb això el que vull dir és que no només pensem que calen mecanismes ja sigui amb la modificació de la Llei general d'ordenament o amb alguna altra, perquè aquests pisos aflorin, ja sigui augmentant l'edificabilitat i, si fes falta, que aquesta edificabilitat estigués condicionada a l'ús social i regulat per Govern, però tinc clar que aquest mecanisme és molt més àgil i només afecta a poques parts i no a les jubilacions de totes les persones d'Andorra, i sense voler dir amb això, Sr. López, que vostès volen jugar amb les pensions... No ho fiqui en boca meva perquè jo no ho dic, senzillament dic que aquest no és el mecanisme que pensem que serveix per solucionar aquest problema.

I en mencionaré un altre i l'anirem traient com a idea al llarg dels propers dies i setmanes que és un Fons sobirà, amb un altre objectiu que és garantir les rendes dels andorrans a llarg termini i que sí que pot tenir els mecanismes per intervenir en aquest tipus de mercat que vostès volen intervenir amb els revinguts de nous sectors econòmics avui dia inexistent al Principat d'Andorra.

Dit això, confirmem el nostre vot negatiu a la seva proposició de llei.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, té la paraula el Sr. Joan Carles Camp.

El Sr. Joan Carles Camp:

Moltes gràcies Sra. síndica.

El debat que es sotmet avui en aquesta Cambra és l'examen i votació de la Proposició de llei de modificació del Fons de reserva de jubilació presentada pels companys socialdemòcrates.

Senyores i senyors consellers, tal com deia el Carles Naudi que m'acaba de precedir, el Fons de reserva de jubilació ha de permetre garantir les pensions als nostres pares i espero i desitjo que pugui garantir les pensions nostres i les dels nostres fills.

Cal fer un esment: al darrer trimestre del 2018 es van perdre 51 milions d'euros... Aquesta és una realitat. No val que se'ns digui que durant els primers mesos del 2019 s'han recuperat. Si haguéssim estat hàbils a les arques del Fons de jubilació hi hauria 51 milions d'euros de més.

Aquesta és la crua realitat! No maquillin més senyors demòcrates.

Dit això, tornem a aquesta Proposició de llei que té doncs, un doble rere fons. D'una banda, s'utilitza aquesta modificació de llei per incrementar la diversificació del Fons de reserva de jubilació en inversions en el sector immobiliari, però no ens enganyem, l'objectiu que persegueix aquesta Proposició de llei no és altra que la d'incorporar al mercat immobiliari nous pisos de lloguer a preus més assequibles que els que actualment ofereix el mercat als demandants.

En aquest sentit, el Grup Parlamentari Socialdemòcrata ho veu com una de les mesures per fer baixar la pressió en el mercat de lloguer.

Aquest plantejament que proposen avui els socialdemòcrates ratifica una vegada més una de les màximes del sector que no és altra que el mercat immobiliari va íntimament lligat als mercats financers.

En els temps actuals els béns immobiliaris no deixen de ser un producte financer. Aquest també és un aspecte que es desprèn de la Proposició de llei que avui es sotmet a aquest Ple.

Per tant, amb la forta demanda de producte que hi ha en el mercat de lloguer, amb els rendiments baixos o gairebé nuls que donen les entitats financeres amb productes de baix risc als estalvis, i amb els baixos tipus d'interès que ofereixen els bancs per la compra de béns immobles no entenem com avui l'inversor privat no inverteix en el producte immobiliari del mercat de lloguer. Per una banda, la inversió efectuada en béns immobles hauria de portar uns rendiments més alts que altres inversions de caire conservador que puguin oferir les nostres entitats financeres. D'altra banda, en el transcurs i el pas del temps, els valors dels béns immobiliaris sempre han incrementat l'efecte plusvàlua, per dir-ho planerament. És a dir, que sobre el paper tot s'aguanta i no hauríem de tenir una manca de producte en el mercat de lloguer amb aquests arguments que us acabo d'exposar, però, paradoxalment no és així, l'inversor privat no inverteix i ens hem de preguntar el, per què senyors demòcrates, els altres companys que també doneu suport... a tots!

El que ha passat és que després de la crisi del 2007 al 2013 l'economia andorrana ha anat creixent a partir del 2013. És cert, ha anat creixent... molt lentament, això sí. De la mateixa mesura que ha anat creixent molt lentament també hi ha hagut una petita demanda a dins del mercat de lloguer, molt lenta, molt minsa però hi ha sigut. Però, paral·lelament aquesta Cambra ha mirat cap a un altre lloc, hem

aprovat tot un seguit de lleis sense mesurar quin impacte. Se'n recorden dels estudis d'impacte? Potser han perdut la memòria, però els estudis d'impacte són bàsics. Els estudis d'impacte podien saber doncs, quina era la necessitat o quins eren els impactes que tenien aquestes lleis que s'han fet en aquesta Cambra sobre el mercat de lloguer. Aquestes lleis han comportat una retirada i una manca de producte en l'oferta d'habitatge de lloguer. Tot plegat, entre la més demanda i la retirada de producte hi ha hagut més pressió i no s'han pres les mesures indicades i el mercat s'ha tensionat. Ans al contrari, les mesures que s'estan anunciant des d'aquest Govern de coalició, o els consellers que li donen suport, o dels organismes propers a aquesta coalició més aviat són populistes i aquestes mesures, senyores i senyors de la bancada del Govern, encara refreden més l'inversor, o encara refreden més aquells propietaris d'habitatges desocupats que avui no estan al mercat de lloguer -pel que hem comentat abans- i que podrien entrar-hi en el mercat. Fins i tot algunes d'aquestes mesures urgents quasi apunten... - aquestes mesures urgents populistes-, quasi apunten cap els contractes de lloguer de renda fixa, veig que s'emmirallen molt cap el sud i aquí doncs trobaran la solució.

Tot plegat s'està creant un clima d'inseguretat jurídica flagrant. Des de Terceravia + Unió Laurediana + Independents volem aportar solucions a aquest tema i aquestes solucions passen per planificar, passen per planificar les necessitats a llarg termini analitzant els cicles econòmics i les necessitats futures de la població; passen per dissenyar polítiques que estimulin la posada en el mercat de lloguers d'habitatges com pot ser destinar el percentatge de cessió obligatòria a habitatge de lloguer a preu reduït; passen per incrementar el percentatge de volumetria, si cal, i destinar-lo a habitatge a preu reduït; passen per eximir el pagament de l'impost de transmissions immobiliàries als inversors que vulguin adquirir propietats -que sí que ho van fer però que no n'han signat cap en cap comú; passen pel manteniment de la disposició transitòria segona de la Llei de mesures urgents relatives a l'arrendament d'habitatges relativa a la rehabilitació d'edificis antics; passen per donar seguretat jurídica als inversors en l'habitatge de lloguer; passen també per respectar els drets dels usuaris... només faltaria!; passen per un intervencionisme ajustat en el marc de l'economia de mercat, el desenvolupament de la societat i el benestar general.

Per tant, en aquest sentit trobaran els consellers de Terceravia treballant colze a colze amb totes les forces parlamentàries d'aquesta Cambra.

Avui, els socialdemòcrates ens presenten una proposició de llei que no és la nostra, ho acabo d'explicar, però que ens brinda la possibilitat a totes les forces de l'arc parlamentari a presentar-hi les esmenes escaients, a fer-hi les nostres aportacions; en definitiva, a aportar solucions a un problema que, com deia el company Carles Naudi, no escapa a ningú.

Hem analitzat també el criteri negatiu d'aquest Govern de coalició. Aquesta Proposició de llei no entenem el criteri negatiu, sobretot quan tots som sabedors que si hi ha una voluntat de modificar el text i de treballar-hi positivament podem girar aquesta Proposició de llei com un mitjà i tots ens podem ficar a treballar.

Voler esperar per part del Govern l'aprovació de la Llei de l'institut de l'habitatge que inclogui la creació del Fons publico-privat proposat pel Govern que és un copiar i empegar, més o menys del Fons de jubilació de la CASS, és retardar el debat i, per tant, retardar les solucions, i recordin que en l'habitatge, com els hi deia el company anterior que m'ha precedit, les solucions són a llarg termini, no són immediates i vostès fa vuit anys i mig que estan governant.

Fer un altre paquet de mesures urgents amb presses i populistes tinguin per segur que encara portarà més inseguretat jurídica, i és probable que porti menys producte al mercat. A cop calent no es pot actuar i vostès ho estan fent!

Amb tot, sense una visió global, s'agreuja encara més el problema de l'oferta d'habitatge, aquesta sí que la patiran les ciutadanes i els ciutadans d'Andorra.

Per tot l'exposat, Terceravia donarà suport a la Proposició de llei presentada pels socialdemòcrates.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Liberal, té la paraula el Sr. Ferran Costa.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies Sra. síndica.

Sra. Gili, abans de començar, si em permet i per al·lusions, perquè en aquesta mateixa setmana dues vegades ha fet al·lusió directa a la locució adverbial "res de res" que jo vaig pronunciar, més que res perquè no és de la meua notaria, que quedi clar! Alternativament el "gens ni mica" també el podríem

també fer servir. Tot això per la formació professional.

Bromes a part, penso que la iniciativa que vostès posen damunt de la taula, aquesta Proposició de llei que ens posen a damunt de la taula, és una iniciativa lloable perquè demostra que tots i cadascun dels consellers generals socialdemòcrates tenen una inquietud sobre aquesta problemàtica de l'accés a l'habitatge de lloguer. Però jo voldria remarcar, perquè sembla ser que en aquesta confecció seva d'un discurs paral·lel sigui una inquietud monopolitzada per vostès i com recordava fa uns moments el Sr. Carles Naudi, penso jo que tots i cadascun dels vint-i-vuit consellers generals d'aquesta Cambra però també els dotze ministres, ho comparteixen, i això s'ha demostrat múltiples vegades.

A mi em preocupa... A mi em preocupa perquè no cal ser cap expert immobiliari, el Sr. Camp ho és, per veure que la problemàtica de l'accés a un habitatge de lloguer no és una problemàtica únicament del nostre país, només cal llegir els diaris i estar informat pels mitjans de comunicació per adonar-nos-en que és una problemàtica transnacional que ens afecta aquí i molt més enllà de les nostres fronteres. Això, però, òbviament no ens ha de fer conformar però sí que s'ha de ser realista amb quina ha de ser la situació i a l'hora de solucionar i aplacar aquesta problemàtica tant aquí que és nostra com més enllà tothom té clar que no hi ha una única solució, una solució màgica que al moment d'implementar-la solucionarem d'arrel, de soca-rel, aquesta problemàtica... Això no és realista! Perquè si així ho fos aquesta problemàtica ja s'hagués eradicat arreu i no és el cas.

Ha quedat clar. I penso que vostès si fan aquest exercici d'introspecció també estaran d'acord amb mi que cal una amalgama de solucions que conjuntes en minoritzaran la problemàtica de l'accés a la problemàtica de lloguer, però, voler fer entendre a l'opinió pública que una sola proposta, la seva, és la fórmula màgica per solucionar la problemàtica de l'accés a l'habitatge de lloguer d'Andorra és faltar a la veritat.

Nosaltres ho hem pogut presenciar, sobretot els que estàvem en aquesta també Cambra la legislatura passada, que s'hi va treballar, que s'hi ha treballat, que s'hi està treballant i que s'hi continuarà treballant, i algunes de les propostes seran més reeixides que d'altres, això és segur perquè això ha passat aquí i arreu, per tant, no cal intentar construir de cara al ciutadà un discurs en el qual es forma un relat paral·lel de què vostès tenen la solució de la veritat absoluta i la resta som consellers forassenyats

que no entenem la seva proposta. Penso que el joc polític no va per aquí!

A més, veient els antecedents del dimarts passat li he de dir, Sr. López, que penso que inclús, al meu entendre, amb un pèl de males formes, un pèl de males maneres, desqualificant els ministres o gairebé responsabilitzant als ministres a ser els causants de la problemàtica. Òbviament està en gran part en les seves mans per solucionar-ho, també a la nostra, tots plegats, però gairebé responsabilitzant a ministres en concret dels causants del problema. Penso que això no és seriós, penso que això fa un mal favor, fa un mal favor a tota la classe política, a tots els que estem aquí representats i a més a més és enviar un missatge equívoc a la ciutadania.

Vostè no té cap mena de mirament en pujar aquí a la tribuna i fer afirmacions que són mentida. I a més a més... parlo al senyor... També faré referència a vostè Sra. Gili en alguna de les afirmacions.

No es pot fer, no es pot crear aquest discurs perquè òbviament doncs a cop de titular la gent no acabarà d'entendre quina és la situació real. Per exemple, ara no em titlli del Ferran Costa de "sucedani", penso que sóc el mateix "autèntic" que fa anys enrere. El Sr. per exemple, Jover públicament a la legislatura anterior penso que li havia reconegut el seu rigor i la seva responsabilitat. Ho faig ara. Penso que és forassenyat, vostè afirmar públicament que el Sr. Èric Jover no s'hagi llegit una llei! I vostè ho fa, tranquil·lament pensant que està faltant a la veritat.

I llavors, la manera que vostès volen fer passar un missatge que òbviament és una data i una xifra certa, el mateix que ens deia el Sr. Camp, que a 31 de desembre doncs hi havia una pèrdua -hi ha una xifra de nombres, entre el 51,7 milions d'euros al 53,2 milions d'euros que deia la Sra. Gili-, i d'això vostès ho van esbombar amb tota la pompa i ostentació per fer creure als nostres ciutadans que degut a una mala gestió d'algú, segurament del Govern, s'havien perdut aquests 51 milions. Vostè és economista Sr. López, i vostè sap com fluctuen els mercats borsaris! I vostè sap què és fer una fotografia en un moment puntual de quin és l'estat dels valors d'un estat borsari. Jo n'he vist molts, d'informacions en tertúlies, de *twits* del Partit Socialdemòcrata alertant a la població d'aquesta pèrdua dels 52 milions.

Li recordava feia una estona al Sr. Jover, si féssim la mateixa fotografia, és igualment cert Sr. Camp, igualment cert de la pèrdua a 31 de desembre que a 30 de juny hi havia un guany de 75 milions... igualment cert que l'altra afirmació! Jo no he vist cap *twit* dels senyors socialdemòcrates recordant a la ciutadania, tranquil·litzant-los amb un efecte balsàmic que aquells diners que hipotèticament

s'havien perdut per fer la fotografia puntualment el 31 de desembre que és quan es tanca l'exercici, quan es tanca el semestre, no ho publiciten. Fem un mal favor a la ciutadania. Amb el que ens hem de quedar és amb el que marca la llei, i és el que diu que l'IPC mitjà d'aquests darrers deu anys que ha estat del 0,78, hem tingut un rendiment d'un 2,54% anual. El que marca la llei és que a mig i llarg termini el rendiment dels fons de jubilació, aquestes inversions han d'estar per damunt d'aquest IPC mitjà al llarg de tots aquests anys. Això s'ha superat amb escreix. Expliqui'm, expliqui-ho als nostres ciutadans perquè sàpiguen quin és tot l'escenari i tot el panorama.

Ja li dic, jo penso que basar un discurs polític a base del fake news, que ara estan tant de moda, doncs algú els hi pot donar resultat, però penso que nosaltres no ho farem i no fem cap favor a la ciutadania.

Dit això vull fer esment amb el que deia al començament. Penso que aquesta creació del parc immobiliari del Fons de Reserva de Jubilació conceptualment és una proposta interessant, és una proposta a explorar, però llavors òbviament a l'hora d'haver-nos de pronunciar nosaltres si l'acceptem a tràmit o no l'acceptem a tràmit, hem de mirar i desgranar-la fil per randa per entendre si és una bona proposta o no pels ciutadans i si servirà al nostre entendre, per ajudar a resoldre la problemàtica de l'habitatge.

Li avanço, malauradament per vostès, que el Grup Parlamentari Liberal no hi votarà a favor.

I no s'alarmin, no ho fem pas perquè ve de vostès i tenim una mania persecutòria de totes les propostes que vostès fan, no, no, ni de bon tros, no va per aquí, sinó que pensem que la solució que vostès aporten amb uns fonaments que molts dels postulats podrien ser vàlids, no acaba de resoldre al nostre entendre la problemàtica que tots plegats volem intentar solucionar.

Segurament que ho digui jo com a representant del Grup Parlamentari Liberal, tindrà el valor que tindrà per a vostès, però és clar, el que dèiem, no només ho diem nosaltres, hi ha un criteri negatiu de tota la comissió gestora dels fons de jubilació de la CASS, un criteri negatiu. I no només això. Hi ha un criteri negatiu unànime, ens ho ha recordat la Sra. Gili, dient que l'informe no era constructiu, també és una afirmació un pèl atrevida, amb un punt de gosadia, i sí ha recordat que hi ha quatre integrants nomenats per Govern, però també n'hi ha altres quatre que estan escollits per sufragi dels assalariats dels representants dels empresaris i dels pensionistes. I ha estat unànime des de tots i cadascun d'ells. Per tant, parlar alegrement de què l'informe no és constructiu,

pot ser la seva percepció, no li nego, però penso que és un pèl agosarat.

Llavors també titllar el criteri del Govern de literalment flux, penso que tampoc ajuda massa. Vostè mateixa ha dit que desprestigen les seves propostes. Home, amb les seves afirmacions, donar molt de prestigi a l'informe de la CASS i al criteri de Govern, tampoc no hi col·labora massa, ho hauríem de dir.

Per tant, quan entrem en això dels insults a la intel·ligència del ciutadà, penso que haurien de ser més cautelosos a l'hora de fer manifestacions d'aquesta mena.

Hi ha per a nosaltres quatre motius fonamentals pels quals no podem donar suport a la seva proposició de llei. Vostès afirmen que es faran inversions més segures i més rendibles, permeti'm que jo ho dubti, es concentra en un sol sector fins a un 10% d'aquests fons. Per tant, es pot fer una interpretació a dues bandes perquè nosaltres al nostre criteri, aquí s'està centrant gairebé o fins i tot un 10% del fons de jubilació de les seves reserves en un sol sector. Per tant nosaltres no ho veiem pas com una diversificació sinó com una concentració encara més elevada, per tant amb uns criteris de risc més elevats. Llavors vostès també han parlat d'aquests efectes balsàmics, aquests efectes reguladors positius damunt del mercat immobiliari. També ho deia el Sr. ministre abans. Potser justament pensant en el mercat immobiliari el que fem és provocar un efecte inflacionista en el lloguer, per tant, completament en contra.

Tot això que s'ha parlat de jugar amb les pensions, que és una afirmació que no sé ben bé d'on l'ha de treure perquè jo penso que ningú en aquesta Cambra va parlar de què ningú pretengués jugar amb les pensions. Estem parlant d'invertir segons vostès fins a un màxim d'un 10% dels recursos del Fons de jubilació de la CASS en un sol sector. Però també recordem, i això no és apocalipsis Sra. Gili, és l'estudi actuarial de la CASS de l'any 2016, que ens indica que ja entrarà en dèficit aquest fons de jubilació a partir del 2023. Estem parlant a quatre anys vista. Vostès mentrestant volen convertir amb actius gens líquids, és a dir amb el que se'n diria de manera col·loquial "en totxo", que són difícilment convertibles amb liquiditat i justament el preu de mercat que marqui en el moment que calgui vendre aquests actius. No vull recordar a ningú per no alarmar a ningú els efectes de la bombolla immobiliària del 2009, que va fer que els actius immobiliaris arribessin a perdre gairebé el 70% del seu valor. No voldríem pas nosaltres veure'ns en una situació en què calgués pel que fos, perquè ja ens ho estan advertint els estudis actuàrials, que haguessin

de convertir en líquid aquestes inversions del Fons de jubilació de la CASS, i que ho haguessin de fer al preu del mercat de valor enmig d'una hipotètica o possible, perquè pot tornar a passar, bombolla immobiliària. Per tant, per aquest motiu tampoc no li podem donar suport.

I per últim, justament massa vegades hem estat parlant des d'aquesta mateixa tribuna, de la voluntat de no incrementar les despeses, però justament aquest nou arquetip, aquest nou esquema, aquest nou organigrama que caldria per poder gestionar aquest fons immobiliari, el que fa és un augment de les despeses de la gestió dels fons. Calen més efectius, calen més recursos, amb la qual cosa es contradiu amb el principi original de voler optimitzar en la despesa quan no seria el cas.

La Sra. Gili ens ha parlat de molts beneficis que aportarien als ciutadans. Penso que alguns d'aquests beneficis que vostè ja recalca, ja estan contemplats en altres directives, en altres lleis i en altres programes que s'estan fent actualment, l'accessibilitat universal, l'eficiència energètica, arribar amb tots els temes de consecució d'energia sostenible. Per tant, tampoc no cal barrejar naps amb peres, podem posar cada cosa al seu lloc, però molts dels beneficis s'aconsegueixen per altres vies. I vostès que tant es queixen i que tant ens diuen que no es fa res, molt bé, monopolitzen aquí el debat però vénen amb una sola mesura. A veure si realment aquesta voluntat que vostè diu que proposa de poder trobar una solució a l'accés a l'habitatge de lloguer per tots els nostres ciutadans, és real quan estiguem discutint altres mesures al respecte.

Segurament, malauradament hauré de tirar de Diari de sessions i veure que aquesta predisposició que vostè anuncia, quan la proposta ve de l'altra banda, llavors vostès sistemàticament no l'aprovaran. Esperem que no hagi de passar, esperem que realment trobem el punt d'equilibri de totes les parts com demanava el Sr. Camp.

I ja només un darrer comentari de tècnica legislativa. El Sr. Camp deia que si hi ha la voluntat, es pot fer i que es podria esmenar el text. Jo penso que com vostè literalment ha dit de girar la proposició de llei com un mitjà, no seria la tècnica legislativa més depurada per portar a terme en aquesta Cambra. La qual cosa es pot fer, òbviament però seria un mal començament, justament un mal començament que Liberals d'Andorra, el nostre grup parlamentari no volem que passi. Massa vegades hem vist textos legislatius que no aconseguen allò desitjat perquè el començament del text legislatiu no estava prou fonamentat. És per aquest motiu que el Grup Parlamentari Liberal no podrà donar suport a aquesta proposició de llei.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, té la paraula el Sr. Carles Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sra. síndica.

Conselleres i consellers, membres del Govern, debatem en aquesta sessió de Consell sobre una de les principals preocupacions de la ciutadania, l'accés a l'habitatge. No és la primera vegada que ho fem ni tampoc serà la darrera en aquesta legislatura. Ho considerem com una cosa positiva perquè es mostra que els diversos grups parlamentaris volem trobar respostes als reptes que planteja el canvi que s'ha viscut al mercat immobiliari en els darrers anys.

Permeti'm però que els manifesti la nostra sorpresa per un fet que ens va cridar l'atenció en el moment en què es va presentar als mitjans aquesta proposició de llei. Ja abans que s'emetés el criteri de Govern, ja abans, el Grup Parlamentari Socialdemòcrata ens va acusar públicament que la majoria del Consell la rebutjaríem únicament pel fet que havia estat elaborada pel PS. S'equivoquen, s'equivoquen, o bé volen equivocar al ciutadà.

Un observador mal pensat podria afirmar que potser va fer aquestes declaracions perquè no estaven prou segurs de la proposta que presentaven, o fins i tot que ja la van presentar amb la intenció que el Govern la rebutgés i així fer un discurs fàcil i populista.

Amb paraules d'una consellera: "Aquí cadascú té les seves cartes i tothom fa política", Sra. Gili.

Dono per suposat que han llegit el criteri emès pel Govern, en què queda clar que se'ls ha tingut molt en consideració.

De fet, com ha explicat el ministre, el Govern l'ha analitzat de la primera a l'última lletra, i la conclusió és que aquesta llei simplement és un nyap.

Per la part que ens toca, des del Grup Parlamentari Demòcrata també l'hem sotmès a extens anàlisi i la conclusió ha estat bàsicament la mateixa. Els motius són clars i contundents per rebutjar-la.

Srs. consellers, el Fons de reserva de jubilació cal recordar-ho, és una garantia pels ciutadans d'Andorra d'avui i del demà que tenen el dret de percebre les seves pensions. Seria d'una gran irresponsabilitat posar-ho en perill. Creiem que la seva proposta sobre l'habitatge no només és una mala solució al problema sinó que posa en perill el

sistema de pensions. I per això la rebutjarem, justament per això la rebutjarem.

La proposició de llei socialista assegura que algunes decisions d'inversió del Fons de reserva de jubilació han portat pèrdues considerables i posa com a exemple l'exercici del 2018. Ho deia també el conseller Camp, amb corbata negra i amb veu d'enterramorts.

Basant-se en això, això és un gran error de concepte perquè l'objectiu del fons no és aconseguir la rendibilitat a curt termini d'un any concret, sinó a llarg i mitjà per sobre de l'IPC.

Arribats aquí, hi ha dos aspectes a tenir en compte. En els darrers deu anys, el Fons de reserva de jubilació ha obtingut una rendibilitat anual mitja del 2,54%, i d'altra banda, aquest 2019, el Fons de reserva ha recuperat les pèrdues del 2018, i ha obtingut guanys, en aquest cas una rendibilitat per sobre del 6% segons el darrer informe en data 30 de juny.

Per tant, la primera conclusió real de veritat és que la gestió del fons és més que correcta a diferència del que vol fer creure el PS.

Per altra banda recordem que el fons té actualment vora 1338 milions d'euros. Invertir un 10% com proposa el PS, implica invertir més de 130 milions d'euros al sector immobiliari. Bàsicament és treure 130 milions d'euros de les pensions de tots els ciutadans per posar-nos a fer tots de promotors immobiliaris, i concentrar tot el risc en un mercat que de ben segur recorda la crisi que va causar fa uns anys.

Sí Sr. López, vostè es poc seriós, sí, sí.

Però és que a més el Fons de reserva de jubilació té com a una de les seves premisses diversificar aquestes inversions. Actualment té 800 línies d'inversió, 800. Destinar un 10% a un únic sector, en aquest cas l'immobiliari, n'accentua el risc. En això hi estarem d'acord, perquè ho concentra molt en un únic sector, i a més ho fa dins del nostre país.

Evidentment també hem de fer referència al risc implícit pel manteniment de les pensions.

Recordem als Srs. del PS que el fons és la base per les jubilacions dels andorrans, i els recordem també que el darrer estudi actuarial de la CASS exposa que el sistema entrarà en dèficit pels volts del 2023.

Agafar un 10% és un risc. Repeteixo un risc.

Què passa si al 2023 ja cal recuperar la inversió o fins i tot abans?

Doncs que estarà invertit amb totxo.

Es córrer el perill de tocar de mort el sistema de pensions. Són més de 130 milions d'euros de milers

de ciutadans, ciutadans treballadors, bona part dels quals hauran cotitzat durant dècades per tenir una pensió quan es jubilin. Volen que visquin patint per una possible reducció d'aquestes pensions? Doncs lògicament no podem invertir un 10% d'aquest fons en un únic producte.

Però Sra. Gili, aquí cadascú té les seves cartes i tothom fa política, és així no?

I si es perden 130 milions d'euros, doncs miri, perduts. Doncs no, davant les ocurrencies cal responsabilitat.

Nosaltres diem que és un risc, el Govern diu que és un risc i no som els únics. La mateixa comissió gestora del fons, després de reunir-se amb el PS, rebutja la proposició, i també el consell d'administració del Fons de reserva de jubilació la descarta de manera unànime. Així mateix, el Col·legi d'Agents i Gestors Immobiliaris, l'AGIA ja ha expressat clarament que no veu clara la mesura com una solució efectiva per resoldre la problemàtica del sector. I també recorda en declaracions a la premsa que la CASS ha d'assegurar les prestacions i pensions de tots nosaltres.

El PS ens dirà que defugim el debat i que rebutgem l'única proposta destinada a solucionar la manca d'habitatge. Res més lluny de la realitat, que no s'equivoquin, que el debat ja l'estem tenint aquí al Ple del Consell General. L'assumim i el seguirem tenint els propers mesos, amb propostes més coherents que les seves, això sí.

El Govern ja ha anunciat mesures concretes, per exemple els contractes de lloguer quedaran prorrogats un any més i només es podrà apujar l'IPC.

En aquest sentit a més, l'Executiu millora la mesura respecte a l'aplicada aquest any 2019 per evitar casos injustos. Però no ens quedem aquí, compartim amb el PS que encara cal anar més enllà, més lluny i recollim el seu guant. I tal com portàvem en el programa de Demòcrates, també en termes similars als grups de la coalició, el Govern ja treballa per tirar endavant l'institut de l'habitatge, i d'aquí en derivarà un fons independent publico-privat, atractiu i que representi una oportunitat real d'inversió. En aquest fons sí que té cabuda d'una manera més lògica el Fons de reserva de jubilació, perquè la figura de l'institut és la més coherent per gestionar un futur parc immobiliari, sense tocar les pensions a l'estil PS, sense tocar les pensions i sense dinamitar el sector.

Però seguim amb més mesures. El Govern va anunciar ahir la creació d'un índex de preus de referència del mercat de lloguer, un conveni amb un privat per fer habitatges per col·lectius vulnerables, la creació imminent d'una oficina d'atenció al

ciudadà en aspectes d'habitatges, i ajuts directes per l'emancipació dels joves, entre altres.

Per acabar i retornant al punt inicial, ha quedat clar que no rebutgem la proposició de llei pel fet que vingui del PS, la rebutgem perquè és una mala llei, perquè no és una bona solució el problema de l'habitatge i perquè no estem d'acord en posar en perill les pensions de tots.

En definitiva, perquè és una llei feta des de la improvisació i el rèdit a curt termini. Feta com a titular sense parar-se a pensar en les conseqüències.

Per tot l'exposat, el Grup Parlamentari Demòcrata votarem en contra, ara i sempre de posar en perill el Fons de reserva de jubilació.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

El Govern desitja intervenir...

Sr. Jover

Ha d'intervenir des de la tribuna en aquest torn, és el seu primer torn.

El Sr. Èric Jover:

Sí, perdoni Sra. síndica.

Doncs faig aquest primer torn d'intervenció reprenent alguns dels elements que han tocat els diferents grups parlamentaris, i en aquest sentit m'agradaria començar per un dels elements que ha acabat el Sr. Enseñat. No es confonguin, no hem dit que no, el criteri del Govern no ha estat negatiu pel fet de què aquesta proposta vingués del PS. I vostè ho sap perquè a més a més hem tingut l'ocasió de parlar-ne en detall, per exemple en un dinar que vostè ja ha tingut l'ocasió de citar.

Li diré un petit secret. Quan vam saber que vosaltres presentàveu una proposició de llei relacionada amb el sector de l'habitatge, doncs el cap de Govern ens va fer un encàrrec al ministre Filloy i a mi mateix, de fer doncs l'anàlisi preliminar d'aquest text i de fer una proposta al consell de ministres de si aquest criteri havia de ser positiu o negatiu. I el seu encàrrec era en la línia de si el text ho permetia doncs que aquest criteri fos favorable. Perquè justament compartim la problemàtica de l'habitatge, és una de les principals problemàtiques d'aquest país i compartíem que per poc que fos possible, doncs podíem entrar a treballar el seu text via esmenes i fer-hi les modificacions i les millores que fossin necessàries. I la sorpresa la vam tenir quan vam analitzar en detall el seu text i vam trobar que realment hi havia mancances molt importants. Però

vostè es protegeix dient que tot és esmenable, i fins i tot el Sr. Camp també, doncs, ho comentava, que si hi ha voluntat es pot arribar a esmenar el text o a girar-lo com un mitjà, doncs, és que si vostè critica que el criteri del Govern és fluix, és que la seva Proposició de llei té unes mancances, diria que insuperables.

Per què? Perquè per començar ens equivoquem amb el que volem modificar. No s'ha de modificar la Llei del Fons de Reserva de Jubilació: no és aquest l'element legal que hem de modificar. Fins i tot si compartim un element que al Fons de Reserva de Jubilació podria ser una bona palanca financera en matèria d'habitatge. Fins i tot compartint aquest principi, la bona via no és la modificació de la Llei del Fons de Reserva de Jubilació. Però, pensem, que potser és l'únic error que té aquesta llei, entrem una miqueta més al detall o mirem quin és l'objectiu que persegueix aquesta llei.

Però és que si mirem quins són els objectius... el principal objectiu de la llei diu que és disminuir el risc associat a la gestió del Fons de Reserva de Jubilació en el mercat de la borsa.

És clar, quan reprenem la legislació que basa el Fons de Reserva de Jubilació, doncs, el que trobem és que justament hi ha un article, el 27.1 en el seu apartat b) que diu "el Fons de Reserva inverteix com a màxim un 35% del seu patrimoni en actius de renda variable cotitzats en mercats reglamentats". Si el seu principal objectiu era baixar justament el risc associat a la inversió en borsa, perquè no ha esmenat aquest apartat?

Segurament, doncs hagués estat una de les bones mesures. Però a més, ja li avanço i no la comparteixo, i a més a més si fem un estudi de fons de jubilació d'altres països, el percentatge d'inversió associat al mercat de la borsa, doncs, és similar al de l'andorrà. I a més a més, és una inversió que és necessària, tot i la seva fluctuació, per assolir l'objectiu que ens vam fixar per llei, que és que a mig i llarg termini el nostre resultat, la rendibilitat d'aquest Fons ha de ser superior al que provoqui la inflació, per mantenir el poder adquisitiu, justament associat a aquest Fons de Reserva de Jubilació.

Així, doncs, el seu primer objectiu, doncs, ni el toca, i a més a més, si mai el desitgés tocar, li he de dir que en el principi tampoc no hi estaríem d'acord.

El segon objectiu que vostè planteja, doncs, és d'augmentar la diversificació d'aquest Fons. Ja s'hi han referit els diferents consellers que han passat per la tribuna. No el podem assolir aquest objectiu de la manera que vostè diu. No es diversifica un Fons que ja té 800 línies d'inversió, centrant 10% del seu risc

al sector immobiliari, a més a més amb un país com Andorra, és a dir amb un sol país i amb un país petit.

I a més a més, vostè contraposa una miqueta la rendibilitat o la volatilitat del mercat de la borsa amb una suposada rendibilitat garantida associada, doncs, a l'immobiliari. Bé, jo crec que tots tenim memòria i tots sabem que és un sector que també pot tenir molta volatilitat, i jo crec que l'únic que estaria fent és assumir un risc, el Fons de Reserva de Jubilació, i com a conseqüència, a la jubilació del futur dels nostres ciutadans.

Vostè pensa que això és la bona palanca i que ha de fomentar, doncs, l'habitatge. Bé, nosaltres pensem que l'habitatge és un problema que ens ocupa i que ens preocupa, però que no podem solucionar-lo posant en risc la jubilació dels nostres ciutadans.

Crec que no és adequat, Sra. Gili, que el seu plantejament del perquè, doncs, no hem acceptat aquest criteri, sigui primer per la voluntat del Govern de menystenir una proposició de llei pel sol fet que vingui del PS, però quan amb aquesta valoració negativa, s'hi afegeix el Fons de Reserva de Jubilació i el seu consell d'administració, vostè el que fa és en comptes d'assumir que potser la seva Proposició de llei, doncs, té mancances molt severes, criticar. El Govern ja hi estem acostumats, però també el Fons de Reserva de Jubilació.

Òrgan polític que implica la seva politització, escolti, ja ho ha dit vostè mateixa, el consell d'administració unànimement va criticar la seva Proposició de llei i va demanar que el Govern es posicionés amb un criteri desfavorable.

Llavors el que fa és criticar els tècnics. És que els tècnics que han fet aquest comentari, aquest element, doncs, negatiu, que són tècnics de fora, tècnics que potser són especialistes en inversió en borsa i que no tenen altres concepcions.

No miri, jo crec que el que és important és que aquests tècnics, aquest consell d'administració del Fons de Reserva de Jubilació, aquesta comissió gestora, el seu objectiu és garantir i fer créixer, en la mesura del possible, els actius que té aquest Fons que seran el futur de les nostres jubilacions. I en aquest sentit, de manera objectiva, de manera independent, doncs, ens proposen i ens demanen que aquesta proposició de llei posaria en perill aquest essència del Fons de Reserva de Jubilació.

Llavors vostè diu, que amb aquesta independència es volen posar per sobre de la sobirania del poble. Però és que això no ho opinen aquests experts que estan assessorant el Fons de Reserva de Jubilació, o no opina, fins i tot, el propi consell d'administració, sinó que ho opina l'Associació Internacional de Seguretat Social en una de les seves recomanacions. El que diu

és que la gestió de les reserves de la seguretat social ha de ser independent per garantir-ne la rendibilitat.

No som nosaltres, no és el propi Fons de Reserva de Jubilació sinó que són els experts en la matèria, doncs, que comenten que això segurament no és un mecanisme adequat que en funció de les necessitats conjunturals del Govern o de la Cambra, es vagi jugant amb uns recursos que estan destinats a garantir la jubilació dels nostres ciutadans.

Sr. Camp, bé, m'alegro sentir-lo amb el seu debat. Vostè és un especialista en la matèria, i doncs, sempre porta elements de reflexió interessants. També li he de dir que em sorprèn una mica que no intervingués el dimarts en el que són les preguntes associades al fons publico-privat, perquè avui s'hi ha referit varies vegades a les polítiques de Govern i en aquell element concret, però és clar, allò era la sessió de control a Govern, en canvi avui el que hem de tractar és sobre la Proposició de llei del PS, i no he sentit que entrés massa en el seu detall, ni que valorés els seus beneficis o les seves mancances. Vostè sobretot en el que s'ha centrat és a criticar les polítiques del Govern, lícit i legítim. A criticar algunes de les mesures que ja s'han proposat, però no a valorar aquesta llei del Fons de Reserva de Jubilació i aquesta proposició de modificació.

Entenc que potser és perquè si entrés en aquest detall en el seu criteri, doncs, segurament trobaria dificultats ideològiques a compartir-lo, i potser llavors el seu sentit de vot no podria ser el mateix del que avui ara ens ha proposat.

Agrair el Sr. Carles Naudi, el Sr. Carles Enseñat, el Sr. Ferran Costa pels elements que han anat posant sobre la taula, que jo crec que enriqueixen el debat i que de fet, doncs, mostren les dificultats d'aquesta Proposició de llei, però també mostren la voluntat, diria, la totalitat dels grups parlamentaris de la Cambra, a voler trobar una solució a aquesta problemàtica de l'habitatge.

Especialment, Sr. Carles Naudi vostè ha fet referència a la possibilitat de crear un fons sobirà. Crec que és un element a tenir en consideració. És un element, diria, que s'allunya del que avui debatem, però que segurament podria ser, doncs, un projecte que mereix el seu anàlisi en detall.

Sr. Ferran Costa, li agraeixo personalment la seva intervenció pel fet d'haver tornat a parlar una miqueta del que va passar dimarts.

És veritat que hi van haver algunes intervencions del Sr. Pere López que diria que van ser desagradables, que van buscar atacar personalment a mi, però això al final el joc de la política a vegades alguns ho entenen així, però també posar en dubte una miqueta la professionalitat dels meus equips.

Un previ dels elements que el Sr. Pere López va defensar el dimarts és primer que la solució que proposàvem des del Govern o que estàvem treballant des del Govern, que era a través dels organismes d'inversió col·lectiva, doncs, no era el bon mecanisme Doncs, Sr. Pere López, tinc una carta de l'AFA que diu que els elements associats amb aquesta Llei permeten fer allò que vam comentar durant la sessió de preguntes. Tindrè ocasió de passar-li i segur que en altres moments, doncs, tindrem l'ocasió de tornar-ne a debatre.

I després el segon punt que vostè va dir, és que per aportar o per donar solució al que nosaltres proposàvem, igualment havíem de fer una modificació del Fons de reserva de jubilació. I doncs, de la mateixa manera, la pròpia CASS, el Consell d'Administració del Fons de Reserva de Jubilació, doncs, es posiciona que amb els elements que vam posar sobre la taula nosaltres, doncs, no seria necessària una modificació del Fons de Reserva de Jubilació.

Vagi endavant, Sr. López, que de totes maneres, en la meua exposició del dimarts, ja dèiem que de totes maneres analitzaríem aquest marc legal per si calia fer-li adequacions.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Altres intervencions...

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, té la paraula la Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Moltes gràcies Sra. síndica.

Avui en aquesta sala, d'aquí una estona, votarem aquesta presa en consideració de la primera Llei que es presentava en aquesta legislatura i que pretenia, ho he dit abans i ho torno a dir, aportar vies de solució ràpides, per un greu problema que tenim al país i que afecta a molts dels nostres ciutadans. I quan un problema el tenen moltes persones al final és un problema de tots.

Evidentment ens referim a l'habitatge, preocupació número ú dels nostres ciutadans segons el CRES.

El problema de l'accés a l'habitatge no acaba de néixer, ja fa temps que cueja per vàries raons. Perquè no es va preveure, perquè no es va veure venir, perquè no es va reaccionar quan les primeres alertes van saltar. I els hi recordo que van haver-hi vàries manifestacions ciutadanes i encara ahir em sembla que se n'anunciaven d'altres a venir.

Aquest problema s'ha anat fent gran perquè quan es comença a reaccionar es fa tard i les actuacions són tímides, poc valentes, transitòries i, per tant, poc eficients.

El Govern de DA no va solucionar res, malgrat una llei òmnibus de l'habitatge amb tràmit d'urgència el mes de juliol, accions via el pressupost, esmenes del seu grup parlamentari, taula de l'habitatge. Res!

I ara, el tripartit DA, Liberals i CC en marxa ja des fa 5 mesos, no està aportant ni una trista punteta de llum.

Els anuncis fets ahir mateix pel Sr. Filloy, que és veritat Sr. Filloy, hauríem volgut veure'ls aquí en aquesta Sala, en resulten poc consistents, poc treballats, molt fum quan la situació requereix accions contundents i immediates.

Només anuncis improvisats, desordenats, declaracions més o menys disperses, però a dia d'avui cap text sobre la taula per a trobar una solució per a l'habitatge. Ni a curt termini que és el més urgent, ni a mitjà termini ni res decidit ni tancat pel llarg termini tampoc. Comuns? Cessió?

Senyors i senyores consellers de DA, senyors i senyores consellers Liberals, senyors consellers de CC, avui els socialdemòcrates els hi esteníem la mà per treballar conjuntament el que és un problema molt greu per a molts dels nostres ciutadans, trobar solucions a l'habitatge al mateix temps que es diversificaven les inversions del Fons de reserva de jubilació.

Certament, de de la nostra postura, la Proposició de llei no tenia la pretensió de ser perfecta Sr. Jover, però avui vostès la menysprearan d'aquí una estona votant un no, i a aquestes alçades veient com ha anat el procés que ens ha portat fins aquí, m'atreveixo a dir que fins i tot és molt possible que alguns de vostès no l'hagin ni llegit.

Cap de vostès ha fet... no, ja pot riure Sr. Jover, ho tinc claríssim... cap de vostès ha fet un sol pas per seure amb nosaltres, perquè poguéssim explicar cada una d'aquestes propostes, i veire així que era una proposta clara i sincera de part nostra, per poder ser una eina per fer avançar aquest país.

Ara diré el que pot semblar una obvietat, però sé que no ho és forçosament per tots els d'aquesta Cambra i ho lamento. Qui vota, senyors i senyores consellers són vostès. El Govern fa la feina que li correspon, fent el criteri que consideri, però l'última responsabilitat la tenen vostès avui quan premeran el botó del no. Així és com vostès entenem la política, poder, egos, orgull, i podria dir moltes més coses, però crec que potser ja no cal.

Veiem un cop més -sí Sr. cap de Govern que no hi és- senyors Liberals que defensaven tot el contrari fa només 5 mesos, Sr. Gallardo, -només 5 mesos-, senyors de CC veiem que les maneres són les mateixes que abans, a l'oposició ni aigua. Però no s'equivoquin, la proposta no era per nosaltres, era pel bé del país.

Avui espolsaran una proposta que podia ser interessant, i algunes persones properes a vostès ens ho han reconegut amb la boca petita.

I d'aquí uns mesos o potser uns anys veurem potser una iniciativa seva. És clar, evidentment, no fos cas que fos d'algú altre, i aquesta proposta proposarà coses similars, però amb etiqueta seva. Que això és el que realment importa a cal Demòcrata i com queda avui demostrat a cal Liberal i a cal CC, també.

I després ens volen fer creure que ens volen tenir en consideració en altres temes, Unió Europea, sanitat, pensions, etc., no serà que ens volen per a poder vendre el nostre aval a totes aquelles coses sabent que seran impopulars a nivell de ciutadania, aquelles coses que vostès, senyors de DA no han sigut capaços de gestionar amb tots aquests anys de majories absolutes. I ara, també tenen una majoria absoluta amb els seus col·legues Liberals i de CC.

Ara si em permet Sra. síndica, faré algunes al·lusions a cada un dels intervinents que m'han precedit.

Sr. Cales Naudi de CC, vostès són molt fàcils de preveure. Evidentment, tampoc han sigut amb nosaltres, per tant, ja ens ho suposàvem que seria la mateixa tècnica exacta que ha fet el Govern. Desmuntar la nostra proposta. No hi hagut cap voluntat constructiva de seure amb nosaltres i de veure com ho podíem arreglar, ni una, ni una.

Això vam tenir ocasió amb els meus companys de grup parlamentari de comentar-li al Sr. Jover, al Sr. Filloy i fins i tot al Sr. cap de Govern, és a dir, nosaltres estàvem disposats a esmenar-ho tot. I fins i tot havíem dit, si se'ns demostra que aquesta no és una bona eina, la podíem esmenar nosaltres i fins i tot podíem retirar-la o bé votar-la en contra. Però vostès no han mogut ni un ni el petit dit, res. No han mogut res.

No, sí Sr. cap de Govern... Si hi hagués hagut una altra voluntat ens hauríem assegut i les coses s'haurien fet d'una altra manera.

I Sr. Naudi, és una cosa que l'aniré repetint. Fa molta gràcia que vostè digui que aquesta no és l'eina, quan, llegeixis, -no dic que no ho hagi fet-, però potser torni-ho a mirar bé i veurà que amb el mateix criteri que el seu Govern es refereixen a la palanca financera del Fons de Reserva. Per tant, és que francament no sé a qui volen enganyar, però em

sembla molt claríssim que hi ha moltes similituds entre el que nosaltres diem i el que vostès sembla que volen fer. Perquè a dia d'avui, com que no tenim res, és molt fàcil criticar quan hi ha una proposta concreta i molt fàcil fer creure aquí que més endavant faran vostès una proposta fantàstica.

Sr. Camp. Terceravia, no m'estendré gaire, però li agraeixo el seu suport. Crec que això sí que és el que ens enriqueix, de poder votar favorablement a què hi hagi un seguiment amb una proposta d'alguns companys, a la voluntat constructiva de treball i, per tant, els hi agraeixo el seu suport.

Senyors Liberals, Sr. Costa, res de res, vostè té sentit de l'humor. No em negarà que va ser memorable durant la campanya, i com que compartíem aquesta campanya, doncs, permeti'm que m'agafi la llicència de reproduir-ho.

Vostè ha dit que nosaltres volíem tenir la inquietud monopolitzada de la preocupació de l'habitatge. Sr. Costa, vostè les paraules són molt boniques, i vostè especialment que parla molt bé i ho fa molt bé. Però és que el que volem són actes. Les paraules són molt maques, però d'actes cap.

I nosaltres des del PS sí que hi vam donar prioritat, i els primers mesos mentre vostès estaven pensant a veure qui aniria on, qui seuria on, nosaltres estàvem treballant per la inquietud número 1 dels ciutadans d'Andorra, i el tripartit no.

Nosaltres proposàvem una proposta, no pretenia ser perfecta, però la proposàvem amb esperit constructiu.

Vostè ha parlat de la nostra reacció inadequada. A veure, no sé com pensa que hem de reaccionar quan veiem que tots els esforços que hem pogut dedicar des d'un grup parlamentari que no està a la majoria, que no té els governs, que no té personal, veu com aquesta proposta és apartada, és espolsada, i ja està.

I bé, sí que tindria ganes també de dir-los-hi qui els ha vist i qui els veu, Sr. Costa. Que ràpid que es mimetitza!

Bé, una altra cosa que li volia dir també al Sr. Costa, i a tots els altres grups parlamentaris i al Govern també, de veritat que frisem per veure la nota de la CASS i del Fons de Reserva en relació a la seva proposta del Fons publico-privat de l'habitatge. De veritat que tenim moltes ganes de veure-ho, perquè francament, amb el que vostès expliquen, no hi sabem veure tant la diferència, sinó que és el fet, també ho han dit vostès, palanca financera del Fons de reserva, doncs també utilitzaran aquests diners per fer què, per posar més pisos al mercat, no? Crec que és bastant similar al que nosaltres proposem i, per tant, quan tinguem la proposta concreta llavors

podrem parlar perquè a dia d'avui és molt fàcil omplir-se la boca de coses boniques que no existeixen.

Vostè deia, Sr. Costa, una proposta inflacionista, despeses... Jo crec que serà igual o segurament pitjor amb la seva proposta. L'única cosa és que potser aquesta proposta arribarà al 2021, 2022, 2023 veurem, potser a la campanya electoral propera estarem igual.

Sr. Enseñat, vostè diu que no és veritat que s'han carregat la Llei perquè era del PS... Doncs, què vol que li digui? Ho tenim claríssim! Ho tenim claríssim perquè les formes ho deixen claríssim. És a dir, vostè si hi hagués hagut un mínim d'intenció de tenir en consideració la nostra feina ens haurien trucat, ens haurien assegut amb nosaltres, haurien organitzat reunions amb qui convingués, amb aquests assessors de fora, amb el Sr. Rascagneres, amb el Sr. Delgado... Amb qui fos! És a dir, no vulguin enganyar; és a dir, jo no sé... jo vull creure que la gent que ens escolta, potser amb el que ara estem explicant ho veu però entenc que és difícil des de fora, però a nosaltres no ens vulgui tergiversar.

I després també li voldria dir una cosa, no sé si vostè per la seva data, entenc que Alzheimer no en deu tenir encara, però li recordo que no som el Grup Socialista, vostè i jo compartim entre uns nou o deu anys junts en aquesta Cambra i a Casa de la Vall i a dia d'avui ho hauria de saber clarament.

Ens ha dit que nosaltres fem el joc polític, que fem un joc electoralista... Miri, no volia dir l'expressió en castellà perquè m'agrada més parlar en català en aquesta Cambra, però hi ha una expressió que suposo que tothom reconeixerà, que "Pensa el lladre que tothom roba".

El que deia abans, també m'ho he apuntat, el mateix que el Sr. Costa. Quina diferència portarà el seu Fons publico-privat de l'habitatge? Aquest no dinamitarà el sector? No? Aquest no?

Ha parlat de l'índex de lloguer, quina proposta més fantàstica, no? La proposta del ministre Filloy, és a dir, de quina manera... o de què servirà aquest índex si no hi ha una modificació de l'oferta?

Bé, ja vaig acabant Sra. síndica.

Referent al Sr. Jover, bé, el mateix que li he dit al Sr. Enseñat, vostè ens dóna lliçons de forma i de veritat que s'hauria d'escoltar una mica més perquè les formes són bastant desagradables també en moments. I és el que deia, el menyspreu, bé... i el que deia abans també, ho tenim claríssim que és un "no" al PS, i ja pot dir el que vulgui. Jo crec que tots els companys ho tenim molt clar i jo vull que tots

aquells que ens escoltin avui que tinguin el nostre sentiment perquè crec que no és una altra cosa.

Es podria parlar de tot, es podria esmenar tot i vostès excuses perquè no els agrada que puguem sortir i dir: "Gràcies a nosaltres es va fer alguna cosa"... No, això sembla que la seva tolerància no els hi permet.

Dona moltes lliçons però no hi ha proposta alternativa sobre la taula, només fum a dia d'avui.

I de nou avui s'ha referit als tècnics de fora. Miri, nosaltres no els hem desprestigiats en cap moment, l'única cosa que hem dit... No, Sr. Jover, no... L'única cosa que he dit és que aquestes persones s'ho miren des de fora amb una gorra de tècnics d'inversions borsàries, és a dir, és una altra la seva feina. La seva sí que és la política i la de trobar solucions als problemes del país, i el mateix amb els seus equips del ministeri.

I ara, voldria acabar fent una reflexió personal perquè tinc ganes de fer-la avui.

Mirin, quan vaig començar en política a l'any 2009, vaig entrar com a Independent, eren anys de crisi, recordo que els anys 2009 eren els pitjors moments de la crisi. Vaig prometre el meu càrrec... -que vaig arribar de la mà del meu company Jordi Font- i vaig prometre el meu càrrec pensant de debò que venia amb la responsabilitat i l'obligació de donar-ho tot per una missió molt important que era la de fer tirar endavant el país. I de veritat que m'ho creia i, fins i tot, hi havia un company president de grup parlamentari d'aquella època que em deia que anava amb el liri a la mà. Però, saben què passa? Que malauradament amb els anys he pogut constatar que molts dels que estan asseguts en aquesta taula no comparteixen els mateixos objectius quan juren el càrrec i vénen aquí. Més aviat hi ha aquesta voluntat de... falta aquesta voluntat de construir, de treballar conjuntament, encara que això demani algun dia una punteta d'humilitat o de reconeixement de la feina dels que no estan del mateix costat.

Sr. Enseñat, quan vostè va arribar jo també feia poc que havia arribat i crec que sap com era jo en aquell moment i com continuo sent ara i voldria no canviar mai. Per tant, no els hi puc acceptar que diguin que la nostra proposta és únicament per sortir als diaris, per tenir un titular i per posar-nos medalles perquè no és veritat. Sí que estem aquí per fer política, evidentment, però tenim la voluntat de trobar solucions per aquest país encara que ens toqui estar on som perquè hi ha hagut un pacte aquí més que sorprenent que ens ha portat també a això, que si no hi hagués hagut aquest pacte una altra relació tindríem aquí al Consell General.

Per tant, bé... ja està! Només dir que... bé, lamentem aquesta situació, encara estem a temps de canviar

d'opinió i de canviar aquest botonet que estrenyeran perquè de veritat que crec que és una llàstima que avui deixem passar l'esperit constructiu que posàvem sobre la taula i aquestes ganes d'aportar feina, hores i propostes pel bé de tots.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, Sr. Carles Naudi.

El Sr. Carles Naudi:

Gràcies Sra. síndica.

Vagi per endavant, i no és el primer cop que m'ho sentiran dir, li vaig dir recentment durant la campanya què pensem, tant el Raul Ferré com jo mateix, que els vint-i-vuit que estem aquí, així com els ministres i el cap de Govern estimem Andorra, i que tots treballem pel bé d'Andorra i pel bé de les persones d'Andorra. El que està clar és que ho enfoquem de maneres diferents, i mai m'ha sentit a mi dir-li Sra. Gili que vostè no respecta ni estima al país, vagi per endavant això.

Quan em diu que els de CC som previsibles en el fons me n'alegro perquè sap quina línia portem i sap que amb això ens mantindrem si més no coherents i constants, i en aquesta línia li diré i li recordaré, i el meu company el Sr. Raul Ferré, -cònsol menor de La Massana durant els darrers set anys i mig- pot preguntar pel poble si CC ha tingut, o no, sensibilitat social; si CC ha estat apostant per solucions als problemes reals de les persones.

I aleshores li lligaré això amb les comunals que a mi em comença a donar la impressió que vostè està fent campanya. No sé si serà candidata, o no, però sí que és part del Partit Socialdemòcrata i li faré un incís. Quan ha dit que érem previsibles, li recordaré dos fets que van tenir lloc durant la passada legislatura. Vostè recordarà quan vaig presentar la Llei d'intoleràncies alimentàries, i vostè recordarà quan vaig presentar la Llei dels actius virtuals. Els vaig estar perseguint als senyors de l'agrupació socialdemòcrata, Grup Mixt, d'una forma insistent perquè volia el seu recolzament i en algunes coses ho vaig aconseguir, no només en aquestes dos proposicions de llei que vaig, d'alguna manera, tirar endavant o vaig capitanejar en representació d'altres companys, però vostè sap Sr. López que vaig ser fins i tot pesat! Vaig ser pesat! I amb els Demòcrates també vaig ser pesat! I amb els Liberals també vaig ser pesat! I els vaig perseguir, més enllà de què la votació fos positiva o negativa, però és que vostès

han entrat una proposició de llei... una proposició de llei i no m'han trucat cap vegada! Llavors no ens fiquin la càrrega de la culpa al Sr. Raul Ferré o a mi mateix quan és que no ens han dit res... Per favor! Per favor, Sra. Gili! Quan a algú li interessa una cosa, la persegueix! Com tot en la vida. El país ens interessa a tots. I li poso l'exemple. Quan algun conseller o algun membre de Govern vol tirar endavant una iniciativa, vol tirar endavant una resolució, vol tirar endavant una moció, s'ho lluita, i va a buscar el suport dels companys i es negocia políticament, però és que vostès no ens han dit res i ens veiem cada dia pels passadissos! Què passa? Hi ha campanya i volen capitanejar i capitalitzar la sensibilitat social que la tenim tots... Tots! I els que ens miren des de casa, també! No només vostè.

I insisteixo, no és un tema d'esmenes, aquest no és el mecanisme per solucionar el problema de l'habitatge, el Fons de reserva de jubilació és per garantir les pensions i els mecanismes, per garantir l'accés a l'habitatge assequible són uns altres, malgrat que el Fons de reserva de jubilació hi pugui invertir una part com té ara, que té un rendiment de 2.500.000 d'euros en pisos, però aquesta no és la seva funció. I estic d'acord, tots treballarem en solucionar-ho i s'està fent, però no ens digui això que ens ha dit.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, Sr. Joan Carles Camp.

El Sr. Joan Carles Camp:

Moltes gràcies Sra. síndica.

Intentaré respondre i posar unes qüestions de la mateixa manera que ho han fet els companys que m'han precedit.

El company, Sr. Ferran Costa, si no ho he entès malament m'agradaria que després ho expliqués una mica millor. He interpretat en el que ha dit en un ball de números que el 30-06-2018 hi havia doncs, 71 milions que s'estaven guanyant en el Fons de reserva de la CASS... No és així? Val. D'acord. Doncs ja està perquè jo li volia fer una pregunta al respecte de si s'havia fet alguna cosa.

Sr. Enseñat, el conseller que li parla ho fa amb tot el respecte... cregui'n que és així. Li volia dir que des d'aquesta tribuna he exposat els plantejaments polítics de Terceravia en matèria d'habitatge. Penso que hem aportat solucions. No entenc que... si jo porto una corbata negra o fosca, ho faig per respecte a la institució. Jo amb vostè no em fico ni amb el seu

pentinat, ni amb el seu to, ni amb la seva corbata perquè cada un tenim un estil. Per tant, doncs, penso que no ha estat massa afortunat.

Sr. Èric Jover, vostè m'acaba de dir que des de l'oposició estem criticant les polítiques del Govern. No és la primera vegada que pujo a aquesta tribuna o que els meus companys pugen a aquesta tribuna i ens hem queixat reiterades vegades de la derogació de la borsa de l'habitatge, de la Llei d'intercanvi d'informació, de què es fan comentaris populistes, de què si l'habitatge de lloguer està més estable, doncs que hi haurà més diners per l'oci i pel benestar. Doncs, sabem també que hi ha un 47%, com explicava el Sr. Gallardo, d'ajudes l'any passat i aquest any, doncs, es preveuen unes altres ajudes al voltant d'un 20% en el tema d'habitatge. No anem bé! Vostès ho saben i ja fa dies que ens queixem. I vostès saben que ens trobaran al costat de tots els de la Cambra per intentar resoldre el problema i de girar mitjons. Vostès, els de DA en saben molt. Moltes vegades han començat amb un esperit d'una llei i hem acabat en un altre sentit. Per tant, amb l'habitatge nosaltres pensem que no cal que hi perdem temps perquè com he dit i com vostès saben molt bé en l'habitatge les mesures són a llarg termini. Quan abans iniciarem el debat, quan abans analitzarem la situació, abans arranjàrem el problema. No podem anar fent mesures urgents que no donin seguretat jurídica i això és la sensació que tenim des de Terceravia i una gran part de la població.

No és criticar per criticar, volem aportar solucions.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sr. Ferran Costa.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies Sra. síndica.

Sra. Gili, m'he pujat el dossier per evidenciar-li que he ratllat tota la seva Proposició de Llei perquè no torni a dir que segurament hi ha molts consellers generals que no s'han llegit la llei. Si més no, jo li puc demostrar i estic convençut que tots els altres vint-i-set, -i vostè mateixa, suposo també, que l'ha feta-, l'hauran llegit... Ara bé, potser no, eh? Perquè Sr. Camp, justament en el criteri del Govern que també vam rebre està explicada la dada que vostè ara em demanava... No me l'he inventat pas jo! Sortia en el criteri del Govern que ens facilitava el Sr. Jover. I aquests 75 milions és la fotografia del resultat de la rendibilitat del Fons de reserva de jubilació a

data 30 de juny, primer semestre del 2019, és a dir, 75 milions un mes si és com a 1%. Entenc que si és el Sr. Jover que ens facilita aquesta dada doncs l'haurà contrastada sobradament.

Dit això, Sra. Gili, i sap que li tinc un afecte especial però li he de dir que em sap greu... Em sap greu perquè vostè puja aquí a la tribuna i gairebé pontifica. Jo ja li he dit en la meua primera intervenció, aquestes afirmacions amb un punt de gosadia que el que vostès fan són màximes universals i el que diuen vostès va a missa! Sincerament, jo no he sentit a massa companys més de la Cambra d'altres formacions polítiques que s'atreveixin a dir amb aquesta contundència què és el que fan o el que no fan els altres consellers generals. Potser és una impressió equivocada, però és la meua. I per tant, jo els hi dic que és una impressió.

Per tant, jo no m'atreveria a dir a vostès el què fan. Però, vostès pugen aquí i... Escolti'm és que li demostraré... Li demostraré un momentet Sr. López. No s'impacienti que encara queden tretze minuts d'intervenció i per tant podré fer moltes exposicions, però no haver-les d'usar totes, d'una altra banda.

Afirmacions. Vostès diuen: "*Proposem vies de solució ràpides*". Ho deixa anar, tal qual! Llavors, el ciutadà pot pensar: "*Mira, ja ens ho han solucionat*"... Home, penso jo que invertir en Fons de jubilació fins un 10% de les pensions de tots els ciutadans en rehabilitar i construir habitatges... Home, ja sé que el sector de la construcció pot ser molt ràpid, però tant com en un cluc d'ulls solucionar el problema de l'habitatge... Home no, primer s'haurà de rehabilitar i construir.

Per tant, aquesta solució ràpida jo la poso en qüestió. Jo penso que algunes de les mesures que el Sr. Filloy i jo mateix anunciàvem, són molt més ràpides perquè s'implementaran en dates ben properes, són molt més ràpides. I això no és una percepció, penso que és un fet contrastat: construir i rehabilitar més o menys ràpid, accions que prendran lloc el dia 1 de gener, per dir alguna cosa, doncs segurament seran més ràpides.

Per tant, aquestes afirmacions contundents poden ser perilloses i poden tergiversar, que vostè es queixa de tergiversar la realitat... poden tergiversar la realitat.

Accions tímides, ha afirmat vostè també. DA no va solucionar res. DA va fer coses ben fetes i no tan ben fetes. Però ja li he dit abans, ho he intentat exposar en la meua primera intervenció, hem vist molts polítics de molts països tirar endavant moltes polítiques envers l'habitatge, i cap d'elles ha sigut la panacea... Cap! Perquè si ho hagués estat, segurament, la primera cosa que hagués fet el Sr.

Filloy és dir: “Escolta, fem això que ja ens ho han solucionat aquí al costat”.

No hi és una solució màgica, no ho vulguin fer creure... No hi és! Per la qual cosa hi haurà mesures més reeixides i d'altres no tant. I nosaltres quan estàvem a l'oposició també vam criticar mesures que creïem que no eren tan reeixides, però vostès saben perfectament igual que ho sé jo que res en aquesta vida no és blanc ni és negre, i que els extrems no existeixen. Per tant, hi haurà mesures que duraran en un moment donat per la casuística del moment de l'entorn del context econòmic, uns resultats que potser aplicats en un altre entorn no donarien. I això és així aquí i arreu. Per tant, cal un seguit de mesures.

Per tant no pot dir, Sra. Gili, que: “No s'esbrina ni un trist raig de llum”... Home, potser és una visió molt pessimista! Potser no ho siguem tant! Penso que nosaltres com a polítics el que hem de fer justament és dotar d'optimisme a la ciutadania. Si no ho fem nosaltres que som els que tenim incidència directa amb el que passa el dia a dia al nostre país, qui ho farà? Per tant, aquesta visió pessimista no contribueix massa... No contribueix massa quan òbviament tots reconeixem que hi ha una problemàtica, però tots reconeixem que hi hem de treballar conjuntament per trobar solucions, i no una solució, ho recordo, sinó varies.

Vostès afirmen una altra vegada, i també ho he dit en la meva primera intervenció, poc consistents, poc treballats, declaracions disperses, afirmacions axiomàtiques i, si més no, a criteri seu, perquè sinó converteix una veritat universal en una percepció seva. Jo estic compartint el que són percepcions meves, però jo no li estic dient aquí des de la tribuna que jo tinc tota la veritat absoluta perquè no la tinc... Però no la tinc ni jo, ni la té vostè.

Del joc de la política n'hem parlat però, escolti, una votació política no és menysprear idees polítiques, però tots sabem com es configuren les majories i les minories, ho sabem tots. I que una llei no prosperi no vol dir que es menysprea. És perquè el resultat d'unes eleccions, que és la veu sobirana d'un poble, ha determinat el que vol que es voti o no es voti. És el joc democràtic, amb la qual cosa no parli amb aquest sentiment de victimisme de menysprear les seves propostes simplement perquè són seves. No, es consideren, es miren, s'estudien, s'analitzen i s'arriba a unes conclusions, i hom decidirà, cadascun dels consellers amb el millor dels seus criteris si s'ha de donar suport o no s'ha de donar suport.

Però posar i apuntar el dit sobre aquells que no els votaran a la seva proposta com a irresponsable, penso una vegada més, que no fa cap favor a la

política. Com no fa cap favor a la política, frases com que: “Vostès es mouen pel poder, pels egos i per l'orgull. Altra vegada és la seva percepció. Doncs miri, jo no m'hi sento al·ludit. Jo penso igual que vostè, penso però no ho sé però penso, també mou un servei a la ciutadania, un servei a la millora, a contribuir el país des de la posició on pertoqui. No cal fer referències a qui els ha vist i a qui els veu. Des de la posició on pertoqui. I jo esperaria de vostè que també des de la posició on li pertoqui, exercís sempre un exercici responsable de les seves accions. Això ho espero, també com deia abans d'ahir el Sr. Espot, però espero que tardi molt en poder-ho veure.

Per tant, no barregi temes, no contribueixi aquest embolic a agafar fort perquè la gent surt aquí amb un missatge dispers, tergiversat, de quina és la realitat. No cal victimitzar. Penso que les diferents formacions polítiques que ja han anunciat que no donarien suport a la seva proposició de llei, han desgranat fil per randa els motius pels quals no els votarà. Amb la qual cosa és una proposició de llei, i això d'estendre la mà està molt bé, estenem-la sempre. Tant de bo aquesta estesa de mà, que vostè de manera contundent ha dit que ha posat damunt de la taula, doncs la trobem més endavant.

No, no, analitzi les propostes i llavors el que és el sector de la democràcia es decideixi si es vol tirar endavant o no. Però no criminalitzant abans d'hora d'on prové una proposta o una altra.

A més a més també, diu que les propostes potser les veurem al 2021 o 2022. Sr. Filloy hi va ser ahir, ni el 2021 ni el 2022 que ja va comparèixer i en roda de premsa ja va apuntar algunes de les mesures, que segurament no seran les úniques, perquè el que dèiem, s'ha treballat, es treballa i es continuarà treballant fins que aquest problema es minimitzi o deixi de ser un problema per la majoria de la població del país, l'accés a l'habitatge de lloguer.

Per tant, no vagi llençant aquests missatges de què no es fa res i al 2022 ja faran. Miri, escolti, jo ara ho puc veure en primera mà, penso que tots i cadascun dels Srs. ministres se'n fan un fart. Per tant, insinuar que estan una mica escalfant la cadira, penso una vegada més que no fa cap favor a ningú de nosaltres.

I ja per acabar Sra. Gili, vostès diuen que no es té en compte i que es menysté la seva proposta. Justament la proposta en singular, hi estem d'acord i penso que hi està d'acord vostè i tots els de la Cambra, que amb una proposta no n'hi ha ni de bon tros, com dirien col·loquialment, “ni per començar”. I vostès el que fan és una proposta, una proposta que a més a més el que fa, una proposta per a l'accés a l'habitatge de lloguer que hipoteca 130 milions del Fons de reserva de jubilació de tots els ciutadans del nostre país de

les seves jubilacions. Doncs miri, el Govern de coalició, el Govern tripartit més els tres grups parlamentaris que li donem suport, no fem una sola proposta. Ja li hem avançat tot un paquet de mesures i més que en vindran. Per tant, no s'hi val a dir que vostès sí i nosaltres no fem res per solucionar el problema de l'accés a l'habitatge de lloguer en aquest país.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, Sr. Carles Enseñat.

És potestatiu l'ús de la tribuna.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sra. síndica.

Sr. Camp, corbata negra, escolti jo a vegades també porto corbata negra. Al revés, no és cap acusació, era una constatació, simplement això. Si s'ha ofès, li demano disculpes. Simplement constatava.

En quant a girar mitjons, negres o del color que vulgui, tampoc prejudjo.

Sap qui va dir del tema de l'habitatge: "tots els grups polítics hem de treballar la temàtica, però nosaltres no recolzarem aquesta proposició de llei".

Doncs bé, potser cal que miri al seu entorn.

En quant a estendre la mà Sra. Gili. Jo crec que la mà en aquest cas, és el meu criteri, jo crec que l'han d'estendre vostès. Per què vostès? Perquè l'obligació moral de buscar el consens, la té qui presenta una proposta. No en aquest cas qui l'ha de votar.

Vostè presenta una proposta, nosaltres ens ve a veure, la debatem, veiem si ens encaixa o no, li donem la nostra opinió i potser llavors vostè la pot modificar o no, o decau. Jo crec que aquesta és la dinàmica, potser no, al seu criteri.

Potser algun conseller del seu grup, amb la boca petita també desitjava que no s'aprovés aquesta llei. Potser tampoc l'havia llegit aquesta llei. Però s'enfaden perquè els hi diem que no, que no estem d'acord amb aquesta llei. Imagini'n el enfadats que hauríem d'estar nosaltres, que sempre rebem "nos" de part seva. Si cada vegada que a algú li diu: "Escolti el que vostè proposa, no em sembla bé, no hi estic d'acord", vostè s'ha d'enfadar, doncs nosaltres hauríem d'estar permanentment enfadats.

S'enfaden també perquè els hi diem que la seva llei és un nyap, però nosaltres hem d'aguantar que ens diguin doncs per exemple que nosaltres hem

segrestat la democràcia, o que som uns lladres, o que som uns corruptes. Bé, això no sé si és massa just.

I miri, sí, nosaltres hem compartit molts anys en aquest Consell, i vostès també porten molts anys també en la Internacional Socialista. I no és res dolent ser socialista. Escolti, no li dic amb acritud. Jo sóc Demòcrata, sóc DA, vostè és socialista.

Però escolti, parlant del lliri a la mà. Miri, vostè lliri a la mà, bona persona sí, bona persona ho és, intel·ligent sí, llesta també, futura cònsol d'Escaldes, no ho sé, espero que no, però lliri a la mà no l'ha tingut mai, des del meu punt de vista no l'ha tingut mai, però bé.

En relació amb la seva mitja amenaça de posar al mateix nivell una proposició de llei poc treballada, i que a més pensem que no és bona, i a la vegada posar-ho al costat de temes d'Estat, com pot ser la Unió Europea, la seguretat social o el sistema de salut. Home, no ho sé, jo crec que no ho pot posar al mateix nivell, i ja sabran vostès si volen treballar pel futur de tots els ciutadans o no, això ja ens ho diran. Al final no ho prejudgem. El que sí que està clar és que no solament Govern i el grup parlamentari que dona suport, aquest govern o un dels grups parlamentaris que dona suport a aquest govern, li diuen que no. També li diuen els altres dos grups parlamentaris, un dels quals vostès van anar junts en campanya, per tant vol dir que aquesta mesura l'han improvisada.

I per una altra banda, també li diu la CASS, i l'AGIA i la comissió gestora del fons. Per tant no és que estigui improvisada, és que està molt improvisada.

Nosaltres també frisem per veure l'informe de la CASS sobre les nostres mesures, doncs això també serà la base per orientar el nostre vot. Perquè escolti, com pot entendre, nosaltres no farem quelcom, que després la CASS digui que no es pot fer. Això ja li garanteixo que no ho faré, i frisem també per veure.

Bé, per últim, miri, jo li resumiria la situació, i no s'ho prengui malament. Com que vostès volien presentar una llei que fos una arma contra aquest Govern, i els ha sortit una llei en contra dels ciutadans d'Andorra. I aquesta és la realitat.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Govern, Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Sra. Gili, m'agradaria que no prejudgés sobre la voluntat o el sentit de servir el país dels membres d'aquesta Cambra, tant dels consellers com dels membres del Govern.

Jo dono per suposat que els 28 consellers, vostè inclosa i tots els membres del Govern, estem aquí amb la voluntat de servir Andorra i els seus ciutadans. Doncs agrairia que vostè també tingués la mateixa percepció.

Vostè ha parlat de quin era l'objectiu o la voluntat de la seva proposició de llei, i ha repetit diverses vegades que aquesta proposició de llei no pretenia ser perfecta. I això ho entenc i evidentment que entenc també que a vegades per una proposició de llei no es tenen els mateixos mecanismes d'acompanyament que per un projecte de llei. Ho arribo a entendre. Però és que el seu objectiu no era aquest element de pretendre ser perfecta o fins i tot pretendre ser bona, pretenia ser la primera. El seu únic objectiu era ser la primera proposició de llei que s'entrava o el primer projecte de llei que s'entrava en aquesta legislatura. I és per això i és l'únic element que arribo a entendre que no va tenir ni la sensatesa de reunir-se amb els membres del Fons de reserva de jubilació.

Jo crec que hagués estat... sí, sí Sra. Gili, sí que s'hi va reunir a posteriori perquè les presses imperaven i el que era més important era tenir la fotografia de què vostès entraven aquesta proposició de llei com la primera iniciativa legislativa d'aquesta legislatura.

I això segurament explica la majoria de mancances d'aquesta proposició de llei.

També li he de comentar que quan ens vam reunir, -perquè sí que ens vam reunir amb vostè i amb membres de la CASS-, li vam donar una alternativa. És a dir des de l'anàlisi tècnica pensàvem que no era necessari fer aquesta reforma del Fons de reserva de jubilació, que els mecanismes que s'havien d'activar eren uns altres, però com que compartíem els objectius inicials, el que li vam proposar era de retirar aquesta proposició de llei, i que des del Govern ens comprometíem fins i tot a fer una declaració política, saludant el gest i posant-nos a treballar conjuntament per una iniciativa legislativa que des del principi estigués compartida.

Vostès lícitament i de manera legítima no ho van acceptar, em sembla bé. Però sí que hi va haver intents d'aproximació, jo diria fins i tot per les dos bandes, per poder trobar una solució i que poguéssim treballar més conjuntament aquest projecte. I diria que al final legítimament cap de les dos bandes doncs va trobar que la proposta que li oferia l'altra part, doncs era positiva.

Si s'hi fixa portem gairebé dos hores de debat al voltant d'aquesta proposició de llei i no hem entrat a debatre gairebé cap dels elements de fons. Sí, un, i si vol ara el comentem amb una mica més de detall.

Vostè el que comenta és que segurament la vostra proposició de llei té com a element central la utilització del Fons de reserva de jubilació, i que la iniciativa que nosaltres hem comentat del fons públic-privat també tindrà com a element central el Fons de reserva de jubilació com una palanca financera. I fins i tot en el propi criteri de Govern ho identifiquem que el Fons de reserva de jubilació pot ser una palanca financera interessant.

Li esmentaré algunes diferències que jo crec que són substancials i que segurament ens ajudaran a entendre que és diferent.

Vostè proposa que el Fons de reserva de jubilació inverteixi més de 130 milions en habitatge a Andorra en el curt termini. Doncs miri, no és la idea que té el fons públic-privat. Que hi participi el Fons de reserva de jubilació, però no en quantitats tan importants que poden comprometre doncs les jubilacions i que poden fins i tot tenir, com diferents consellers han comentat, efectes negatius sobre el propi sector de l'habitatge.

El nostre projecte mantindrà la independència del Fons de reserva de jubilació. Vosaltres el que feu és modificar completament el Fons de reserva de jubilació, anant en contra de recomanacions internacionals, i fer-li assumir les funcions que vostès desitgen al voltant de l'habitatge.

Nosaltres no volem fer augmentar les despeses de gestió del Fons de reserva de jubilació. Vosaltres amb els canvis que proposeu, sí.

Vosaltres feu que la inversió del Fons de reserva de jubilació es faci amb elements completament il·líquids. Nosaltres a través del fons públic-privat mantindrem més elevada la liquiditat. I ja li avanço, tampoc no serà una liquiditat suficient amb alguns dels criteris que preveu el Fons de reserva de jubilació, ja li avanço també, però molt millor que el que vostè proposa.

Així entenc que els elements de diferència són notables i també el que no li demanarem al Fons de reserva de jubilació és fer una tasca que no està fent ara, que és passar a gestionar béns immobles, fer manteniment, contractar rehabilitacions, comprar, vendre pisos, crec que no és la seva funció i que segurament doncs si el fem assumir aquesta funció, no podrà fer bé ni la seva funció inicial, que és preservar les pensions de jubilació, ni aquest objectiu que li estarien fent.

Vostè també el que ens diu és que ja veurem la nota del Fons de reserva de jubilació al vostre projecte de llei.

Miri, jo no puc presumir si serà positiu o negatiu, no ho sé. El que sí que li puc dir és que treballarem conjuntament el projecte de llei amb ells perquè sigui al màxim d'assumible possible.

Sr. Camp, els seus diferents comentaris, francament hi estic d'acord. La política d'habitatge o la problemàtica de l'habitatge no té una solució fàcil. Les solucions més importants o més significatives són a mig i llarg termini. És a dir el que hem fet és que aquí hi hem posat algunes mesures urgents en el curt termini però és evident que en el mig i llarg termini és on ens hem de retrobar. I n'estic segur que des d'aquest Govern i des dels grups parlamentaris que hi donen suport doncs buscarem també la seva complicitat i la seva sensibilitat per intentar doncs conjuntament treballar aquestes solucions.

Tan sols, i permeti'm acabar amb aquest punt, remarco que ha continuat sense entrar en el fons d'aquesta proposició de llei, i li torno a repetir, segurament perquè ideològicament també s'hi sent una mica allunyat.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Cap altra intervenció...

Pel Grup Socialdemòcrata, Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí moltes gràcies Sra. síndica.

Bé, crec que hi ha varies coses a dir referent a les intervencions dels uns i altres, i començaré per l'ordre cronològic que hi ha hagut.

En relació al Sr. Naudi, Sr. Naudi potser vostè no m'ha entès bé o potser no m'he explicat bé, però quan li deia que havien sigut previsibles, em referia al seu posicionament en relació a la proposició de llei, senzillament em referia a això.

He trobat el seu comentari sobre el fet que feia campanya, realment, totalment fora de lloc. I per si no li queda clar, no es preocupi que a la Massana no vaig.

També és veritat, vostè ha fet referència a proposicions de llei, a una concretament que va impulsar vostè, la llei d'intoleràncies alimentàries. Nosaltres li vam donar suport Sr. Naudi, i recordo que a més a més vostè es va enfadar molt quan el grup majoritari li va votar en contra. Per tant, no sé què ha passat entre fa uns mesos i ara, bé no sé, sí

que ho sé, i la gent que ens segueix també ho saben. Vostès han passat d'estar a la minoria a estar a la majoria. I a partir d'aquí ja, totes aquelles bones intencions i aquells discursos macos canvien clarament.

S'ha referit a les formes, una cosa que també ha anat sortint per part dels altres intervinents, pel Sr. Enseñat, el Sr. Jover. És a dir, el problema és qui truca a qui? Que nosaltres no hem trucat, que nosaltres no hem dit. Francament, bé no voldria que se m'enfadin tot i que tinc poques esperances, però vull dir que em sembla d'un ridícul increïble, és de pati d'escola. A veure si no m'has trucat, m'havies de trucar. Per favor, hi ha la mateixa distància d'un sentit a l'altre. I Sr. Naudi, això està a l'agenda del Consell General, és a dir que vostè no pot dir que no ho sabia. Des del moment en què ho vam presentar, vam fer una roda de premsa, vam apel·lar a tots els grups a treballar amb nosaltres, un esperit constructiu, ho vam dir. Si no ens van escoltar, però bé igualment estava a l'agenda i crec que hi havia el mateix camí en què nosaltres truquem o que vostès ens truquessin. És que francament, jo en aquestes coses no li dono gens d'importància perquè penso que clarament la gent que ens pugui escoltar no sé quina opinió poden tenir de si realment és important qui va trucar primer, qui no va trucar. De veritat repeteixo, ridícul.

Sr. Costa, jo dic el que penso i vostè diu el que pensa, és que faltaria més si ens haguéssim de posar en això. I li faré una petita precisió perquè potser no sé, no ho ha vist prou bé però la nostra proposta contemplava el fet de comprar aquests pisos. Els volíem comprar i rehabilitar. Per això enteníem que era una proposta del curt termini, efectiva ràpidament. I en relació a noves construccions no ho vam posar. Però va ser una de les discussions que vam tenir en grup parlamentari, i estàvem totalment disposats a poder-ho estudiar. Però enteníem que eren propostes amb terminis diferents. És a dir el fet de comprar un pis i que potser no cal ni rehabilitar o que calgui fer petites rehabilitacions, si vostès haguessin pres en consideració aquesta llei, aquests tres mesos haguessin treballat les esmenes, potser estaríem en disposició el mes que ve o d'aquí molt poc, perquè en aquesta sala Sra. síndica abans que vostè hi fos, hem vist treballar lleis en un matí. I això ho he vist jo i ho ha vist el Sr. Costa i els membres de Govern que hi ha, els que estaven d'aquest costat i els que estan allà i els que ja estaven allà, ho saben perfectament.

Per tant, aquesta proposta podia ser efectiva molt i molt ràpidament. I per tant no s'ha volgut estudiar.

Proposta màgica. No ho he dit Sr. Costa, li recordo que li he dit que no preteníem quedar perfecta. És

que ho he dit per activa i per passiva, jo ja no sé com dir-ho. És veritat que hi ha tants intervinents que tergiversen el que diem, que evidentment al final és aquella tècnica de ves repetint, ves repetint que alguna cosa queda.

Però sí que amb el que m'he quedat preocupada amb les seves paraules és que quin optimisme. Perquè si diu que no hi ha cap proposta que pugui ser bona, doncs francament preocupada estic, i no per mi ni pel meu grup parlamentari, pels companys que estan aquí asseguts, sinó per la gent del carrer. I en cap moment he pretès tenir la veritat absoluta, ni pretenem tenir-la cap de nosaltres.

Vostè ha parlat que havíem de ser responsables, això també m'agradaria algun dia que ho puguem parlar. És a dir què vol dir ser responsable? Treballar el que proposa el Govern, això és ser responsable? Quan proposem alguna cosa nosaltres, això ja no ho és ser responsable. I només hem de ser responsables des d'aquesta bancada perquè des de l'altra no cal que siguin responsables.

No sé, potser algun dia hauríem de fer un debat monogràfic, Sr. cap de Govern, sobre això, perquè entenc que seria una base. Perquè jo entenc que ser responsable és: ho treballem tot, treballar-ho tot, treball d'equip, bona predisposició. Això entenc que seria responsable. Per part de tots. Dels que estan a la majoria, els que s'hi han afegit, els que estem a l'oposició, els dos grups i també el Govern. Això sí que entenc que seria responsable d'intentar entre tots de construir. Si n'hi ha un que té una bona proposta, doncs, perfecte. Agafar-la, millorar-la i tirar endavant el país que és el que crec que la gent del carrer espera de nosaltres.

Sr. Costa, no li ha agradat el que jo he dit de les propostes del Sr. Filloy quan parlava d'una llei 2021... jo em referia a la llei. És a dir, les seves propostes estan aquí però volem veure la llei. La volem veure! El dimarts ens van dur primer trimestre del 2020, i veurem quan s'aplica. veurem si arriba en aquell moment, ja en parlarem.

Sr. Enseñat, m'he apuntat el mateix que abans, és que de pati d'escola, de veritat, i em sap greu. Ja sé que no els hi agradarà, però és que el mateix, les formes, no ho han fet perquè no vam trucar, perquè no... bé, és igual. Què hi farem!

I només li faré una precisió abans, bé, pensava que ho explicava bé, però jo no els he tractat de lladres. He volgut traduir una expressió popular en castellà. Miri, l'he buscat, potser no era la més adequada, però no pretenia res més que això. I per qui potser ens estigui escoltant ara, només pretenia dir que qui diu que els altres, sovint alguns diuen que els altres fan coses, perquè són el que ells farien o el que ells

pensarien quan vostè diu que som electoralistes i que només ho fem per tenir un titular, doncs, suposo que vostès deuen treballar així i per això fan aquesta extrapolació.

També m'he apuntat el mateix d'abans, a quin moment hem de treballar conjuntament? Quan vostès ho diguin, no?

No ho sé, canvis de formes, bé, això m'ho he apuntat aquí, bé, no ho sé. El tema del diàleg, doncs, depèn quan interessa, depèn del que sigui i de qui ho proposa.

I li dic una vegada més, el vot negatiu que vostès faran d'aquí un moment és que va en contra dels ciutadans.

Li dic i li repeteixo. És a dir, ja no és tant referent amb la nostra Proposició de Llei, és referent a la poca predisposició d'estudiar propostes que no vinguin de vostès, a la poca predisposició de treball en equip. Em referia a això. És a dir, quan forçaran el no, estaran dient això.

Sr. Jover, el mateix, pati d'escola. El nostre objectiu era de tenir la primera llei. Per favor! Per favor! Aquest no és el principal objectiu que teníem. Però bé, si a més a més ho és, doncs, fantàstic! Però no era aquest el nostre primer objectiu. El nostre objectiu era trobar solucions per l'habitatge i pels ciutadans del carrer.

Sí, és veritat, és cert. Vostè ens va proposar en un dinar que vam tenir, que retiréssim la nostra Llei. En aquell moment, en un moment donat érem 3, hi havia el meu company de grup, el Pere López i l'altre company el Roger Padreny. No sé si en aquell moment estàvem tots 3 o no, però és veritat, vostè ens proposa això. I crec que convé explicar a la gent que ens ho proposa el dia abans de presentar el seu criteri de Govern. I nosaltres li vam dir... penso que el Sr. López no hi era en aquell moment, no sé... sí que hi era? És clar, li vam dir que nosaltres no estàvem legitimats per decidir que retiràvem una cosa quan no ho havíem parlat amb els nostres companys de grup, de partit. És a dir, aquesta decisió no la podíem prendre d'un dia per l'altre. I que si hi hagués hagut un altre text sobre la taula, bé, ens ho podíem rumiar, però és que no tenien res. No tenien absolutament res!

I per tant, doncs, no!

I potser no ho he dit massa, potser ho vaig dir el dimarts, però crec que avui també convé tornar-ho a explicar. L'única cosa que li vam demanar en aquell moment va ser que no fes un criteri negatiu, perquè sabíem perfectament que això ens arrossegaria, el vot negatiu dels grups de la majoria, perquè ja sabem com funcionen vostès amb les majories d'abans, i ara

estem veient que és absolutament el mateix, i ja ens ho vèiem a venir, perquè ningú ens va trucar, ningú va voler seure. I vostè, doncs, no va voler. I vostè, doncs, no va voler, no va voler posposar uns dies i que en poguéssim parlar una mica més. No li va donar la gana. Ens va fer un criteri negatiu i ja ens va quedar clar que el tema ja estava tancat i ja no valia la pena reunir-se amb ningú perquè la cosa era com estava.

Bé, conclouré només Sra. síndica, dient que jo crec que ha quedat clar les formes amb les quals vostès treballen, han quedat clares les seves prioritats, la seva manca de predisposició de treballar amb aquells que no són dels seus i crec que totes aquelles persones que ens han seguit, que ens han mirat i que han tingut la paciència d'escoltar-nos, penso que ho hauran tingut clar. Perquè de coses a esmenar n'hi havien moltes, podíem esmenar el tema de la feina, de si era massa feina per la comissió gestora, de si ho havia de fer algú altre, podíem esmenar el percentatge Sr. Naudi o no sé qui s'hi referia, o tots plegats. És a dir, tot era esmenable, ho vam dir. Però ha quedat evidenciada la seva manca de voluntat de treballar absolutament res que no vingui de vostès amb nosaltres.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, Sr. Carles Naudi.

El Sr. Carles Naudi:

Gràcies Sra. síndica.

Bé, em dona la impressió que ja hem acabat aquella part del debat on estem discutint si la Llei és bona o si no és bona, si aquest article diu una cosa o una altra, i si la volem admetre o no a tràmit. I ara ja entrem amb adjectivacions de ridícul de pati d'escola i crec que ja traiem el debat d'on toca.

Li seré molt breu Sra. Gili i companys del Partit Socialdemòcrata. Recullin les hemeroteques. Un servidor de vostès, el dia que va estar convidat a Ràdio Nacional d'Andorra ja va exposar el posicionament del Grup Parlamentari de CC i diria que una setmana abans de la publicació del criteri de Govern. Per tant, a la seva previsió espero que es refereixi a la nostra coherència.

I és que la Llei no ens va agradar, ens la vam llegir i la vam estudiar i ho vam explicar a la ràdio, no ens agradava i ho vam dir. I quan dic que vostè no m'ha trucat és que públicament hem dit que això no ens agrada fa mesos i vostès no han fet l'esforç, i no es

tracta de pati d'escola, si jo vinc i tu vens, es tracta de si saps que una persona no està conforme en alguna cosa, parlu-ne. I no ho han fet!

I li torno a dir com li he dit abans, quan algú té una iniciativa a la vida del tipus que sigui, d'una proposició de llei, d'un projecte de llei, d'una esmena o d'alguna cosa que un a la seva vida personal vol tirar endavant i necessita el recolzament dels familiars o dels amics, ho lluita una miqueta i ho persegueix una miqueta. No s'està escarxofat a la poltrona esperant que els altres li vagin al darrere. I no s'ho agafi malament, Sra. Gili. Però nosaltres vam manifestar que no ens agradava i vostès, com a líders d'aquesta iniciativa, en lloc de lluitar-la perquè tirés endavant, en lloc de negociar-la amb els grups que ja sabien abans del criteri de Govern, insisteixo, el criteri de Govern no estava publicat i ja vam dir públicament que no estàvem d'acord. Van passar de tot!

Per què? Doncs, potser pel que han dit alguns dels companys, que buscaven una altra cosa, que si els primers, i els honora prendre iniciatives per solucionar la problemàtica de l'habitatge. No és una problemàtica que només els preocupi a vostès, però a nosaltres ens sembla que aquesta no és la solució. I ho vam manifestar i vostès mai ens han demanat ni tan sols per què! Per tant, no ens fiquin el mort a nosaltres! Nosaltres ja hem fet el que havíem de fer, que és estudiar-la, valorar-la i dir els criteris. A vostè no els hi agrada el que pensem? Bé, és un model diferent, com he dit al principi. Però no s'enfadi i ens digui això és ridícul, que ens digui que això és pati d'escola! No ens agrada aquest model. I ja està. Per això votem en contra, per res més. No havia ni tan sols sortit el criteri de Govern i vam dir que no ens agradava. I vostè s'ho agafa súper malament.

Doncs, què vol que li digui! Segurament no serà l'última que li votem que no. I quan li votem que sí què ens dirà, que som els més guapos de la parròquia o del poble? Què ens dirà? És que no ho entenc, de veritat. No ens agrada la seva fórmula, no ens agrada aquesta Proposició de llei i per això hi votem que no. És que no és esmenable per a nosaltres, el mecanisme no és el Fons de Reserva de Jubilació.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, Sr. Joan Carles Camp.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, moltes gràcies Sra. síndica.

Veig que el Sr. Jover al final, doncs, ens acaba dient que hi ha algunes propostes que es proposen des de Terceravia que li agraden. Nosaltres ho celebrem, estarem encantats de poder-les compartir. Ens és igual qui tingui la paternitat, el que volem és que la cosa tiri endavant.

Després també veig que el preocupa fortament que diu que no entén com nosaltres no hem entrat en el fons del Fons de Reserva. Sí que hi hem entrat, sí. Li he proposat de girar el mitjà que podíem començar des de zero. Però miri si hem entrat en el fons del Fons de Reserva que estem disposats a votar la modificació de llei del Fons de Reserva que proposa el Partit Socialdemòcrata.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sr. Ferran Costa.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies Sra. síndica.

Sra. Gili, si em permet en un intent de fer distesa una mica la sala el: "Piensa el ladrón que son todos de su condición". En tenim una de molt bona en català que és: "Cap geperut no es veu el gep", entre d'altres. És bonica, si més no.

Deixi'm dir-li que ha fet una afirmació i que m'agradaria puntualitzar. Ha dit que el pessimista potser sóc jo dient que no hi ha cap solució. No he dit això ni de bon tros! I si vol tirarem de Diari de Sessions. He dit que cap proposta per si sola, per si sola, solucionarà el problema de l'habitatge. Penso que canvia molt la meva afirmació. I vostè, ho reconegui o no, això segurament també ho reconeixerà. El que li deia abans.

Si cap altres polítics amb altres llocs haguessin trobat una solució única, segurament no haguéssim estat pas tots plegats tan rucs per imitar-la. Això vol dir que una sola solució per si sola no ens solucionarà el problema. No hi és. Però òbviament, de pessimisme cap ni un.

Amb la seva proposta de fer un debat sobre el que significa ser responsable políticament, jo penso que val més que no hi entrem que ens hi prendríem mal. Si portem gairebé tres hores discutint una proposició de llei i posar-nos en dimensions més filosòfiques, penso que ho podríem deixar en una altra banda per no avorrir a ningú.

Però sí és responsable, Sra. Gili, perquè vostè insisteix en què sistemàticament se li tomba la proposta. A veure s'ha qualificat la seva proposta de

moltes maneres. Nosaltres li hem intentat argumentar el perquè no li votarem la proposta. I pensava que la proposta no és bona. Però el que li deia al començament de la meva primera intervenció, no ho diem pas nosaltres, no ho diuen únicament els tres grups parlamentaris que donen suport al Govern, inclús, el grup parlamentari que els hi votarà a favor d'aquesta presa en consideració ja els hi està dient que s'ha de girar com un mitjà i començar de zero. Ho ha tornat a repetir ara mateix el Sr. Camp.

És a dir, tenim un problema de fons, i això si ens cenyim al que ens diuen els experts i quins millors experts que els actuals integrants de la comissió gestora del Fons de Jubilació de la CASS per una banda, i també unànimement tots i cadascun dels membres del consell d'administració que estan emetent informes desfavorables. Per tant, no tingui aquesta fixació en què és una mania persecutòria sobre el que vostès presenten, sinó que el text que ha presentat presenta greus deficiències. I sí, per responsabilitat jo abans li he intentat argumentar, nosaltres, el Grup Parlamentari Liberal votarà en contra de la presa en consideració.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, Sr. Carles Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sra. síndica.

Bé, a mi m'agradaria i ho demano a la ponent, a la Sra. Gili, que davant del ministre i també dels grups parlamentaris diferents d'aquesta Cambra, que havien fet una llista exhaustiva del fons de la matèria de la Llei, que ella em contestés una a una, doncs, si està d'acord o si no està d'acord, perquè com a ponent, doncs, també m'agradaria saber la seva postura. El fons de la Llei, no les formes. Les formes ja les hem debatut, portem dos hores i mitja. Però el fons de la Llei m'agradaria saber què n'opina vostè de totes les mesures que li hem comentat nosaltres que són inaplicables, que no són vàlides, etc. Potser vostè troba, per exemple, que les 10 propostes o les 10 mesures que li ha comentat el ministre, potser tindria una contesta a això.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Govern...

Acabades les intervencions s'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària, si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

11 a favor, 17 en contra i 0 abstencions.

La Sra. síndica general:

A la vista del resultat no es pren en consideració la Proposició de llei i es declara closa la tramitació.

Farem una pausa de 15 minuts.

(Se suspèn la sessió.)

(Són les 18.39h)

(Es reprèn la sessió)

(Són les 19.03h)

La Sra. síndica general:

Reprenem la sessió.

Excuso l'absència del cap de Govern i de la ministra d'Afers Exteriors per atendre un compromís de representació.

Punt número 3.

3- Presa en consideració de la Proposició de llei de modificació de la Llei 32/2014, del 27 de novembre, de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal.

La Proposició de llei fou publicada en el Butlletí número 51/2019, del 30 de juliol. El criteri del Govern ha estat publicat en el Butlletí número 59/2019, del 23 de setembre.

Intervé pel Govern per llegir el criteri, el Sr. Èric Jover.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies Sra. síndica.

Senyores i senyors consellers, el Govern ha examinat la Proposició de llei de modificació de la Llei 32/2014, del 27 de novembre, de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal, presentada pel M. I. Sr. Josep Pintat Forné, president del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurendiana + Independents, i d'acord amb el que

disposa l'article 103.2 del Reglament del Consell General, manifesta el seu criteri sobre la Proposició de llei esmentada basant-se en les següents:

La iniciativa legislativa proposada té per finalitat, com s'explica en la mateixa exposició de motius, eliminar la possibilitat que l'Administració pugui incórrer en dèficit i així generar nou endeutament. Aquesta Proposició de llei, que consta d'un article i dos disposicions finals, modifica dos apartats de l'article 15 de la Llei 32/2014, de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal.

La voluntat de la Llei 32/2014 era establir un marc general per assegurar la sostenibilitat de les finances públiques. Aquesta iniciativa legislativa naixia de la constatació que en el període 2007-2013 s'havia gairebé duplicat l'endeutament públic, passant d'uns 600 milions el 2007 (20% del producte interior brut) a uns 1.100 milions el 2013 (45% del PIB). Aquest marc general establia una sèrie de condicionants que emmarcaven tant els límits de despesa com la capacitat d'endeutament de l'Administració general, dels comuns, dels organismes institucionals, de les entitats parapúbliques i de les societats públiques participades per l'Administració general o pels comuns. Aquesta llei es va modificar a través de la disposició final cinquena de la Llei del pressupost del 2019, que en va modificar els articles 11 i 15. La modificació de l'article 15 que també és objecte de la Proposició de llei que avui debatem tenia per objectiu simplificar l'elaboració del pressupost respectant la voluntat d'evitar dèficits de caixa anuals elevats fixant-los en l'1% del PIB nominal i mantenint els límits d'endeutament establerts en la llei.

El Govern entén que abans d'avaluar l'admissió a tràmit de la Proposició de llei cal analitzar si la Llei 32/2014 ha acomplert el seu propòsit. En aquest sentit cal destacar que en el període d'aplicació d'aquesta llei 2015-2018 el deute de l'Estat -que inclou el de l'Administració general o central i el dels comuns- ha disminuït gairebé en 40 milions d'euros i ha passat de representar un 40,7% del PIB a un 36,2%, quan la llei estableix en l'article 12 un límit d'endeutament del 55%. Si ens centrem en l'Administració central, també hi ha hagut una lleugera disminució del deute, de 0,8 milions, però cal destacar que en aquest període, degut a la crisi financera del 2015, s'ha hagut d'assumir la generació de nou deute per un import total de 23,8 milions d'euros: l'any 2015 per un valor de 7,3 milions, a fi de facilitar línies de crèdit a les empreses amb recursos a BPA -aquest import va quedar cancel·lat l'exercici 2016 amb la finalització del programa extraordinari de finançament corresponent-; i 16,8

milions l'exercici 2016 -15,8 milions d'euros a partir de l'exercici 2017-, per possibilitar la creació de l'AREB. Així doncs, si no haguessin succeït els esdeveniments extraordinaris del 2015, la reducció de deute per part de l'Administració central hauria estat d'una vintena de milions d'euros. Basant-se en aquestes dades, cal fer una valoració positiva de la Llei 32/2014 i considerem que la modificació de la Llei introduïda a la disposició final cinquena de la Llei 18/2019, del 15 de febrer, del pressupost per a l'exercici del 2019 tan sols aporta una simplificació i no en modifica la filosofia. Per aquest motiu es pot considerar que la Proposició de llei que se sotmet és innecessària, ja que la Llei 32/2014 està complint el seu propòsit, un propòsit àmpliament compartit per aquesta Cambra.

Més enllà de la necessitat de proposar noves modificacions a la Llei associades a potencials disfuncions de la mateixa norma, també és adient analitzar la conveniència de la mateixa modificació. La Proposició de llei que avui analitzem té per únic objectiu la impossibilitat de presentar projectes de pressupostos de l'Administració central amb dèficit. El pressupost és la principal eina d'acció política del Govern i més enllà d'introduir directrius, com ja fa la Llei 32/2014, actualment vigent, introduir prohibicions d'aquesta tipologia podria anar contra el precepte constitucional de l'article 72.2 que marca que és el Govern sota l'autoritat del seu cap qui dirigeix la política nacional i internacional d'Andorra. Això doncs, tot i que el pressupost ha de ser votat al Consell General sembla excessiu que el Projecte de pressupost no pugui proposar, si el Govern ho considera oportú, i en els límits d'endeutament fixats en la llei vigent que hi hagi dèficits moderats.

També és important destacar que el dèficit és una eina àmpliament utilitzada com a palanca econòmica. Ja sigui en el context d'un Estat, una empresa o una família. Emprada racionalment l'eina del dèficit pot generar, per exemple en un context de crisi econòmica, una millora de l'economia nacional gràcies a una inversió pública més elevada. Per aquest motiu sembla desencertat excloure de les eines de política econòmica de què disposa el Govern que es proposin projectes de pressupostos amb dèficits moderats.

Finalment, és important distingir entre el dèficit presentat en el projecte de pressupost i el que correspon a la pròpia liquidació pressupostària degut al fet que el pressupost final de l'exercici, especialment pel que fa a les despeses de capital i a causa de la seva pròpia naturalesa, no s'executa totalment. Un dèficit moderat previst en el

pressupost inicial es pot anular en el moment en què es liquida.

En aquest sentit el pressupost final de l'exercici inclou el pressupost aprovat pel Consell General, els crèdits de compromisos contrets durant l'exercici anterior corresponents a les despeses que es liquiden o efectuen l'exercici següent i les modificacions pressupostàries que preveu la Llei general de les finances públiques i les seves modificacions, i l'articulat de la Llei del pressupost anual.

Així, si analitzem les dades dels darrers quatre exercicis, si tenim en consideració els pressupostos aprovats, presentaven un dèficit mitjà de 26 milions amb un acumulat de -105 milions. En canvi, si analitzem els pressupostos liquidats la mitjana se situa en un superàvit de 4 milions, i amb un superàvit acumulat de més de 16 milions.

Per aquest motiu tampoc no sembla oportú introduir una prohibició de generar dèficit en el Projecte de pressupost ja que en dèficits moderats ja es poden obtenir superàvits en el moment de les liquidacions.

En conclusió, la Proposició de modificació de llei que ens ocupa es basa en el supòsit que no s'ha assolit l'objectiu que tenia la Llei 32/2014 de millorar la sostenibilitat de les finances públiques i aprofitar les èpoques de creixement econòmic per disminuir l'endeutament de l'Estat. Però les dades objectives demostren que aquest objectiu sí que s'ha aconseguit. La Proposició de modificació de llei també limitaria l'acció en polítiques econòmiques del Govern i limitaria així també la seva eficàcia i la seva acció.

Finalment, la redacció proposada no té en consideració el resultat de l'execució pressupostària i exigeix un esforç massa gran en els projectes de pressupost quan, de fet, ja s'assoleixen superàvits en el moment de la liquidació.

És per aquest motiu que el criteri del Govern en relació a la Proposició de llei de modificació de la Llei 32/2014, del 27 de novembre, de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal és desfavorable.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Intervé ara per presentar la Proposició de llei en representació del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, el Sr. Josep Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies Sra. síndica.

Abans de començar, només per una qüestió de formes i per guardar els formalismes, Sr. ministre i Sr. Gallardo quan em dirigeixo a vostè com ho faig, en tant que ministre o en tant que cap de Govern en funcions?

(Se senten veus)

... Bé, quasi.

Avui, en nom del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, presento al Ple d'aquesta Cambra, la presa en consideració de la Proposició de Llei 32/2014, del 27 de novembre de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària, coneguda per tots popularment com la Regla d'Or.

Molt Il·lustres Senyores i Senyors,

Tots saben, o tots els consellers i conselleres i membres del Govern actual que estaven en la legislatura anterior, que aquest va ser durant l'anterior legislatura un cavall de batalla i precisament en l'últim debat de pressupost ja vam parlar de què era bo introduir dins la Regla d'Or un canvi substancial quan el Govern en el darrer mandat va modificar-ho, i va modificar-ho introduint podent fer un dèficit d'un 1% del Producte Interior Brut. Nosaltres sempre hem defensat un dèficit 0, és un bon argument, per això avui introduïm aquesta Proposició de Llei.

Senyores i senyors consellers, tots saben que Andorra té una vulnerabilitat intrínseca. Vulnerabilitat deguda a la seva petitesa i a la seva economia poc diversificada, i aquesta la fa especialment desaconsellable superar uns nivells de deute, que puguin posar en perill tant la seva capacitat de finançar-se, com la seva capacitat de retornar el deute. Al contrari, el que es posarà en qüestió és la nostra sobirania i la nostra independència.

Aquest és un dels primers objectius que pretén aquesta Proposició de Llei, evitar malmetre la capacitat de finançar l'Estat i, alhora, tenir la capacitat de retornar el deute, fet que l'últim canvi en la Llei coneguda com la Regla d'Or garanteix la lectura, posa en risc.

Actualment, el 30-06-2019, el deute del Govern es situa en 922 milions d'euros en la seva liquidació, i la seva tendència és a créixer, perquè més que no s'hagi assolit el límit del rati d'endeutament que permet la llei basat en el Producte Interior Brut, això genera preocupació. No és un tema de límits a ratis en base a un Producte Interior Brut. Aquesta preocupació que ens genera ve fonamentada per diferents motius.

Primer, i més, si tenim en compte la fragilitat dels diversos sectors que conformen la composició del nostre Producte Interior Brut o de l'economia.

Segon, i més ara, que l'economia andorrana s'encamina cap a una fase de recessió o fi de cicle expansiu madur -fins ara hem gaudit de sis anys de creixement- però les previsions després d'anys de creixement arriben al seu moment madur i potser, i no ho deixem, que es troba en aquesta situació.

I més, ens preocupa si ja hem desplegat tot un nou Marc fiscal que genera més ingressos i, amb tot això no arribem a cobrir les despeses. Tant és així que el pressupost de despeses no s'aguanta sense l'aportació dels recursos de FEDA i d'Andorra Telecom. I més, ens preocupa si continuem arrossegant les principals reformes de l'Estat pendents. I també ens preocupa les ineficiències o vicis d'alguns òrgans de l'Administració. I molt més ens preocupa, i especialment, si tenim en compte la manca de transparència en exposar clarament els riscos que tenim a sobre el cap. I més, i ens alarma, en definitiva, si hi ha manca de lleialtat institucional, d'incapacitat de reacció o manca de voluntat de corregir i posar-hi ordre.

Tot el que acabo d'exposar, no és gratuït. Mirin els últims informes del Tribunal de Comptes. No sé, senyores i senyors consellers, si vostès ho comparteixen. En tot cas, el president de la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra, en la presentació de la memòria econòmica de l'any 2018 deia, i cito textualment: *"El nostre patró de creixement no ofereix una visió ni a mitjà ni a llarg termini, capaç de proposar respostes competitives als desafiaments que plantegen l'accelerat canvi tecnològic i el funcionament dels mercats globals.*

La conseqüència d'aquestes mancances és que no hem comptat amb una estratègia eficaç de desenvolupament econòmic i social.

Hem de constituir una visió i una estratègia de país per aconseguir un creixement sostenible a mig i llarg termini. No podem seguir improvisant i reaccionar només a curt termini" -fi de la cita.

Des de Terceravia, impulsem el dèficit zero precisament per assentar unes bases sòlides per redreçar tota aquesta situació.

Esperem, i els hi demanem, senyores i senyors consellers, que aquesta Proposició de Llei la prenguin en consideració.

Votant-la desencadenaran les reformes estructurals que l'Estat necessita, en tots els àmbits i especialment en l'àmbit sanitari, en les obligacions concretes en el sistema públic de pensions, en la reforma de l'Administració degut als nous reptes que

se li plantegen si s'assoleix en l'Acord d'associació en el seu desplegament de l'Acord.

Senyores i senyors consellers, no podem seguir gastant més de forma permanent i per inèrcia. Tothom sap que una major despesa exigeix la reducció d'altres despeses, o bé la puja d'impostos. Del contrari, generarem més dèficit i deute, i les conseqüències ja les he posat en evidència. Posem en risc la sobirania i la independència del país i el nostre model de benestar.

Alhora, amb aquesta Proposició de Llei, també es pretén generar un fons de residència... perdó, de resiliència o d'estalvis. No podem afrontar obligacions concretes o situacions adverses actuals i de futur, sense un euro a la caixa. Al 30-06-2019 no hi ha un euro a la caixa! Menys de 9 milions; hi ha un deute de 922 milions; i formalitzat 922 milions! Està en l'estat de comptes que ens han passat, pàgina 52 i pàgina 53.

Per tant, per Terceravia establir el criteri de dèficit zero per llei, és un principi per fixar unes bases sòlides de creixement sostenible.

Des de Terceravia lamentem que el Govern no ho comparteixi, o així ho significa en el seu criteri.

Podem entendre, que una iniciativa d'aquestes característiques, es vulgui interpretar que és una acció, per encotillar o ajustar, l'acció del Govern o dels futurs governs. Per Terceravia és enviar un missatge clar i transparent a la ciutadania. Prou estirar més el braç que la màniga! I sé, Sr. ministre, que té en el seu càrrec -com qualsevol ministre de Finances- i arrossega i suporta moltes pressions alhora de confeccionar els pressupostos. Aquest pot ser el motiu que el criteri sigui negatiu, per tenir una certa llibertat... però bé, no ho compartim.

En tot cas, des del nostre punt de vista en matèria pressupostària en l'àmbit públic, no n'hi ha prou amb el voluntarisme, en confiar-ho tot a la gestió. Per això creiem que és necessari que hi hagi unes regles de joc clares i aquestes vagin un pas més enllà del que era la inicial Regla d'Or que es va aprovar al 2014.

El criteri de Govern esmenta que aquesta Proposició podria vulnerar la Constitució en el seu article 72.2. Aquest comentari nosaltres el trobem incompreensible. Quan es va fer l'anterior Regla d'Or, quan es va fer la posterior Regla d'Or igualment es van posar limitacions, de l'1 o en base a la despesa permesa... Eren limitacions. Si vostès poden posar limitacions i no és inconstitucional no entenc per què quan l'oposició posem una limitació en aquell moment ens han de dir que pot ser inconstitucional. Per tant, aquest punt del criteri si és vàlid per a nosaltres és vàlid per a vostès.

També se'ns diu que el dèficit és una eina àmpliament utilitzada com a palanca econòmica. Això és possible sempre que algú li compri el deute. És a dir, que estigui capacitat d'endeutament i de retorn i credibilitat. En tot cas voler créixer sense recursos no és creïble.

A més, no creuen que el volum de deute actual encara, de 922 milions d'euros, no n'hi ha prou? Ha de pujar més? No ho pensen?

No han vist les previsions econòmiques de l'entorn? No són molt esperançadores... Reflexionin!

En tot cas, el paper ho suporta tot. La realitat i els mercats financers o els bancs no.

En el criteri, s'invoca -i el ministre ho acaba de llegir-, que si no hagués estat pel cas BPA, seria diferent. La meua reflexió és: qui sap? En tot cas el cas BPA ha estat, i és més, continua estant. Mirin els comptes de l'AREB... Miri'ls! El Tribunal de Comptes els deixa de volta i mitja: qüestiona el retorn del crèdit a Govern; els fons propis són negatius -per un import aproximadament de 16 milions d'euros-; qüestiona, el Tribunal de Comptes, el cobrament de la venda de Vallbanc, i reclama els estats financers de Banca Privada, que li estan constantment denegant. Iestic parlant d'un òrgan de supervisió extern que és el Tribunal de Comptes que mereix la garantia de tota aquesta Cambra i de tot el país.

El Tribunal de Comptes no és capaç d'emetre una opinió, a l'any 2017, del risc que suposen els 109 litigis que hi ha, o hi havia pendants al 2011. En tot cas, com vam veure en l'anterior legislatura, arran d'una nota... en una pregunta formulada pel Sr. Pere López, l'AREB xifrava aquest risc en 2.745 milions d'euros.

Miri'n, no fos, com li he dit i repeteixo, ha estat i tots vam fer el que vam poder, i continua estant i tant de bo que s'aclareixi. Per tant, és bo tenir-ho present.

El Tribunal de Comptes, i és de les deficiències que parlava, també reclama a Andorra Telecom els comptes d'AVATEL, i té una participació de 16 milions d'euros. Tampoc se li entrega. A això em refereixo, a manca de lleialtat institucional! Com és que les institucions d'aquest país són caixes hermètiques i no es passa la informació? Què hem de fer tots els que estem aquí assentats? Veure-les venir? A veure per on ens la fotran? Parlant en plata. Home!

Per altra banda, CTRASA tampoc continua complint l'article 12.5. Ni Andorra Turisme. Tot això s'ha d'ajustar! Tot això tindrà els seus impactes.

També sobta que una societat ANSEAC, SA participada al 50% per Andorra Telecom, no paga l'impost de societats... no paga l'impost de societats.

Com també sobta que no s'hagi tramès al Tribunal de Comptes tot el que és el control d'oportunitat econòmica, d'eficiència i d'eficàcia de l'exercici 2017 al tancament dels seus informes.

Jo potser vaig tenir més sort, arran de la pregunta d'informació se'm van poder trametre, però com que va ser a finals de juliol doncs vaig disposar.

Dels dos nivells de control que hi ha, l'intern i l'extern -l'intern que és la Intervenció General i l'extern que és el Tribunal de Comptes-, la Intervenció General té dificultats per dur la seva tasca, li manquen recursos. Des de l'any 2012 es van fent disposicions als pressupostos, a la Llei del pressupost per donar-li empara legal perquè no pugui dur endavant aquestes disposicions que encomana la Llei. I això està de forma permanent, i els controls d'oportunitat i d'eficiència són claus, i es detecten, i es posen en evidència totes aquestes ineficiències.

Per exemple, Andorra Telecom, el control d'oportunitat arrel de la demanda que vaig fer d'informació, posa en evidència que a l'any 2017 va contractar 40 noves contractacions sense formalitzar cap expedient, on no s'acredita la documentació del personal. Tal com conclou això suposa una debilitat en els circuits de control de la societat. A més, per la contractació d'eventuals, tampoc s'elabora cap informe justificatiu de la necessitat de contractació.

Com també s'evidencia que els plans de contractació s'efectuïn amb anterioritat a l'aprovació del pressupost.

La Sra. síndica general:

Hauríeu d'anar acabant Sr. Pintat, ha exhaurit el temps.

El Sr. Josep Pintat:

Vaig acabant.

Miri, Sr. ministre, només, he citat algunes deficiències però n'hi ha moltes més.

Per tant el seu criteri de Govern que és negatiu, jo voldria després de les reflexions que he fet, i en l'exposició de motius està molt clar el que també l'origina, les dades econòmiques hi ha un interès, que explicaré més endavant, que la preguessin en consideració.

Actualment hi ha un desgavell, hi ha riscos, hi ha un volum de deute important. Ens trobem que l'entorn, les conjuntures poden canviar. La gestió és molt important, ho comparteix. I crec que és un criteri per

part de Govern net i lògic, però crec que admetre aquesta llei a tràmit parlamentari per marcar unes regles clares i ser un punt per generar estalvis, posar en marxa les reformes de l'Estat és bàsic. Sé que és dur però Andorra ho necessita

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Motes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, Sr. Carles Naudi.

El Sr. Carles Naudi:

Gràcies Sra. síndica.

Si vostès Srs. i Sres. conselleres i membres del Govern, per exemple acostumen anar al cine, doncs probablement sabran que el cine en un dia laboral val 6 euros. Per tant dius bé, avui vull anar al cine doncs m'emporto 6 euros i entro al cine.

Ahir vaig anar al cine, i ahir era una sessió única d'un "passe" únic que només feien ahir, i valia 10 euros. I si arribo anar amb els 6 euros justos a la butxaca, no hauria entrat al cine. Si en comptes d'això hi vaig un dia de l'espectador, tornaré a casa amb un euro de més a la butxaca perquè pagaré menys del que jo m'havia pressupostat.

Amb aquest exemple tan vulgar però que pot ser fàcil d'entendre per a les persones que estan més allunyades del que és el pressupost i del que és la liquidació pressupostària, el que vull exemplificar és que una cosa és pressupostar i l'altra cosa efectivament gastar. Hi ha una diferència. I alguns de vostès m'han sentit a dir a mi des d'aquesta mateixa tribuna moltes de les coses de les que el meu company el Sr. Josep Pintat, el president del Grup Unió Laurendiana + Terceravia + Independents ha dit. Sí, ho he fet perquè conceptualment estic d'acord amb el que ha dit. Però també és veritat que hem arrancat un compromís del Govern, del Govern tripartit, del Govern de consens.

I si vostès ho van poder veure, que m'imagino que no i no els hi retrec, el dia del meeting central que vam fer a la Massana el Sr. Raul Ferré i jo, i el ministre Rossell també ens va acompanyar, vaig dir textualment: "L'objectiu del dèficit zero i dinamitzar l'economia amb l'arribada de nous sectors econòmics". I com vostès sabran i recordaran perquè sí que hi eren, el Sr. Espot, el nostre cap de Govern va dir, textualment aquí on estic jo ara: "Perquè la sostenibilitat financera i econòmica és un imperatiu categòric de qualsevol govern responsable".

Del Govern tripartit hi ha el compromís del Sr. Jover de liquidar els pressupostos amb dèficit zero o amb

superàvit. I això no canvia el nostre plantejament sinó que senzillament volem donar aquella cintura necessària per si va al cine el dia de l'espectador, torni amb mig euro de més a la butxaca, però necessària per si un dia es troba amb un problema el Govern, tingui aquell marge per solucionar la situació.

Vostès s'imaginin enviar els qui tinguin fills petits a comprar el pa, i els hi donen un euro i esperen que els hi tornin deu cèntims de canvi, i justament la barra de 0,90 s'ha acabat, i torna a casa sense la barra de pa.

Estem parlant d'això, de tenir aquest petit marge de cintura. Que no vol dir que estiguem d'acord amb què es liquidi l'exercici d'aquí un any amb dèficit. No és el mateix, insisteixo. Pressupostar amb aquest petit marge que es va votar amb la majoria demòcrata la passada legislatura, és una cosa. L'altra cosa és liquidar. És a dir, una cosa és fer la previsió, tenir marge, tenir cintura per poder com a Govern, que puguin fer les coses, i l'altra cosa és efectivament fer o no fer dèficit.

Agradi o no agradi, el Sr. ministre que precedia el Sr. Jover, liquidava amb superàvit. I del Sr. Jover hem arrencat el compromís de què el marc pressupostari serà positiu i que les liquidacions seran positives.

Per tant, malgrat haver defensat i compartir tots els principis o la majoria d'ells Sr. Pintat, sí que li he de dir que pensem que arrancat el compromís de què es liquidarà amb superàvit, si més no amb dèficit zero amb equilibri pressupostari, no cal encorsetar o encotillar com vostè ha mencionat el Govern. I això no vol dir no ser seriosos i no treballar per alguna cosa que ens preocupa a tots. Perquè a tots, i dic a tots a risc d'equivocar-me, ens preocupa que hi hagi dèficit. A ningú li agrada fer dèficit, a ningú li agrada a casa seva no arribar a final de mes perquè gasta més del que ingressa, a ningú. Però quan vas al metge t'emportes una mica més de diners per si resulta que t'han de fer una prova de més que no pensaves.

Per tant, defensant el dèficit zero, i defensant també com s'ha defensat en el debat d'investidura que no es pugui la pressió fiscal i no reclamar als ciutadans, no reclamar a les persones del país, no reclamar als empresaris, als autònoms, als professionals liberals, a ningú, cap esforç suplementari en matèria fiscal, cap esforç suplementari en cap tipus de burocràcia. Perquè és evident que si s'encorreguessin amb dèficits, els dèficits es convertirien amb més deute, i el deute al final es paga. Com? O pujant els ingressos o pujant la pressió fiscal. I tenim el compromís de què no es pugui la pressió fiscal. Al contrari, som defensors de l'estabilitat i la sostenibilitat, no només

política sinó també econòmica i també, perquè no dir-ho, fiscal. I donat que no volem que es pugin els impostos, ans al contrari, ens agradaria que poguessin baixar, sí que pensem i defensem com vostè ha dit, que hi ha una fragilitat en el teixit econòmic, que cal potenciar la vinguda d'ingressos al país amb l'arribada de nous sectors econòmics.

És a dir, volem pujar els ingressos? Sí sense pujar els impostos a ningú. Com? Fent créixer la base econòmica. Com? Fent arribar nous sectors i noves empreses a Andorra, que trobin a Andorra un marc no només econòmic sinó també jurídic, estable i fiable. És a dir, els hi hem de donar i nosaltres en som responsables, garanties jurídiques que les coses van en una progressió positiva.

Si fem pujar els ingressos per la via per exemple, de fer venir nous sectors econòmics a Andorra, i ho podem fer, recaptarem més del que es pensa el Sr. Jover, per tant podrem generar més superàvits del que avui dia estaran pressupostats com deia en el pressupost.

I això es fa no només defensant i potenciant els sectors tradicionals, -l'agricultura, la ramaderia, la banca, la construcció, el comerç, el turisme, tots me'n deixaré molts-, sinó també potenciant i facilitant aspectes com la inversió estrangera com deia, en un marc econòmic i jurídic estable i fiable. També amb el desenvolupament de tots els clústers econòmics incipients que hi ha a Andorra. Per què no dir-ho? Amb el desenvolupament de CDI's, de convenis de doble imposició que facilitin l'intercanvi i la implantació d'empreses vingudes de fora a Andorra, però també la internacionalització d'empreses andorranes a fora. I citaré països que em semblen d'important rellevància. La Xina, Estats Units, però també en el nostre entorn, m'oblidava de l'Índia, però també en el nostre entorn, el Regne Unit i Alemanya. Països amb els quals pot haver-hi d'una forma important, intercanvi econòmic que ens permeti sense pujar els impostos, ans al contrari, recaptar més.

Tots aquests sectors econòmics que vulguem fer venir, han de venir lligats de la mà de polítiques econòmiques i fiscals per potenciar aquella indústria, per potenciar aquell negoci. El Govern d'una forma coherent, si vol que es potenciï determinada indústria o determinat sector, pot implementar deduccions per afavorir l'arribada d'aquestes mateixes, que han de trobar a Andorra uns tipus impositius, no només baixos, no només competitius sinó que a més a més senzills. Que no siguin "farragosos" pels obligats tributaris, ja siguin persones o ja siguin empreses, ja siguin autònoms, o ja siguin assalariats, per a tothom. Fàcils de liquidar, fàcils de recaptar, i sobretot perquè s'entengui, baixos. És a

dir col·loquialment, els més barats d'Europa perquè siguin un atractiu per les empreses i per les persones. I això permet desenvolupar per exemple tipus d'IRPF que atregui aquells, per dir-ho clarament-, gent que porta molts diners i que els pot portar a Andorra, que pot fer vida a Andorra, que pot donar riquesa a Andorra, que pot donar atractiu a Andorra, perquè avui dia estan cotitzant a altres països.

Celebro que li agradi Sr. López la idea.

I al final em referiré al que he dit abans, la fragilitat econòmica, que és cert, avui dia tenim un nivell de despeses elevat, tenim un nivell de deute que poc a poc es va rebaixant. El Govern ha de gestionar poc a poc l'equilibri pressupostari o petits superàvits per anar rebaixant això, però cal també com deia, fer arribar nous sectors econòmics. I aquests nous sectors econòmics, per què no, han de permetre aquell roc a la faixa com han sentit dir o com vostè ha dit Sr. Pintat, el fons de resiliència.

Com?

Primer si vénen nous sectors econòmics, es recapta més per Andorra, sense pujar la pressió fiscal a ningú. Per tant, el país és més ric i pot fer més polítiques socials, educatives, culturals, etc., etc.

Però en segon lloc, desenvolupar en aquests sectors es permet el que he dit abans a la tarda amb la proposta de la Sra. Gili, treballar cap a un fons sobirà. Un fons sobirà que amb aquests petits superàvits o excedents no necessaris pel dia a dia del nostre país, vagi acumulant capital per treballar pel futur de totes les persones d'Andorra. No per la gestió del Govern, que si hi hagués un estat d'emergència, hi podria interactuar, sinó per garantir revinguts a les generacions futures i per què no la nostra si això es fes molt bé.

Un fons sobirà és un fons que està bloquejat, que està blindat, que un govern no el pot desmuntar i ficar-lo a dins. És un fons que treballa pel futur de totes les persones del país.

Totes les persones del país ens serien, per dir-ho d'una forma vulgar, accionistes. Per tant, els dividendes que hi poguessin haver en un futur repercutirien directa i individualment en cadascuna de les persones del país. En el fons és com si tots fóssim accionistes del Principat d'Andorra i tots treballàrem pels bons revinguts del nostre país.

En aquest fons hi podrien intervenir nous sectors econòmics com les e-residències, la recaptació de la qual una part es destinés exclusivament en això. Tots els revinguts que hi poguessin haver dels actius financers virtuals, si més no una part que l'Estat en tindria uns pel funcionament del dia a dia i generar

superàvit, però per què no una part en aquest fons sobirà.

Per què no desenvolupament de nous tipus d'agricultura involucrant investigació, involucrant desenvolupament mèdic, i una part d'això es destinés al futur dels nostres fills mitjançant un fons sobirà.

En definitiva, no estem proposant ni inventant res, estem parlant del mateix que fan països com Noruega o Islàndia que estan garantint el futur de les generacions futures mitjançant un fons que està blindat a què cap Govern el pugui tocar.

En resum, volem aportar solucions per al creixement econòmic perquè es pugui recaptar més. No defensem que hi hagi dèficit. Lluitarem perquè es redueixi el deute. Però tot això emmarcat dins d'aquesta cintura que els hi explicava senyors, que és que si lliguem el Govern de tan a prop, malgrat hi ha el compromís del debat d'investidura del Sr. Espot de fer l'equilibri pressupostari, també entenem que es poden trobar que no puguin ni actuar a curt termini.

Per aquest motiu, el nostre vot serà negatiu a l'admissió a tràmit.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sr. Ferran Costa.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies Sra. síndica.

He d'admetre que potser per les hores, que ja comença a ser tard, m'he confós una mica de debat perquè jo la meva presentació, la meva intervenció m'havia cenyit estrictament a parlar de la conveniència o no d'admetre a tràmit aquesta modificació de la Llei 32/2014 que es referia estrictament a la idoneïtat del dèficit zero.

Entenc que òbviament, que per suportar suposo l'argumentació, hem parlat del model econòmic i de creixement del país, hem parlat del Tribunal de Comptes, hem parlat de l'AREB, hem parlat de l'Andorra Telecom, de CTRASA, jo no hi entraré i em cenyiré estrictament amb el que penso que era el motiu de les intervencions que fa referència a l'admissió a tràmit o no d'aquesta proposició de llei del Grup Parlamentari de Terceravia, Unió Laureadiana + Independents.

Penso que per principi, qualsevol polític assenyat convindrà amb què no augmentar la despesa de l'Estat alegrement, és convenient. I penso que tothom hi estarà d'acord, si més no la formació que jo represento i el grup parlamentari que jo represento

estem completament d'acord amb aquests principis més que lloables, que el Sr. Pintat fa un moment ens presentava, i és que hem de garantir la sostenibilitat de les finances públiques. I el fet de tenir un pressupost que no ens deixi dèficit, any darrera any, exercici sobre darrer exercici, és més que lloable, i això ho compartim completament Sr. Pintat.

Però no és menys cert que tampoc cal fer anàlisis catastrofistes de la situació perquè d'ençà de l'aprovació de la Llei 32/2014, pensem que aquests objectius més que lloables s'estan acomplint. Amb la qual cosa, la Proposició de llei que el seu grup parlamentari ens planteja, ve a esmenar una problemàtica inexistente. En aquests moments ara per ara, una problemàtica inexistente. I li ho dic perquè les xifres reflecteixen aquest posicionament. El deute de l'Estat ha disminuït amb 40 milions en global i ha baixat d'aquest 40,7% l'any 2014 a un 36,2%, quan el límit tal com marca la llei, com vostè sap perfectament és del 55%. Per tant hi ha una disminució.

I per altra banda, també n'ha parlat a bastament el Sr. Naudi, però ho havia fet anteriorment el Sr. ministre Jover, no és el mateix el pressupost del Govern que el seu tancament pressupostari. Que veiem que un any darrera altre, com deia el Sr. Naudi, que agradi o no, s'ha saldat en positiu.

Per tant, com a principi, com a idea que compartim completament, veiem que a la realitat que la Llei 32/2014 ja ens serveix per assolir allò que vostè pretén modificant una llei.

Per tant, m'estranya quan vostè diu que hi ha una incapacitat de reacció. Ho puc entendre en molts altres àmbits i en molts altres temes, o una manca de voluntat de redreçar. Però gràcies a Déu hauríem de dir que aquest problema del 2014 a ençà, no és. El país en té molts de problemes, però aquest precisament no és un problema. Per tant, no entenem una esmena en un sentit de redreçar una cosa que a priori podríem dir que ja està redreçada. Costa d'entendre.

Per altra banda, també ho remarcava el conseller Naudi, aquest Govern de coalició té el ferm propòsit de treballar en aquest dèficit zero. És una part dels acords que es van signar i es van comprometre les tres formacions polítiques que estan donant suport a aquest govern de coalició. Amb la qual cosa, veient quin ha estat l'històric fins a dia d'avui, amb els resultats d'ençà de l'aprovació d'aquesta llei, i veient també la voluntat manifesta, explícita, clara i contundent del Govern de coalició en aquest sentit, ara per ara com vostè reclamava, penso que no cal reaccionar a res, ja s'ha reaccionat i no cal redreçar res en aquest sentit, ben entès.

També estic completament d'acord amb vostè que cal trobar respostes competitives i eficaces, que cal construir una visió del creixement sostenible a llarg termini, a mig i llarg termini del nostre país, com ens deien des de l'informe de la Cambra, penso que aquesta preocupació la compartim tots plegats. Però penso que modestament li he de dir Sr. Pintat, que vostè en la seva proposició de modificació de llei no esbrina ni ens il·lumina amb com s'ha de fer tot això. Com a finalitat la compartim, segur que ens posem d'acord, però és clar vostè tampoc no desgrana enlloc, enlloc, me l'he llegida Sra. Gili de dalt a baix, i no desgrana enlloc com s'ha d'aconseguir aquest model econòmic, sostenible a llarg termini. Que ja li dic Sr. Pintat, estic completament d'acord amb vostè, cal entre tots mirar d'aconseguir.

Ja sap també, ho vaig manifestar en una tertúlia a la ràdio i televisió pública, i ja en vàrem parlar a vostè directament, que jo li vaig argumentar que la nostra formació, el Grup Parlamentari Liberal, no donarà suport a la presa en consideració d'aquesta modificació de llei. I li deia amb l'argument principal d'encotillar l'acció de Govern. El pressupost, ho mencionava el ministre de Finances, és una de les eines, és una de les palanques disponible, és la palanca disponible més important que té un Govern per la seva acció política. I tot i que hem de tenir aquest principi bàsic de tendir cap al pressupost amb un dèficit zero, pot haver-hi moment de l'economia, no fa pas massa anys enrere vàrem patir una greu crisi econòmica, tots sabem que la inversió pública, pot ajudar de manera determinada a desenvolupar certs sectors que poden estar afectats per una greu crisi econòmica.

Per tant, vostè ja limitant per llei aquesta possibilitat, treu un dels mecanismes més valuosos a disposició dels polítics per intentar pal·liar les repercussions negatives d'una greu crisi econòmica. Pensem que això, per tant, no és adient. No és adient!

Per acabar, Sr. Pintat, el que li trameto, estem molt d'acord amb el fons de la seva proposta, estem molt d'acord amb el principi que ell manifesta. És una evidència que l'evolució de l'endeutament global del nostre país arran de l'aprovació fa ja tres legislatures, recordem-ho, de la Llei 32/2014, ha donat els seus fruits. Amb la qual cosa, la nostra formació no donarà suport a la seva Proposició de llei.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, intervé el Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sra. síndica.

I abans de començar amb la meua intervenció deixi'm que consideri inacceptable l'absència del cap de Govern en aquest debat. És la segona vegada que es produeix al llarg d'aquesta setmana. Vostè ho sap perfectament com jo, el calendari de sessions del Consell General s'aprova en Junta de Presidents amb presència del cap de Govern, i que el cap de Govern abandoni la sala per anar a un acte, doncs, com deia abans, és del tot inacceptable, quan la seva presència en aquest acte pot ser perfectament substituïda, per exemple, per la ministra d'Afers Exteriors. Un acte al que estem tots convidats, per altra banda, i per tant, no entenc el tracte diferencial que mereix el cap de Govern respecte de la resta.

En tot cas, començant el debat que pertoca i lamentant moltíssim l'absència del cap de Govern, els companys de Terceravia-Unió Laurediana proposen per via de modificació, una modificació de la Llei que tots coneixem com la Regla d'or.

I aquest és el debat important que es produeix en aquesta legislatura per ordre cronològic, i tots dos, aquests debats han estat proposats des de l'oposició. I dic això, perquè ens trobem, després de cinc mesos, doncs, amb una sequera i manca d'acció política per part del Govern tripartit important. De moment, vostès, aquí al Ple del Consell només han portat de moment dues pròrrogues de lleis que es van aprovar al final de la passada legislatura.

Però llegint el BOPA, la seva inacció i la seva sequera no només es limita a l'activitat legislativa, sinó que l'ingent treball reglamentari que s'havia de fer, justament amb aquestes lleis que es van aprovar al final de la legislatura, i d'altres lleis que hi ha vigents, és enorme i realment no veiem que estiguin massa per la feina.

No sé si han acabat ja amb els nomenaments. Crec que el Sr. Gallardo té una quota de secretari d'Estat que ha de cobrir el trobi o no el trobi. Però quan acabin amb els nomenaments, estaria bé, si us plau, que comencin a treballar, que comencin a legislar, que comencin a fer els molts reglaments que queden pendents.

Anant ja a la Proposició de llei, els consellers del PS votarem favorablement a l'admissió a tràmit d'aquesta Proposició de llei. I ho farem per varis motius que ara explicaré i desgranaré.

El primer per respecte, m'atreviria a dir pràcticament respecte democràtic, a les iniciatives d'altres formacions. Admetre a tràmit és només està disposat a parlar-ne. I per tant, cal començar a trencar aquest frontisme de DA, al qual ara, els seus companys de

Govern semblen haver-se mimetitzat, Sr. Costa i Sr. Naudi, de votar que no a totes les iniciatives que vénen de l'oposició. I posaré exemples, Sra. Bonell i Sr. Enseñat que deien que no és no a tot el que ve de l'oposició i parlaré de la meua experiència al llarg dels anys que porto en aquesta Cambra per ser concrets i parlar amb exemple que sempre és molt més entenedor que un discurs eteri.

Iniciatives que hem presentat des del Grup Socialdemòcrata, doncs, han votat que no a 5 de les 6 presentades, i la que van acceptar més aviat amb desgana que altra cosa, doncs, la van acabar destrossant en el treball parlamentari, i ja hem vist la manca d'eficàcia que ha tingut la bona iniciativa de la Llei d'emprenedoria.

De les propostes d'acord, propostes de resolució presentades pel PS, n'han votat 20 de 25. Entre altres han votat que no a l'increment del salari mínim, que després vostès miren de fer de mica en mica la reestructuració del SAAS que continua pendent, i fins i tot algunes que han votat que sí, perquè segurament no quedava cap altra obligació com el tercer pagador, no estan complertes.

Mocions, 4 mocions presentades, 4 mocions tombades. Però veiem el motiu d'aquestes mocions. El pla nacional de comerç presentat pel PS i reclamat per tot el sector comercial amb el seu vot negatiu. O per exemple, l'estudi de preus de lloguer de l'habitatge, al qual encara vostès estan buscant la fórmula de fer-ho.

Propostes d'acord, una presentada, una tombada, i ja no parlem de les esmenes transaccionades entre cometes que sempre comentem en el que quan hi ha fins i tot una petita esmena que ve del PS, han de mirar de fer alguna transacció en alguna cosa, alguna cosa que han fet vostès per dir que han fet una aportació conjunta.

I avui sumaran dos nous més a aquesta llarga llista.

Nosaltres respectem el seu treball, el treball de la majoria, les seves iniciatives, els seus projectes de llei, ens hi posem a treballar, saben que més aviat fem moltes esmenes, generem debat i, evidentment, també, respectem i valorem encara més, potser, la feina que es pot fer des de l'oposició perquè hi ha molts menys mitjans i és molt més difícil presentar iniciatives.

Segon motiu, la Llei en qüestió. Sr. Jover, el seu antecessor, el Sr. Cinca, es va presentar a la Comissió de Finances l'any 2018, a principis d'any amb un calendari d'iniciatives legislatives i ens va donar una presentació PowerPoint que segurament vostè també té. Un calendari, per cert, bastant incomplet en varis aspectes, però ens assentarem

avui a la Regla d'or, la qual ell proposava de modificar al llarg del primer semestre de l'any 2018.

Aquesta modificació i aquest difícil debat que la majoria no va voler acceptar, es va resoldre per la porta del darrera a través del pressupost, on van modificar les qüestions més d'urgència. I jo crec que van manllevar un debat absolutament necessari. Quan es vota el pressupost es voten les partides pressupostàries, l'habitual tradició d'incloure modificacions legislatives importants per la via de les disposicions, doncs, ens impedeix parlar a fons dels projectes de llei que es modifiquen.

Per tant, és una Llei que calia treballar. Ho va defensar i ho va explicar el seu antecessor, i que caldrà treballar en un futur, caldrà parlar de la Llei de la Regla d'or. Igual que caldrà parlar de la Llei del Fons de Reserva de Jubilació encara que vostè insisteixi, com ha quedat clar tant en el debat que hi va haver l'altre dia com el debat que hi hagut aquest matí.

Tercer motiu, la idoneïtat del debat plantejat: parlar de dèficits, parlar de deutes. No ens sembla que sigui un tema menor, la veritat, que vostès s'ho puguin carregar d'una volada dient no en volem ni parlar.

Donaré una dada, el Sr. Pintat la donava, pràcticament només el Govern arribant a 1.000 milions d'euros de deute.

Si ho fem amb una xifra més comprensible, a cada un de nosaltres ens correspon uns 13.000 euros. Si vostès són varis a casa seva. si són 2, si són 3 o si són 4, ràpidament podran fer la xifra del que això representa. Per tant, considerar que aquest és un debat superflu i innecessari em sembla que és una mica agosarat.

Deutes, per cert, generats de manera molt important pels governs de dretes governants. Suposo que ara no assistirem amb les presentacions de pressupost a les crítiques ferotges als deutes generats pels governs liberals als quals assistíem en motiu de la presentació del Sr. Cinca.

Entrant en concret amb la Proposició que presenta el Grup d'Unió Laurediana i Terceravia, dèficit zero. Però què és el dèficit? El dèficit, Sr. Jover, com a ministre de Finances, és tot allò que vostès no saben resoldre i que egoïstament es va traspasant cap a les generacions futures. Per tant, generar dèficits és generar impostos i factures pels nostres fills, que acabaran pagant 2, 3 o potser 4 vegades el que ara som incapaços o vostès són incapaços de resoldre. Ho faran per la via de demanar préstecs i més préstecs i pagar interessos i més interessos.

Per tant, nosaltres, com deia abans, entenem que aquest debat és totalment necessari i, fins i tot, ens

costa molt d'entendre el vot negatiu dels grups de la majoria quan molts d'ells, com per exemple Ciutadans Compromesos portaven una proposta absoluta de dèficit zero en el seu programa electoral, o quan el discurs d'investidura de l'absent cap de Govern, també es va plantejar que el dèficit zero seria una prerrogativa del seu futur Govern.

El nostre programa, el del PS, el nostre projecte polític incloïa mesures per, una banda, desplegar les polítiques que el país necessita i, per l'altra banda, equilibrant pressupostos. I ho fèiem d'una manera relativament fàcil, només estàvem proposant que tothom pagui impostos. Vostès persisteixen amb la seva idea que els impostos els paguin els assalariats i que els dividendes, els beneficis empresarials que es distribueixen a IRPF no paguin. I per tant, fent justament el contrari del que diu la nostra Constitució. Que és que els que més tenen paguin menys. I anar augmentant el deute any rere any.

Vull aclarir també que la nostra política no és una defensa absoluta, absolutíssima, del dèficit zero. Entenem que el dèficit pot tenir excepcions. Per exemple incloure en un dèficit important o en un endeutament per fer una política d'habitatge com la que el nostre país avui en dia necessita, i que vostès li neguen, potser sí!

Incloure en dèficits per tenir 12 ministres, 12 secretaris d'Estat, per crear òrgans i més òrgans, per nomenar ambaixadors a tort i a dret, ja li dic ara, ja li dic ara que no!

Tenir dèficits o deutes per pagar pensions dignes a la nostra gent gran! Sí!

Fer dèficits per rotondes, enquitranaments innecessaris per convocar cimeres costosíssimes que encara no sabem al que ens aboquem, tampoc!

Per tant, com deia, ens sembla un debat escaient i no entenem que la majoria parlamentària, que es va comprometre a fer un dèficit zero, el vulgui esquivar de primeres.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, Sr. David Montané.

El Sr. David Montané:

Gràcies Sra. síndica.

Bé, amb l'aprovació de la Llei de la sostenibilitat de les finances públiques d'estabilitat pressupostària i fiscal, el Govern al 2015 i els comuns al 2016 van iniciar els seus mandats planificant. Planificant amb

l'elaboració d'un marc pressupostari sota uns principis bàsics i sostenibles. Amb el final del Govern dels Demòcrates, tal com ho posa de manifest el marc pressupostari, ha complert amb els diferents objectius de sostenibilitat financera, estabilitat pressupostària i fiscal. És a dir, ha consolidat l'equilibri pressupostari.

Especialment cal remarcar que el deute públic del Principat s'ha situat per sota del 55% del Producte Interior Brut expressat en termes nominals tal com dicta la Llei.

Des del desplegament d'aquesta Llei s'ha demostrat un rigor financer de l'Administració que ens ha donat més credibilitat cap a la nostra ciutadania. A la vegada també ens dona credibilitat cap a la comunitat internacional, cap a potenciar els inversors i emprenedors per invertir a Andorra. A més, l'estabilitat pressupostària i fiscal dels últims anys fa que tinguem un model fiscal consolidat i homologat. Això fa que no sigui necessari d'introduir noves figures impositives. En altres paraules, l'Administració ha estat capaç d'assegurar la seva capacitat tributària. És a través d'aquest marc permanent que s'ha assegurat i s'ha d'assegurar en el nostre futur la viabilitat de les finances públiques, tant estatals com comunals, tot i establint mecanismes de disciplina i de control pressupostari.

Si avui fem balanç i partint dels conceptes de sostenibilitat financera, d'estabilitat pressupostària i fiscal que marca la Llei, podem afirmar que l'Estat i els comuns han respectat i han complert els objectius que fan referència als següents conceptes: objectius del límit d'endeutament, de despesa màxima permesa, de limitació del pes de la tributació directa sobre el total dels impostos directes i indirectes i de la limitació del creixement de la despesa corrent o de funcionament.

Avui podem dir que durant els 8 anys de Govern Demòcrata no ha crescut l'endeutament de l'Estat.

Per tot plegat, des del Grup Parlamentari Demòcrata no podem fer res més que fer una valoració molt positiva, tant pel que fa a la implantació de la Llei, com pel fet que s'estigui preservant l'esperit de la pròpia Llei.

Així mateix compartim el que diu el criteri del Govern que defensa les modificacions que es van fer a la Llei del pressupost d'aquest 2019, tan sols es va simplificar la fórmula per calcular el dèficit pressupostari, però no es va modificar la seva filosofia.

Volem deixar-ho clar, des del Grup Parlamentari Demòcrata no compartim que l'Administració general hagi de veure limitada per llei la seva

capacitat tributària i la seva capacitat d'inversió per assolir l'equilibri pressupostari.

El Govern ha de tenir capacitat d'invertir en el país, en infraestructures i en serveis per millorar la qualitat de vida dels seus ciutadans. El Govern ha de ser un dinamitzador de l'economia, sempre i quan aquesta inversió estigui dintre dels seus límits màxims permesos tal com preveu la Llei.

Com bé sabeu, aquest 2019 hem tingut dos esllavissades, una a França i l'altra a la zona de la Portalada. La Llei estableix que per situacions extraordinàries es poden superar els límits de deute i de despesa permesa. És a dir, que tenim l'eina que si hagués fet falta l'haguéssim pogut activar. Així, doncs, un altre aspecte positiu de la Llei que avui estem sotmetent a debat.

Amb tot, també deixarem clar que el Grup Parlamentari Demòcrata ens preocupa el dèficit públic i el control de l'endeutament. Des d'aquesta Cambra demanem el màxim rigor en aquest àmbit i tal com s'ha anat fent fins ara.

Si s'arribessin a produir possibles desviacions respecte als límits de deute i de despesa permesa, tenim implantats els òrgans interventors que tenen per funció fiscalitzar prèviament la despesa, que actuen d'una forma independent per exercir les seves funcions amb la màxima eficàcia i eficiència. Actuen com a col·laboradors per assegurar el compliment de la Llei. També es garanteix el compliment de la Llei del Tribunal de Comptes que assumeix un paper rellevant en el control de la liquidació dels pressupostos de l'Estat i dels comuns.

Per tot plegat i després d'examinar la Proposició de llei 32/2014, de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària i fiscal, presentada pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, des del nostre Grup Parlamentari Demòcrata manifestem el nostre vot en contra.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

El Govern desitja intervenir...

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies Sra. síndica.

Deixeu-me abans de desgranar alguns elements de detall d'alguns punts que han anat sortint en les diferents intervencions, fer potser una reflexió més general.

Govern és favorable a la Proposició de llei presentada? No.

Govern és favorable amb un cicle de creixement econòmic disminuir l'endeutament del país? Sí.

Jo crec que, de fet, les preocupacions que han mogut a Terceravia a presentar aquesta Proposició de llei poden estar en gran part retrobades al Govern i als grups que li donen, en el sentit que vostè per exemple ha comentat la seva preocupació sobre el percentatge del PIB que tenim de deute i ha comentat que és important tenir en consideració la dimensió del nostre país, completament d'acord. No és el mateix tenir un percentatge d'endeutament en un país com Andorra com en un país d'una potència europea, és cert. I així doncs, hem de ser més previnguts del que podria algun altre Estat i segurament els criteris que hem d'utilitzar per Andorra són diferents, i de fet la Llei de sostenibilitat ja ens marca uns percentatges diferenciats comparats als que serien, per exemple, comuns a la Unió Europea.

Així doncs, pensem que aquests anys que estem realitzant uns percentatges de creixement del PIB és necessari, i era necessari, intentar disminuir l'endeutament de l'Estat, i de fet -i aquí sí que amb les dades no puc estar d'acord amb vostè- hi ha hagut una disminució del deute de l'Estat, tant si el mirem des del punt de vista de l'Estat com a conjunt de les vuit administracions, com si mirem tan sols el Govern.

És veritat que en el cas del Govern ha estat modest i en el propi criteri ho confirmàvem, i és evident que la crisi de BPA va tenir el seu impacte, es va haver de capitalitzar l'AREB i a més a més hi va haver una caiguda d'ingressos associada a la pròpia crisi. També és veritat el comentari que fa vostè que la crisi de BPA no està totalment superada en algun dels seus elements.

Vostè critica el fet de què s'utilitza el rati amb el PIB. Diria que és un rati internacionalment utilitzat i a més a més quan parlem de disminució del deute a nivell d'Andorra podem utilitzar tant les dades relacionades amb el PIB com també relacionades amb valors absoluts, és a dir, considerem un element o un altre doncs, el que veiem és que hi ha una lleugera disminució de l'endeutament durant aquests darrers anys i el Govern i els grups parlamentaris que li donen suport el que volem mantenir durant els propers anys és la mateixa tendència. I aquí és on potser hi ha la principal diferència de plantejament, és a dir, nosaltres pensem que en posició de creixement econòmic hem de tenir un dèficit que s'apropi al zero, fins i tot un superàvit; pensem que hem d'aprofitar aquests anys per baixar el nostre

endeutament però pensem també que la via no és a través del dèficit per tot el Projecte del pressupost, sinó a través de la seva liquidació.

El ministre Cinca en els seus mandats doncs va assolir en els darrers anys aquests superàvits de caixa, va assolir aquesta disminució de l'endeutament i el repte que ens plantejem des del Govern és poder continuar presentant pressupostos amb dèficits moderats que en el moment de la liquidació doncs, s'apropin al superàvit i presentin superàvits.

Així doncs, compartim la majoria de punts o dels seus punts d'anàlisi que l'han portat a fer aquesta Proposició de llei, la forma, l'eina de fer que els projectes de pressupost siguin a dèficit zero, no la podem compartir.

Pensin que si la mitjana que han tingut els darrers anys de dèficit en el moment del Projecte de pressupost era de menys 26 milions, doncs, passar a projectes de pressupost de dèficit zero vol dir fer retallades sobre el Projecte de pressupost de més de 20 milions. M'estalviaré de seleccionar partides que podrien utilitzar-se per fer aquesta reducció però l'impacte, evidentment, seria important quan de totes maneres s'ha demostrat que amb aquests dèficits, el Projecte de pressupost, moderats podem arribar a tenir superàvits, al final.

S'ha comentat la utilització dels dividendes de les parapúbliques per finançar l'Estat. Jo ho veig amb tota la normalitat del món. Primer, és un element que s'havia fet durant força anys. El que s'ha canviat, és veritat, és el percentatge d'utilització dels dividendes d'Andorra Telecom però hem de recordar que aquesta utilització dels dividendes és posterior a les inversions, és a dir, Andorra Telecom defineix quines inversions són necessàries per mantenir la seva qualitat de servei, per fer apostes de futur, per ser ambiciosos -i crec que els resultats així ho demostren- però, els diners que sobrin sí que és veritat que el seu propietari que és l'Estat ho recuperem per fer altres polítiques.

I no tan sols no posem en perill la capacitat d'inversió del propi projecte de cada any, de pressupost d'Andorra Telecom, sinó que tenen uns recursos acumulats... li dic de memòria però estarien a la vora de 200 milions d'euros que són àmpliament suficients per afrontar reptes de futur que no estiguessin previstos en els exercicis pressupostaris presents.

Així doncs, a nivell d'una gestió global d'una empresa pública i del Govern, crec que és judicis el no acumular uns romanents massa importants d'Andorra Telecom quan al mateix temps tenim un deute a nivell de Govern i és interessant anar-lo a cobrir.

M'ha sorprès que gran part del seu discurs es relacionés amb el Tribunal de Comptes. Comparteixo la necessitat de fer cas a les recomanacions del Tribunal de Comptes i d'anar disminuint el número d'incidències i vostè sap que durant els mandats demòcrates el número d'incidències associades al Govern han anat disminuint i al que em comprometo és a continuar aquesta via i a què el número d'incidències que porta el Tribunal de Comptes associades a la política del Govern doncs vagi disminuint, perquè és veritat que és un criteri que hem d'emprar i hem d'anar seguint aquestes recomanacions.

S'ha fet referència a la necessitat de continuar assegurant la generació de riquesa al país. el Sr. Carles Naudi parlava de la diversificació de l'economia i que és tan sols generant noves oportunitats de negoci que serem capaços de generar més riquesa al país i que això de retruc ajudarà als ingressos de l'Estat i de retruc també ens ajudarà a poder mantenir les nostres finances públiques. Completament d'acord Sr. Naudi! De fet, el que hem de fer és continuar apostant per la inversió estrangera de manera si cal més proactiva, buscant aquests nínxols estratègics que ens poden ser útils i també empoltronir-lo en aquells sectors que són la base de la nostra economia i que han estat la base del seu creixement durant els darrers decennis. Empoltronim-nos en aquests sectors però identifiquem aquells elements de la inversió estrangera que hem d'intentar promocionar, promoure perquè tingui cada cop un impacte major sobre la riquesa del nostre país.

Ha comentat, Sr. Pintat, la situació a 30 de juny a nivell de tresoreria. Vostè sap que la tresoreria s'agafava en un moment puntual de l'any, doncs, pot tenir diferents lectures. També vostè sap que l'Estat, com moltes empreses, utilitza pòlisses de crèdit per justament tenir recurs amb elles quan poden haver-hi problemes de tresoreria. També sap que els ingressos de l'Estat no són continus sinó que hi ha per exemple algunes figures impositives que estan marcades en algun moment del temps i els nostres compromisos econòmics doncs també no són continus.

Així doncs, jo crec que la lectura de quina posició estàvem en tresoreria en un moment de l'any no ens dona una visió suficientment global de la situació de les finances de l'Estat, sinó que el que hem de mirar és el seguit de liquidacions, el seguit de la composició del nostre deute i veure com progressivament s'ha anat millorant.

Jo crec que vostè ha mencionat que és necessari tenir capacitat de retornar el nostre deute i que és necessari que la gent que ens deixa diners, i si en

algun moment se'n necessiten més, pugui creure amb la nostra capacitat de retornar el deute. I jo crec que, a part de què ho hem demostrat perquè estem tornant deute, també hem de mirar quina visió es fa de nosaltres a altres llocs. I, en aquest sentit, jo crec que hi ha dos elements que són interessants: un és de les pròpies agències de *rating*. Sabeu que el *rating* de país ha millorat i us llegiré, tan sols un parell de frases, de l'informe d'Standard & Poor's de com havien valorat o com s'havia argumentat per ells l'increment de la previsió que tenien sobre el nostre *rating*. I diuen: "*La previsió positiva es basa en la nostra opinió d'una millora sostinguda de la situació pressupostària del Govern. Anticipem una disminució de l'endeutament del Govern cap aproximadament el 30% del PIB al 2022, gràcies al creixement econòmic d'Andorra i a la seva estratègia pressupostària.*". Aquest element, el *rating* país, aquesta valoració de la manera de com estem pressupostant és positiva i jo crec -i em vaig comprometre just iniciat aquest mandat- a continuar fent que les nostres pràctiques pressupostàries estiguin ben vistes des de fora i es vegin amb el rigor necessari perquè això ens permet tornar deute cada any i també fer créixer la nostra credibilitat des d'un punt de vista internacional.

Ha comentat que és important augmentar la nostra resiliència, augmentar la nostra capacitat de resposta en el moment que hi hagi un problema. De fet, la Llei 32/2014 ja ho preveu, preveu la creació d'un compte de compensació que es nodreix a través tant dels comuns com del Govern i que aquests diferents exercicis s'han anat nodrint; i també preveu com s'ha d'anar utilitzant aquest fons en cas de necessitat i és el propi Consell General que permet la utilització d'aquest fons que si no queden bloquejats fins que hi hagi una situació d'urgència que permeti utilitzar-los.

És a dir, ja tenim un mecanisme que s'haurà de continuar dotant amb els anys, que de moment no té una capitalització suficient però que cada any els comuns i el Govern ajudem a capitalitzar.

Sr. Pere López, jo crec que no és la persona més indicada per parlar d'absències. Tots podem recordar quan es va fer el debat de la Proposició de Llei del Codi de relacions laborals, que vostè no estava en un acte de reconeixement de Govern, vostè estava en un acte partidista. Llavors, crec que potser no és la persona més adequada per jutjar els membres de Govern si s'han d'absentar degut a actes de representació.

Referent als seus posicionaments crec que responen una miqueta als diferents punts de vista i als diferents elements del Sr. Pintat -ja he respost la majoria de les vostres coses-, tan sols deixi'm acabar sorprenent-me pel vostre posicionament. Semblaria... és a dir, avui m'he emportat dos

sorpreses en dos dels punts de l'ordre del dia que s'han votat perquè evidentment jo entenc que no és dins del vostre ADN com a formació política i ideològica de prohibir la generació de dèficit. No sé si heu pactat entre les formacions polítiques de donar un suport mutu a les proposicions de llei, fet completament legítim, però és veritat que ideològicament parlant doncs no s'acaba d'entendre.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Altres intervencions...

Pel Grup Parlamentari Terçeravia + Unió Laureadiana + Independents, Sr. Josep Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies Sra. síndica.

Bé, per començar agrair al Partit del Sr. López, a vostès, el recolzament de la nostra posició. Creiem que és important que aquesta Llei hagués pogut veure o hagués pogut seguir un tràmit parlamentari i s'hagués pogut fer un debat molt més ampli.

També vull agrair el debat que estem tenint avui, actualment, que és un to positiu i constructiu i sense més crispacions que és que es puguin dir les coses.

El que sí que faré és entrar a comentar els diferents aspectes que han comentat els diferents consellers.

Primer, el Sr. David Baró... Perdó, el Sr. David Montané... m'he confós, i juntament amb el ministre, per un aclariment. Ens estan dient que el deute no ha crescut... Bé, mirin bé. Al 2011, el Govern 767 milions d'euros; 2019, 922 milions d'euros. 150 milions d'euros.

Si es vol referir només dins el període en què neix i està en vigor la Llei, podríem mirar. Però si mirem en aquest mandat, 150 milions d'euros més i quasi prop dels 2 milions d'euros. Per tant, no coincidim aquí.

Com tampoc coincidim en què hi ha hagut tot un desplegament fiscal des de l'any 2011, amb l'impost de societats i amb l'IRPF que ha portat i ha generat molt més recursos i molts més ingressos, i que situa avui dia la pressió fiscal a l'entorn del 25%, i quan parlem de la pressió fiscal també podríem incloure aquí el que són les cotitzacions de la CASS. Per tant, hi ha més deute, hi ha més ingressos però més impostos... i no ho critico, però hi ha més ingressos que impostos i podríem dir que la tendència és continuar anant a l'alça.

Sr. ministre, ha fet una referència quan m'ha parlat de la tresoreria que... ja ho tinc clar, és el mateix de quan parlàvem de les pèrdues em el cas de la Caixa

Andorrana de Seguretat Social, el Fons de reserva... Ja ho sabem. Els estats financers es fan en un moment concret un tancament, és fa una foto. Aquella foto d'aquell moment, a 30 de juny, demostra que hi han hagut superàvits (34 milions, o si no és així ja em corregirà) molt inferiors als de l'any passat en el mateix període. Això a la liquidació. Han tingut superàvits però han exhaurit les pòlisses. Els he dit, he trobat això als informes. I la foto de la tresoreria que jo no la sumo dins d'aquests 922 perquè entenc que està finançat així, són 109 milions d'euros. Jo no critico si es distribueixen els diners de les parapúbliques; el que dic és que es canvien d'una butxaca a l'altra perquè així es poden pagar les factures que ara vindran. Perquè també seria bo que les parapúbliques poguessin tenir altres, més autofinançament o més creixement.

Quan tots els consellers que donen suport al Govern d'Andorra, els que formen els diferents grups, esteu dient que compartiu la filosofia, la situació del dèficit zero, o agafem el compromís, com ha agafat el compromís de què el Sr. ministre de Finances ja el complirà, que ja ho farà... Miri, Sr. ministre, jo li demanaria que canviés de parer i que digués i que els recomanés: "*Voteu la llei, voteu la Proposició*" perquè, sinó, ho tindrà bastant cru, perquè després tot seran raons.

I faig aquest comentari perquè si l'ha sorprès que li parlés del Tribunal de Comptes, vostè sap que les Recomanacions que està fent el Tribunal de Comptes en matèria pressupostària -i això ho saben tots els consellers perquè tots tenen l'informe- és que els pressupostos procurin ser realistes i ajustats a les seves liquidacions, perquè un pressupost és una eina i un instrument polític, on s'hi reflecteixen compromisos i voluntats polítiques per fer-ho senzillament. Si es presenten pressupostos com s'han presentat, com posa al criteri del Govern, amb 104 milions d'euros acumulats de dèficits i a l'endemà hi ha superàvits, o superàvits positius, aquell pressupost potser no corresponia prou a la realitat. I vostè sap, i a més en assumpte privat, que els pressupostos en una empresa tenen un significat important.

Si no es volien fer dèficits, doncs no es fan! Ja es reflecteixen d'entrada en el pressupost... Ja es reflecteixen! I ja veurem què passa després!

Nosaltres anem un pas més enllà, ja no és que ho vulguem fer reflectir al pressupost, ho volem fixar per llei perquè aquí entenem que s'obre un altre debat, i l'altre debat és molt senzill, al cap i a la fi una societat escull quin nivell de despesa, quina composició de despesa vol amb el seu deute corresponent, i un cop escollit això és molt fàcil com es finança, i com finança té més impostos o menys

impostos, o redueixen més despeses d'una banda o es pugen impostos.

Aquí s'escull, i no passa res, i no es limita cap voluntat política! Qui vulgui fer segons quins tipus de polítiques que generaran més despesa, doncs ja saben com s'ha de finançar: posant més impostos. Qui vulgui escollir aquesta via, que l'esculli. És una mica la reflexió que feia el Sr. López en aquest sentit si ho he entès bé. Això és un debat, senzillament, no hi ha més.

Paral·lelament el Sr. Ferran Costa em demanava que del model econòmic no li ha desagradat res... Bé, ja li anirà agradable. Potser inclús el que farem... -perquè potser avui no és objecte d'això-, és fer un debat monogràfic que el contempla el Reglament del Consell i crec que pot ser útil per a tots per valorar propostes de models econòmics perquè avui dia tots tenim un model econòmic que tots coneixem, l'actual que és del país; tots sabem que ens hem de diversificar; tots sabem què volem fer... atraure inversió estrangera, empreses de valor afegit i tots sabem en aquest moment que estem duent a terme unes negociacions amb la Unió Europea i que crec que en aquest punt és important saber també cap on ens volem encarar, si només a l'entorn del model econòmic que tenim, que el model econòmic que tenim s'ha de cuidar, mimar i procurar que es mantingui, més tot el que poden ser els futurs eixos de creixement, i aquests futurs eixos de creixement, jo no sé els quins seran d'aquí vint-i-cinc anys, però sí no fiquen les bases correctes avui, i això no es veu reflectida en una negociació, no anirem enlloc. I crec que com el president de la Cambra de Comerç es referia a què ja hi ha prou improvisació, crec que es referia a això. I quan es referia a una estratègia a mig i llarg termini, crec que es referia a això. Per tant, proposar aquí un debat d'aquestes característiques de models econòmics i del que tenim, crec que pot ser útil i podem veure on estem.

En definitiva, em sobta ja que tots volen aquest compromís i que volen limitar les liquidacions quan justament el Tribunal de Comptes està dient que s'ajustin els pressupostos a la realitat, doncs fem un pas més. Posem-ho per llei, ho tindrem més clar, ho tindran més fàcil. No oblidem que avui dia, a part del model econòmic, ja hi ha incongruències, ja hi ha imprevistos, ja hi ha situacions compromeses. Quan s'està parlant, i no em refereixo tant al producte interior brut, perquè el producte interior brut, ho ha dit bé el Sr. ministre, no és el mateix el d'aquí Andorra que el d'un gran estat com pot ser Alemanya. Aquí som petits, fràgils, poc diversificats i el paradigma i el model que li donava recolzament, ha canviat. I anem cap a l'altre camí.

Per tant, parlar de tant percentatges de deute, està molt bé posar-ho, té sentit, però és que mil milions d'euros s'han de pagar. I per mi són molts diners, no sé si per vostès. I per tant la conjuntura, jo no vull ser catastrofista i desitjo que vagi bé, sembla que es desacceleri, sembla que s'ha arribat en aquest cicle. Està molt bé que amb dèficits es puguin fer polítiques passives, està molt bé les polítiques keynesianes, però vull dir que s'ha de pagar. El que es llegia d'aquest informe de rating o d'aquestes empreses com Standard & Poor's, està molt bé que facin aquestes consideracions en aquell moment. Però recordi venim de sis anys de creixement i d'abundància econòmica. Ens continuem recolzant amb els mateixos sectors, que amb tot el creixement que hi ha hagut en l'entorn, no hem tingut ni el mateix creixement ni la mateixa proporció. Abans era al revés. Per tant són motius per reflexionar. I com que són motius per reflexionar, crec que no n'hi ha prou que es quedin amb el compromís. Jo ho entenc, des del seu compromís que dona lloc al govern de coalició. Ho puc entendre. A partir d'aquí, bé el Sr. Naudi, el Sr. Costa quan estàvem aquí a l'oposició, mirin jo que vol que els hi digui, de pressupost, de marc pressupostari, no en van votar cap a favor, però per més liquidacions que hi haguessin positives. Si han agafat compromisos, doncs em sembla molt bé, però en aquell moment de votacions no n'hi havia cap a favor. Només faig aquest incís, no amb ànim de polèmica, i agraeixo l'aportació que ha fet el Sr. Costa, que és una bona idea de fer un debat sobre propostes de model econòmic, i no fer-ho ara aquí amb un tema d'una proposició de llei concreta.

I no he parlat dels temes del Tribunal de Comptes, que també ho vaig dir a la Comissió de Finances, i crec que hi vam estar tots d'acord, que el Tribunal de Comptes se l'ha de dotar de més potestats, no n'hi ha prou en constatar que hi ha això. Jo no puc compartir Sr. ministre que em digui que de mica en mica anem millorant. Això no va així.

Els ciutadans si no compleixen la llei, ja saben el que els hi toca, i a les empreses també. I aquí el que se li ha de donar és exemple. El que no pot ser, i n'hem parlat moltes vegades que vagin sortint els mateixos comentaris en l'informe del Tribunal de Comptes.

Bé, de mica en mica anem millorant, que anem millorant, o complim la llei o no la complim. Perquè hi ha fets que són d'incompliment i d'altres que són recomanacions. I després crec que seria important també fer un plantejament, i em torno a centrar cap al tema del que és el control intern que és la intervenció. Això hauria de recaure a recursos, seria important que es pogués fer àgilment i promptament tots aquests controls d'oportunitat i eficiència econòmica. Sé que s'hi està treballant però arriben

amb retard. Actualment els que tenim encara són del 2017, entregats el 2019, i ha passat molt temps. Igual que els tancaments de comptes. Hi hauria d'haver una agilitat per ser més operatius, ens costa anar endavant, i després hi surten tots aquests incompliments. Que potser s'han corregit i un es refereix al que té. Potser l'he volgut treure perquè és important que sapiguem on estem. I no només on estem sinó si hi pot haver una foto global d'una comptabilitat nacional que ens doni una altra visió i una altre calat, potser podrem avançar molt més. I aquestes eines són imprescindibles perquè són fràgils i perquè l'Estat pot tenir mil milions d'euros de deute, i perquè ja tenim una pressió fiscal. I perquè un dels elements que es vol fer que sigui competitiu aquest país, un dels elements és una baixa pressió fiscal. I perquè tenim un problema amb les pensions, i perquè tenim un problema, un problema no, una sort diguem-ne a nivell sanitari. La població envellaix, malalties cròniques, Sr. ministre, ens ho ha dit, la despesa anirà exponencial.

Aquests reptes hi són, per tant hi han de fer front. Per tant sembla oportú que aquesta proposició de llei de bloquejar i d'engegar definitivament aquestes reformes, en vuit anys hi han hagut dos majories aquí, àmplies, i no s'ha fet. L'únic que es va tirar endavant, -i aquesta va ser polèmica-, la seva reforma de les competències i transferències. I no va ser en cap pacte d'Estat. Nosaltres i no m'ho trec, Sr. ministre, Sr. Gallardo no va acceptar cap recel en aquest tema. Ho van recolzar per una cosa molt senzilla, perquè enteníem que els deures s'havien fet, i ens ho van presentar.

A vegades no cal un pacte d'Estat, el que cal és portar la feina feta i potser se n'avança més.

Molts gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Liberal...

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata....

Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Deixi'm Sr. Jover que comenci per la seva al·lusió a la meva absència el dia que es debatia el Codi de relacions laborals, i que li expliqui una mica les importants diferències entre l'absència del cap de Govern d'avui i la que hi va haver aquell dia.

En primer lloc, jo no feia part de la Junta de Presidents. Vaig avisar amb dos mesos d'antelació

que aquell dia era fora, i vaig fer tot el possible perquè aquell dia no hi hagués Ple del Consell. La consideració cap a nosaltres que hi va haver en molts moments, particularment quan érem al Grup Mixt, doncs va ser aquesta. No recollí el que ara es canvien dies, es posen al matí i es posen a la tarda, i aquí qualsevol pot al·legar la seva consideració personal i se li canvia la data del Consell, doncs en aquell moment no es va tenir en compte, tot i avisant-ho en dos mesos abans.

En tot cas Sr. cap de Govern ja sap que feta la reflexió, no sé si ha anat bé la recepció, si ha tingut temps de menjar alguna cosa o no, però en tot cas no parlàvem de coses gaire importants, estàvem parlant de dèficits, de deutes, de coses bastant banals que no tenien cap mena de transcendència.

Sr. Jover, escoltant-lo a vostè i als seus socis de Govern en relació al dèficit zero, em sona al que és quasi quasi la marca de la casa o la clau de l'èxit de DA, que és la promesa incumplida. Que és allò parlant de vídeos exitosos, no es pensí que el Sr. Costa té l'exclusiva amb el res de res. El Sr. Gallardo en té una a la seva alçada pràcticament que és allò que en campanya diuen una cosa i després en fan una altra. Doncs és això, és el que ha fet sempre Demòcrates per Andorra, podríem dir: enganyar, faltar a la veritat, dir una cosa i després fer-ne una altra, però en tot cas aquest compromís del dèficit zero, com el compromís de no posar l'IRPF i molts altres compromisos, és allò que es diu en campanya, com deia el Sr. Gallardo, i després es fa una altra cosa.

Després en quant als dèficits i a la bona gestió i la liquidació, m'ho recordaven molts companys del grup parlamentari, home, vostès no han canviat el percentatge dels dividendes de FEDA i STA, els van passar del 30% al 100%, però al canviar pot semblar que ha posat cinc punts més. És que s'emporten cada any el 100% dels dividendes de FEDA i STA, i es van portar 40 milions de més extraordinaris, a sobre.

Ja sap que ho han dit moltes vegades, al final aquestes màquines de recaptar que vostès han convertit Andorra Telecom i FEDA, doncs acaben sent uns impostos encoberts, justament a les famílies que tenen més dificultats. Segurament vostè pot pagar bé la factura del telèfon, d'internet, de televisió, però aquestes tarifes que generen aquests beneficis enormes, són unes tarifes que es podrien ajustar a la baixa, i que les economies més febles, aquestes despeses de telèfon, televisió i internet són realment importants, i segons en quins salaris, que segurament no és el seu Sr. Jover, segons amb quins salaris això és molt important. Per tant, vostès han convertit això, com hem dit ja en varis debats del

pressupost, en una màquina de recaptar i d'equilibrar o de pseudo-equilibrar els seus pressupostos.

Després m'ha semblat entreveure una pressuposició que la gent del PS som uns mals gestors i que li sobta que parlem del dèficit zero. És a dir, com si nosaltres ens agradés gastar i fóssim mals gestors. Jo crec que el redreçament econòmic que vam fer en el poc temps que vam estar al Govern, la creació dels impostos sobre societats, a partir dels quals vostès vam poder equilibrar realment els pressupostos, és el balanç de gestió que nosaltres els vam deixar.

I ja li he dit, nosaltres el nostre programa polític és clar, vam presentar les xifres. Nosaltres estàvem en la capacitat de millorar el salari mínim, d'incrementar les pensions i de fer equilibris pressupostaris que vostès es volen negar a fer, fent el que diu la nostra Constitució, que els que més tenen, més paguin.

Faré una breu referència al Sr. Carles Naudi... bé li en faré un parell, perquè allò del fons sobirà comparant-nos amb Noruega o amb Islàndia que són triples A, m'ha semblat una miqueta agosarat. No sé si el ministre de Finances es pot comprometre amb una proposta com aquesta, però em sembla que hem picat una mica massa alt. Potser hem de ser una mica més humils, nosaltres som triple B, patint, i per tant, potser hem de començar a fer els deures, fer un marc fiscal que realment funcioni, equilibrar els comptes públics, a poder fer les polítiques d'habitatge que la gent està demanant, a poder pujar el salari mínim, a pagar les pensions que la nostra gent gran es mereix. I emmirallar-nos amb aquests països quan no ens volem rascar la butxaca, quan no volem pagar els impostos que hem de pagar, ens sembla que és una mica parlar per parlar.

Només una breu referència al que deia el Sr. Pintat amb el criteri del Govern quan parla de l'article 72.2 que el Govern entén que podria ser inconstitucional, a mi també m'ha sobtat molt. És a dir la limitació tant si és a l'1% com si és al 0%, és una limitació que el Consell li posa al Govern i, per tant, em sembla que és un comentari que està fora de lloc, al meu entendre, dins del criteri del Govern.

I per acabar, em referiré al Sr. Costa, i en general als Liberals, és a dir, amb aquest enamorament retroactiu que estan tenint envers les polítiques de DA que ens deixen del tot sorpresos. És a dir, vostès parlen aquí del 2014 al 2019, com si vostè hagués fet part d'aquest Govern, com si fa 4 dies no estigués aquí assentat al darrera meu criticant tot allò que feia aquell Govern.

Llavors, aquest mimetisme que li deia abans la Sra. Rosa Gili, que sembla que s'han fusionat en un sol, i

posar-se a la pell i defensar la bona gestió que ha fet l'anterior Govern...

Home! Si us plau, siguem una mica seriosos, que fa quatre dies estàvem fent campanya junts per fer fora a DA del Govern, i això era la necessitat imperiosa número 1 de l païs. I ara vostès vénen a fer aquest xou cada vegada, a defensar aquí i a posar-se a defensar els anys anteriors de la seva entrada de Govern? Ja n'hi ha prou de prendre el pèl a la gent! Ja potser n'hi ha prou!

Gràcies Sra. sònica.

La Sra. sònica general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, Sr. David Montané.

El Sr. David Montané:

Bé, només comentar-li al Sr. Pintat, a la compareixença dels membres del Tribunal de Comptes que davant de la Comissió de Finances, diguéssim que totes les forces polítiques vam acordar que treballaríem amb una modificació legislativa, per tal de donar al Tribunal més força sancionadora i contra aquelles administracions que salten o no compleixen les normes.

Per tant, nosaltres estenem la mà en aquest sentit per tal de treballar-ho tots conjuntament amb totes les forces polítiques del Consell, i ens comprometem, diguéssim a fer el primer esborrany per tal de tenir un primer document, en aquest cas, de base.

També li vull recordar al Sr. Pintat, que a partir del 2011 el Govern es va trobar amb unes herències, en aquest cas, com és el cas del túnel dels Dos Valires i el desviament de Sant Julià. Per tant, es va haver de finançar. Han estat, diguéssim, durant els 8 anys del Govern Demòcrata que ha contingut i no ha fet créixer, diguéssim, aquests deutes, encara que la Llei que va entrar en vigor el primer mandat del 2015, doncs, això no ha estat possible.

Gràcies Sra. sònica.

La Sra. sònica general:

Moltes gràcies.

Pel Govern, Sr. Jover...

Sr. Espot...

El Sr. Xavier Espot:

Molt breument Sra. sònica per al·lusions.

Sr. López, les seves reflexions que no porten res al debat polític de fons i que rebaixen el nivell

d'aquesta Cambra, no rebran mai resposta per part meva. Jo sóc el cap de Govern i, per tant, tinc l'obligació d'eleva el nivell de la discussió política. Penso que vostè com a cap de l'oposició també té aquesta obligació, però si no la vol honorar, és la seva decisió i en el futur els ciutadans i les ciutadanes d'aquest país estic segur que jutjaran i proveiran amb bon criteri com hem fet fins ara.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Entrant una miqueta en alguns detalls, bé, ja ho ha apuntat el Sr. Montané i té tota la raó. Jo crec que hem de ser curosos quan analitzem l'evolució del dèficit i no podem agafar la partida del 2011, perquè vostè sap que es van fer unes infraestructures amb un sistema de finançament que no era l'habitual aquí al país i que això va fer, doncs, que les obligacions de retorn d'aquest dèficit, doncs, es tiessin cap al futur.

Així doncs, jo crec que agafar la del 2011 com a inici de dèficit no és la correcta d'evolució del deute.

I en tot cas repetir-me, si nosaltres ara fem el tancament 2016, estàvem a nivell d'Estat a 1.040 milions, al 2018 el tanquem amb 992 milions, si tan sols tenim en consideració el Govern, estàvem a 931 milions, estem a 904 milions.

És a dir, independentment si fem rati amb el PIB o no, hi ha una disminució de l'endeutament. I jo crec que això és un element, evidentment, positiu.

Jo crec que també les agències de rating ens donen elements importants, i la frase que us he llegit és de l'últim informe que ens marca una perspectiva de futur positiva.

Hem de creure fil per randa aquest element positiu associat al nostre triple B. Bé, farem tot el necessari perquè l'evolució del nostre rating país continuï en el mateix sentit i assegurar creixement econòmic per les nostres empreses i per als nostres ciutadans.

Evidentment, amb aquests elements que s'avaluen al nostre rating país, es mira la nostra situació econòmica i el Sr. Pintat ho deia i jo ho comparteixo amb ell, la manca de diversificació del nostre teixit econòmic, és una de les mancances que s'observa en aquests informes i és un dels elements que ja s'hi ha estat treballant i que hem de continuar treballant. I això serà una palanca per millorar encara més aquesta triple B.

Però aquesta tripla B en perspectiva positiva, jo crec que és deguda a la feina rigorosa que es va fer des dels governs anteriors. Jo l'he heretat i el que aspiro és, doncs, a poder continuar aquesta via que s'ha marcat.

Entenc que alguns dels comentaris que fa vostè sobre l'evolució del deute i dels dèficits, també, és una perspectiva, i és. És normal, una miqueta més còmode de fer des de la pròpia oposició. Perquè presentar el projecte de pressupost amb els elements que vostè ha dit, que vostè sap que tenim unes lleis que ens marquen la possibilitat de fer uns reconduïts i que això fa que hi hagi moviments d'obligacions pressupostàries d'un any cap al següent. Però vostè sap que és més fàcil de fer l'exercici del dèficit zero quan estem a nivell de projecte de pressupost a l'oposició, que no pas quan tenim les responsabilitats de Govern.

Quan tenim les responsabilitats de Govern, el que hem de donar és sortida als serveis necessaris, als serveis públics que tenen els nostres ciutadans; hem de donar sortida a aquelles infraestructures que també ajuden al desenvolupament del teixit econòmic; hem de donar sortida a tots aquests elements que jo crec que és una xarxa bàsica per al nostre país.

De totes maneres li reitero i amb això estem d'acord, amb la conjuntura actual, aquest dèficit a nivell del projecte de pressupost, nosaltres considerem que s'ha de traduir cap a un superàvit en el moment de la seva liquidació.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Alguna altra intervenció...

Sr. López volia respondre per al·lusió o vol entrar en el fons de la qüestió? Perquè sinó començaríem el torn una altra vegada.

El Sr. Pere López:

Volia contestar per al·lusions al que havia dit el cap de Govern, molt breument.

Sr. cap de Govern, el que menysté al Consell General és vostè. L'altre dia ho feia el Sr. Filloy absentant-se en un debat parlant, ni més ni menys, que d'habitatge. Abandonar la sala del Consell General per anar a un acte és menystenir la importància del Consell General. I que ha passat dos vegades en una mateixa setmana. Per tant, no em parli a mi de rebaixar la consideració al nivell del debat, simplement, com he dit abans, trobo inexcusable la seva absència.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

Sr. Espot, per al·lusió, també.

El Sr. cap de Govern:

Sí, crec que el Sr. López amb la seva intervenció no ens ha explicat res que no ens hagi explicat fins a la data, i reitero el que he dit.

No li contestaré perquè penso, doncs, que no eleva el debat polític ni el nivell d'aquesta Cambra.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

Sr. Costa, per al·lusions o per entrar en el fons?

Per al·lusions...

El Sr. Ferran Costa:

Sí, sí per al·lusions.

Penso que no puc quedar-me sense intervenir davant del to grotesc, si més no, del Sr. Pere López. Directament m'ha acusat de prendre el pèl i de fer el show a la Cambra. Jo penso modestament que durant els molts mesos, més de cinquanta mesos que porto en aquesta Cambra, en cap moment he pretès fer el show sinó des de la crítica constructiva aportar aquells fonaments per tenir una anàlisi aprofundida de la situació.

Per tant, el to del Sr. Pere López, jo li recordaria la frase feta de: "No ofèn qui vol, sinó qui pot". I ja li dic Sr. López que les seves paraules a mi, com que les prescindeixo quan les fa en aquest to, no m'ofenen.

Dit això, també li voldria fer una reflexió, perquè vostè si ha d'estar amb aquest to i amb aquesta amargor durant quatre anys de legislatura, no sóc ningú per donar-li consells ni de bon tros, faltaria més, però se li farà molt llarg si manté aquest to d'acritud durant quatre anys més. Per tant jo, bàsicament per la seva salut, li recomanaria que potser baixés el to perquè no sé com s'ho fa però cada vegada que el partit Socialdemòcrata intervé en aquesta Cambra en aquesta legislatura aprofita per tirar armes llançables contra els Liberals.

Jo entenc que encara vostè no ha superat el fet de què hi hagi una coalició de Govern. Però és que a més a més li vull recordar que aquesta coalició de Govern que hi ha no és gratuïta. I miri, no aniré massa lluny i parlaré d'uns homòlegs seus al país del sud. Vostè estaria més cofoi amb una paràlisi del Govern? Amb una repetició d'eleccions? Que ja s'està apropant a Espanya i està afectant l'economia?

Potser sí. Potser per la seva ambició personal, única i exclusivament, hagués preferit aquesta paràlisi del Govern.

Doncs, em refereixo a això que deia la Sra. Gili fa una estona, de la responsabilitat política. Nosaltres, per responsabilitat política, això no ho hem fet i hem acordat amb un Govern tripartit uns punts de govern on s'ha demostrat un tarannà molt conciliador i on es poden aconseguir objectius pel bé d'aquest país i pel bé de tota la ciutadania malgrat que vostè, com està demostrant cada vegada que intervé, no li pesi.

Em sap molt breu però jo, ho sento, li he de recordar que no prenem el pèl a ningú sinó que actuem amb responsabilitat política, i que el show, si algú l'està muntant en aquesta sala és vostè mateix.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

Hi ha la paraula demanada del Sr. Pintat que li correspon per torn sobre la Llei.

El Sr. Josep Pintat:

Sí, molt breument, per contestar al Sr. David Montané i al ministre Sr. Jover.

Bé, ara ja ens hem aclarit. El deute ha pujat. Tot depèn d'on ho mirem. El deute... El deute, Sr. cap de Govern ha pujat. No, és que aquí esteu dient que havia baixat! No sap si ha pujat el deute?... No ho sap? Bé, em xoca, Sr. cap de Govern, que no sàpiga si ha pujat o baixat el deute... però, bé. Ja li explicaran!

En tot cas, si ho agafen des del 2011 el deute ha pujat, i la memòria que justifica aquesta Proposició de Llei parteix del 2011; l'altre, el criteri del Govern, doncs ho agafa en un altre àmbit... Molt bé!

Quan jo dic que el deute ha pujat, això no vol dir que els hagués desaparegut. Evidentment que han anat en infraestructures, evidentment que han anat en coses d'aquestes... No hi ha cap problema! I era necessitat de l'Estat, l'única cosa que posa de relleu és que estem a prop dels 1.000 milions. I ara m'ha volgut fer un retrocés, Sr. ministre, sis mesos enrere. Ha anat a buscar el tancament del 2018 -també parlo de memòria. El que passa és que jo m'he avançat més, he anat al tancament evolutiu, evidentment, del primer semestre del 2019. Res més. Per tant, aquesta és la realitat. Aquí hi ha hagut aquesta evolució, aquesta tendència i a part ja no és si ha pujat o baixat, hi ha el que hi ha i el que s'ha de mirar és com s'hi fa front. Res més.

A partir d'aquí només concloure amb el que diu el Sr. David Montané. Conec perfectament el que es va discutir a la Comissió de Finances. Estem plenament d'acord en treballar en aquest camp: si vostès volen proposar un esborrany doncs proposin un esborrany; si volen que el fem conjuntament, el fem conjuntament, em refereixo a aquest tema de donar potestats, potestats sancionadores al Tribunal de Comptes.

Moltes gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies.

Sr. López, per al·lusions o vol seguir el debat...

El Sr. Pere López:

No. El torn d'al·lusions, tot i que crec que el torn d'al·lusions...

La Sra. síndica general:

No el sento. Perdoni.

El Sr. Pere López:

No. El torn de debat... El torn de debat. Tot i que el torn d'al·lusions crec que abans he accedit al que marca el Reglament. Jo crec que és un breu torn d'intervenció i el Sr. Costa ha ficat una intervenció, però, en tot cas jo voldria ara aprofitar el motor del debat per comentar un parell de qüestions.

En primer lloc, en relació al Sr. Jover, no m'ha contestat allò que deia abans. És allò de què vostès en campanya van assegurar com tantes altres coses que no farien dèficit, i ara no volen ni tan sols acceptar un debat a l'entorn del dèficit o del deute, per tant, s'afegeix a la no petita llista de promeses i d'anuncis que es fan en campanya electoral que després vostès quan arriben a l'edifici de Govern doncs, són incapaçs de mantenir.

Quant al Sr. Costa, per no ser que li molesta, Déu n'hi do el temps que m'ha dedicat! És a dir, per ser-li igual el que jo li pogués dir. Però, entendre que no és fàcil entendre com vostès es posen aquí ara a defensar una gestió que havien criticat. I podríem explicar moltes de les coses que vam compartir i molts dels elements que vam compartir en campanya electoral i és molt difícil acceptar aquest canvi de rumb i sobretot quan vostès es posen en la pell anterior, com si vostès haguessin fet part d'aquesta majoria des de fa quatre o cinc anys. I jo crec que quan li posem aquest mirall potser sí que amb energia i virulència davant, doncs els incomoda moltíssim, però és que s'hi posen cada dia vostès de

peus a la galleda; és que ningú els està demanant que defensin l'anterior gestió d'abans d'entrar vostès a Govern. En tot cas, a partir del moment en què vostès van entrar en aquest Govern de coalició entenc que es facin partícips, però fer-se partícips de l'anterior i defensar l'anterior és que no hi ha ningú que ho entengui. I quan se'ls posa aquest mirall al davant doncs jo entenc que això els molesta i els sàpiga greu.

Però, quina necessitat hi ha de defensar el Govern de DA i de parlar del 2014 al 2015. L'altre dia les dades d'estadística que el Sr. Gallardo criticava i, ara, s'entossudeix a defensar tot i que tots estem veient que no són certes.

Per tant, li pot saber greu aquest exercici que simplement és posar-li el mirall al davant, però crec que estan perdent la credibilitat, i nosaltres... però, no nosaltres sinó la gent que va votar per un canvi... la gent que va votar per un canvi a través nostre, a través seu i a través especialment de les llistes conjuntes de l'acord, se senten enganyats, i vostè ho sap perquè li hauran dit, perquè a mi m'ho ha dit molta gent... Molta gent de casa nostra i molta gent de casa seva que se senten enganyats per aquest canvi de rumb que han fet vostès sense previ avis...

La Sra. síndica general:

Hauríem de tornar a la qüestió de la Llei.

El Sr. Pere López:

Sí, sí, torno a la qüestió, de seguida.

Però jo crec que el Sr. Costa tot i que digui que no li ha molestat, li ha molestat bastant i simplement ha sigut un exercici de posar-li el mirall al davant.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

El Grup Parlamentari Demòcrata, pel seu torn, vol intervenir...

Alguna altra intervenció del Govern...

Sr. Jover.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies Sra. síndica.

Molt breument.

Sr. Pintat, vostè el que presenta és una modificació de la pregunta a la Llei 32/2014, que de fet hauríem de mirar si ha portat els seus fruits, o no. És a dir, mirar evolucions d'endeutament anterior per mirar si aquesta Llei ha portat els seus fruits no em sembla

adequat. A partir de l'aplicació d'aquesta Llei hi ha hagut una disminució del deute.

Després, vostè fa referència a les dades del semestre. És veritat que es podrien agafar unes dades del semestre, però les dades del semestre tenen... -i vostè s'ha llegit l'informe i té les mateixes dades que jo-, tenen elements que el distorsionen. Li'n donaré dos: l'any anterior l'emissió d'euros es va fer el primer semestre, és a dir, l'ingrés es comptabilitza el primer semestre i, en canvi, enguany es fa el segon semestre. És a dir, surt una situació pitjor de la liquidació al primer semestre, però en el balanç de l'any no sortirà ni millor ni pitjor. La distribució de dividendes d'Andorra Telecom se n'ha fet una part en el segon semestre que de fet ja s'havia fet l'any anterior en el primer semestre.

Són dos elements i segur que podem trobar a favor i en contra, però el fet de fer un tancament semestral no ens aporta suficient informació degut a què hi han hagut aquests elements que ho poden distorsionar per fer la lectura.

Llavors, jo crec que amb els números a la mà, doncs la Llei 32/2014 ha seguit els seus fruits i hem de continuar en aquesta via.

Gràcies Sra. síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Jover.

Alguna intervenció...

Tornem a començar, Sr. Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

No, només per una puntualització al Sr. ministre.

Sí que ha fet una Proposició de modificació de la Llei, però és clar, canvia al 100%. Han volgut posar un escenari... On estem? I ha anat a buscar un escenari, precisament on comença a entrar els nous marcs fiscals, que es comencen a pagar impostos perquè permet donar una visió i dins d'una conjuntura de creixement. Pot ser que no s'estigui d'acord, però, és el que han fet. Res més.

La Sra. síndica general:

Gràcies Sr. Pintat.

Alguna intervenció més...

Acabades les intervencions, s'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària, si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies Sra. síndica.

La votació ha estat de 11 vots a favor, 17 en contra i zero abstencions.

La Sra. síndica general:

A la vista el resultat, no es pren en consideració la Proposició de llei i es declara closa la tramitació.

S'aixeca la sessió.

(Són les 21.00h)

Diari de Sessions del Consell General

Dipòsit legal: And. 275/94
ISSN 1024-9052

Preu de l'exemplar: 1,20 €
Subscripcions: Tel. 877877